

03

מחזור
שני

მ ო ჯ ე მ ე ღ ი ა ი რ ე ზ ი

პუნდი.

მსპალუსი, კერძის პრინცი.

პარისი, კოიადუსობელი ახალგაზრდა, პრინცის ნათესავი.

მონტაზი
კაპულეტი } ორი მოქმედი იჯახის უფროსნი.

მონუმი, კაპულეტის მკვლავი.

ნომინი, მონტეგის ვაჟი.

მინორეტი, რომის მეგობარი, პრინცის ნათესავი.

ბენედიქტი, რომის მეგობარი, მონტეგის მისწული.

ტიზალტი, ქალიჯიანი კაპულეტის მისწული.

მა ლონინი |
მა იონი | ფრანცისკანელი ბერები.

ბალთახარი, რომის მსახური.

სასტონი
გრავინი } კაპულეტის მსახურნი.

პიტრო, ჯულიეტის გამდელის მსახური.

აბრაჰი, მონტეგის მსახური.

მეფთიაჰი.

სამი მონიკონი.

მალბატონი მონტაზი, მონტეგის მეუღლე.

მალბატონი კაპულეტი, კაპულეტის მეუღლე.

ჯულიეტა, კაპულეტის ასული.

ჯულიეტას გაიმდელი.

ოვინგარი.

მეორენი დიდებულები -- მონტაზები და კაპულეტი-
ტაზი, ნილპონსები, მინორადნები, შარაშები,
დარაჯები, მინორები, მსახურები და მსახურები.

მოქმედების ადგილი — ვენოცა და მანტუა.

პ რ ო ლ ო ვ ი

შესიდას ვენდი.

გ უ ნ დ ი

აი ამბავი, თუ რაღვინი ბედი სწევდა
ტურთა ვენისიხი ორ ძველ ოჯახს, ცნობალებს დადღ,
მამათა შუღლი ახალ მტრობად ვაღუქცივით
და წმინდა სახსლით. შეუბღღავით ხელემა წმინდა.
შაკბელ ვარსკვლავზე, სავალივით. ამ ორმა კვანძმა
ორი ხათელი სიყვარულის ვარსკვლავი შობა,
შემდეგ ხაბრალი მოჯნურების ბედის აფარმა,
მამთა სიკვდილმა საბოლოოდ შეწყვიტა მტრობა.
გულისმწველელია სეულიანა ამბავი მათი!
თუ ვით ნახვეს ძველი მტრობის მოსახპობ წამალს,
თუ ვით მოკვდება ორი ბავშვი ძველ მტრობისათვის,
ამ ორ საათში დაინახავთ ვეღლაფურ ამას.
და თუ რაიმეს ვერ მიმხვდარხარო წყნს წახაოქმადში,
თვალი ადევნეთ მოქმედებას, მახვლებით მამის.

ვადის კურდი.

მოქმედება პირველი

სურათი პირველი

ვერონა. შოედანი.

შესიდათ ხმლებათა და ფარებით შეიარაღებული ხამსონი და გრეგორიო — კახულელების მსახურნი.

ხამსონი

გრეგორიო, იცო, რას გეტყვი, თავს ნურაკის ვაჟამურინებო!

გრეგორიო

რას ამბობ, მენახშირეები ხომ არა ვართ!

ხამსონი

ჯერ მათქმევინე, თუ ვინმემ გვაწყენინა, მაშინვე ხმალი ვიძრო.

გრეგორიო

კარგი იქნება, შენ ნუ მიმიკვლე, ოღონდ ფრთხილად, ვაგრა არავის წაგამროს.

ხამსონი

მე თუ ვინმემ გამახელა, ხელადვე ვეკეოები.

გრეგორიო

ეკ არის, რომ მძიმედ იცი ვახელება.

ხამსონი

რას ამბობ, მონტევის ძაღლიც კი ხანხუბრად აღმძრავს ხოლმე.

გრეგორიო

აღმძრავსო? მაშ, უნდა აიძრე და გაიქცე?! მამაცობა ის არის, ერთ ადგილას გაჩერდე!

ხამსონი

მავათი ძაღლის დანახვაზე მართლაც გაჩერდები, იყებს არ მოიცივლი. მონტევის მსახურებისა და მსახლეების წინაშე კედელს აღეშარათ!

გრეგორიო

ჯაბანი მონა ყოფილხარ, კედელს უძლეურები ვფარებთან.

ხამსონი

მავას კი მართალი, ამბობ. ამიტომაც აჭეჭვენ ხოლმე ქალებს კედელზე, უუძღურესი ტურტლები რომ არიან!

მეც აედგები და მონტევის მსახურებს კედლიდან გადმოყურებ, მსახლეებს კედელზე მივაჭეჭე.

გრეგორიო

ნუბი ხომ სატონებს და მათ მამაკაც მსახურებსა გვაჭეჭს.

ხამსონი

ეკ სულ ერთია, მე უნდა ვაჩვენო მავათ, რა მტარეა-ლაცა ვარ. კაცებთან რომ ნუბი მომივა, გოგოებსაც არ დაუინდობ, სულ თავებს წაეცლი.

გრეგორიო

გოგოებს წააცლი თავებს?!

ხამსონი

მაშა! ან ქაღწულაბის კოკირს ავაცლი, როგორც უინდა, ისე გაავე.

გრეგორიო

მავას ის გაივებს, ვინც გამოცდის.

ხამსონი

შენ ფიქრი ნუ გაქვს, ვამიგებენ. მანამ მაკრად ედგავარ, ეს კი ვეველამ იცის, რა ნაჭერი ხორციაცა ვარ.

გრეგორიო

კარგია, თქვხი არა ხარ, თორემ წყალწაღებული აქნებოდი. აჰა, მონტევის ორი მსახურიც, ხმალი იშაშე-ვლე!

(შესიდათ აბრაამი და პალოლაზარი.)

ხამსონი

ხმალი მხადა მაქვს. შენ ჩსებო დაიწეე, მაშინვე ზურგში მიგეჭეცევი.

გრეგორიო

რაო? ზურგს შემეჭეცე და გაიქცევი?

ხამსონი

ჩემი ნუ გეშინია.

გრეგორიო

ეგლა მავლია, შენი შემინოდეს!

ხამსონი

ეუცადიო, კანონი ჩვენს მხარეზე იცის, იმათ დაეაწეე-ზინთო ნუბო.

გრეგორიო

როცა ჩაუვლით, მე შევეუბღვერ, და როგორც ენებოთ, ისე მიიღონ.

სამსონი

როგორც ენებოთ კი არა, როგორც გაბედავენ. მე ცერზე ვიკებენ, თუ მოითმინეს, თავი მოეჭრებათ და ეგ არის.

აბრაამი

ნეტა ცერს რას იკებნო, ვაუბატონო?!

სამსონი

მე ჩემს ცერზე ვიკებინე, ბატონო.

აბრაამი

ჩვენს დასანახად იკებინეთ?

სამსონი (ჩუმად ვრევორიოს)

კანონი ჩვენს მხარეზე იქნება, „ჰო“ თუ უუთხარი?

გრეგორიო (ჩუმადვე)

არა.

სამსონი

არა, ბატონო, მე ჩემს ცერზე ვიკებინე.

გრეგორიო

ჩხუბი ხომ არ მოგინდათ, ბატონო?

აბრაამი

ჩხუბი? აჰ, არა, ბატონო.

სამსონი

იქნებ მოგინდათ, გვიმსახურეთ! იცოდეთ, რომ ჩვენი ბატონი თქვენს ბატონზე ნაკლები არ არის.

აბრაამი

არც უკეთესია!

სამსონი

ეითიმ?!

გრეგორიო (ჩუმად სამსონს)

უკეთესია-თქო, უთხარი, ავერ ქალბატონის ძმისწული მოდიხ.

სამსონი

ღიახაც უკეთესია!

აბრაამი

მიქარავე!

სამსონი

გამოდი, თუ ბიჭი ხარ! აბა, გრეგორიო, ერთი შენებური დარტყმა გაიხსენე.

(ჩხუბს დაიწყებენ. შემოდის ბენეოლიო.)

ბენეოლიო

შერდრით ჩქარა, პე, ბრიყუებო, ხმლები ჩაავეთ!

(სმლებს გაავლებინებს.)

თქვენ არც კი გეხმით, რას სწადიხართ.

(შემოდის ტიბალტი.)

ტიბალტი

აჰო, ამ ლაჩარ არამზადებს დარიე ხელი?!

აქეთ მობრუნდი, ბენეოლიო, სიკვდილს განვენებ.

ბენეოლიო

ვცდილობ, როგორმე გავაშველო. ხმალი ჩაავე, ან მომეშველე მაგ მახვილით და გავაწავოთ.

ტიბალტი

თან ხმლით მიიწევეს, თან კი ყბედობს ვაუასავითო!

მე მძულს ეგ სიტყვა, ვით შენ მძულხარ, ვით ჯოჯოხეთი, ვით მონტეგების მთელი მოღვმა! გამოდი, მხდალო!

(ჩხუბს დაიწყებენ. შემოდის რამდენიმე კაცი ორივე ვეარსია, ისინიც ჩხუბში ჩაერევიან. შემდეგ შემორბის სამი თუ ოთხი მოქალაქე კეტებით.)

მოქალაქენი

ჩქარა კეტები!... ნაჯახები... შუბები აქეთ!

დასცხეთ აქეთ ამ კაპულეტებს!.. მონტეგებს დასცხეთ!..

(შემოდის მანტიამოსხმული მოხუცი კაპულეტი და ქანი კაპულეტი.)

კაპულეტი

რა ხმაურია? ჩემი გრძელი ხმალი მომეცით!

ქანი კაპულეტი

აჰ, ყავარჯენი, ყავარჯენი! ხმალი რად ვინდა?

კაპულეტი

მომეცით-მეთქი ჩემი ხმალი. მოხუცი მონტეგ მოდიხ აქეთკენ და ხმლის ქნევით მე შემუქრება.

(შემოდის მოხუცი მონტეგვი და ქანა მონტეგვი.)

მონტეგვი

ო, არამზადა კაპულეტიო. ნუ, ნუ მაკაკებ.

ხელი ვამიშვი!

ქანი მონტეგვი

შენი მტრისკენ ბიჯხაც არ წარსდგამ.

(შემოდის პრიცი ვსკალუსი ამალით.)

პრინცი ესკალუსი

შეოთის ამტყენო, მოქიშპენო, მშვიდობის მტერნო, მუხობლის სისხლში ხელგასვრიდნო,

თავლაფდასმუნლო!

არ ესმით ნეტა?! ჰეი, ჰეი, ხალხნო! მხეცებო!

თქვენ გუზუნებით, მტრობის ციცხლს რომ აქრობთ

თქვენსეუ

სხეულებიდან მომჩქევარე წითელ შადრეკნით.

შირს ვადასტყორცნით ეს შავებდ დღეს ნაწრობი

ხმლები

და მოუსმინეთ განრიხებულ პრინცის განაჩენს,

თორემ განანებთ — არ დაგიინდობთ, წამებით მოგკლავთ.

უკვე შესამედ ჩხუბმა, მონტიგ და კაპულეტო, თქვენს უაზრო მოთქმა-მოთქმით ვაღვივებულმა.

ჩვენს ქუჩების მყუდროება არივ-ღარია.

ქორინის მცხოვრებთ ღირსეული სამკაულები

შეაცვლევიანა ვანგაიანი ძველი შუბებით,

რომ შემბუსერელი თქვენი მტრობა მით შეექმსრათ.

კილაჲ თუ გაბუღეთ ჩვენს ქუჩებში აყალმაცალი,

სიცოცხლის უასად დაგივლებათ თქვენ დამშვიდება.

ახლა ყველანი, ვინც აქა ხარო, დაიშალენო.

თან გამოძევები შენ, კაპულეტ, შენ კი, მონტიგო,

გამოცხადდები სამოჯაყროში დღეს შუადღისას,

და იქ მოისმენ ჩვენს განაჩენს. კიდევ ვაფრთხილებთ,

დაიშალენოთ, თორემ ყველას სიკვდილით დაგსჯით!

(გადას ყველა, გარდა მონტევისა, ქ-ნი მონტევისა და ბენვილიოსი.)

მონტიგო

ნეტა ვიცოდებ, ძველი დავა ვინ ვააღვივა!

მიოხარ, ძმისწულო, შენც აქ იყავ, როცა ეს მოხდა?

ბენკოლიო

კაპულეტების მისაზურებსა და თქვენთა მსახურთ

გახურებული ჩხუბი ჰქონდათ, მე რომ მოვედი.

ვასაშველებლად მიკაშურე, მაგრამ უეცრად

ფიცები ტიბალტი შემოვარდა, ხმალამოწვიდილი,

იქნევედა მახვილს, გამწარებით ჩეხავედა პაერს,

მაშინვე მიეხვედა, ამით სურდა ჩემი გაწვევა,

ქარი კი მასვე დასცინიდა ანცი სისინით.

ჩვენს ჩხუბის დრას მოზღკავდა და მოზღკავდა ხალხს.

დაიწყეს ხელად ერთმანეთში გუნდ-გუნდად ბრძოლა,

კიდრემდე პრინცი ორივე გუნდს არ ვარეკავდა.

ქ-ნი მონტიგო

ნეტაჲ რომეო ხად აქნება? ხომ არ გინახავს?

კიდევ კარგი, რომ ჩხუბში ისიც არ ჩაერია.

ბენკოლიო

ერთი ხაითი მასზე ადრე ვიდრე წმანდა მზე

აღმოსავლეთის ოქროს ხარკმელს გაღმოსხვადედა,

გარეთ გამოვედ, სვედანი, დაღინებული.

მაშინ ვიხილე, ქალბატონო, მე თქვენი ვაჟი

ქვეშით, ქალაქის დასავლეთით, ლეღვის ჭალაში, ღალაადრიან გამოსული დასვირინობდა!

პირდაპირ მისკენ გავუქანე... რომ დამინახა,

მაშინვე თავი ამარიდა, ტყეს შეეფარა.

მეის ჩემი თავი წარმომიბდა ამნაირ დღეში,

ასეთი რამე მცე რამდენჯერ გამომიცვდა;

ხელაღვე მიეხვედი — მარტო ყოფნა ერჩივნა მაშინ,

მე ისევე ჩემს გზას გავუყუევი სიამოვნებით,

მას გავეცალე, ვინც ცდილობდა თავად გამცლოდა.

მონტიგო

ბევრჯერ უნახავთ მავ ჭალაში ის დიდილილითი,

დილის ქარფა ნამს თავისივე ცრემლებს უმატებს

და გულმღულარე ოხერა-ხესემით ღრუბლებს ამრავლებს.

მაგრამ როდესაც მზე, სიამის მომნიჭებელი,

აღმოსავლეთით ღაიძერება, რათა აეროიროს

ხარეცვლიდან შირს გაჰფანტოს ჩრდილის ფარლები,

ჩემი გულმძიმე ვაჟიშვილი შინისკენ მობრბას,

შემოვარდება, ჩაიკეტავს ოთახის კარებს,

დახურავს ფანჯრებს, დილის ნათელს გარეთ განდევნის,

დამს სიბნელედ გადაიქცეოს დღის ელვარებას.

ვცოც შავ დღეში ჩავარდება ასეთი ქვეითი,

თუკი როგორმე არ ვიხსენით კეთილი რჩევით.

ბენკოლიო

მაგრამ მიზეხი ხამ არ იციო, ძვირფასო ბიძავ?

მონტიგო

არა, არ ვიცი. არაფერი წამოსცდენია.

ბენკოლიო

არ გამოჰკითხეთ? არა სცადეთ, გამოგეტყუებთ?

მონტიგო

მე თვითონ ვცადე, მეცობრებიც ბევრს შეეცადნენ,

მაგრამ ამაოდ, ჯიუტია, თავისნათქვამი,

თავს მოიკლავს და გულსიბასუხს არვის გაანდობს,

ისეთნაირად გულდახშული და მღუმარაჲ,

როგორც კოვორი, მატლება რომ ღრღნიან ერთიან,

ვიდრე ტბილ ფურცლებს გაფურქნიდეს პაერში ღალად

და ბრწყინვალე მზეს გადუმლიდეს სიტურევის თვისას.

გაგვაგებინა ამ ნაღველის მიზეხი ჩვენა,

მაშინ წამალსაც მოეძებნადათ მას მოსარჩენად.

(შემოდის რომეო.)

ბენკოლიო

აგერ, რომეოც, თქვენ წაბრძანლით, მარტო დამტოვეთ,

მე გამოგკითხავ დარდის მიზეხს, არ დამიმალავს.

მონტიგო

ნეტა კი მართლა ეკვნიდის და არ დავიბადოს,

ჩვენ გავცდებოთ — აბა, ჩატრა წავიღო, ქალა.

(გადას მონტიგო და ქ-ნი მონტიგო.)

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

მშვიდობის დილა, ბიძაშვილო.

რ ო მ ე ო

რა დროს დილაა!

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

ეს წუთი იყო ცხრა დარეკა.

რ ო მ ე ო

ჰოი, ვაგლახ მე,

ხომ ხედავ, როგორ ზღაპრით გადის დრო ნაღველიანი!
ის მამა იყო, ასე სწრაფად რომ გატრიალდა?

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

ჰო, მამა იყო. ბიძაშვილო, მითხარი მაინც,
დროს ამნაირად რა ნაღველი ვიჭიანურებს?

რ ო მ ე ო

იმის არ ქონა, რისი ქონაც შეამოკლებდა.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

მამ, მიჯნური ხარ?

რ ო მ ე ო

მოკლებული.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

როგორ, სიყვარულს?

რ ო მ ე ო

მის თანავგრძნობას მოკლებული, ვინაც მე მიყვარს.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

ეჰ, შორიდან რომ ასე ტყბილი ჩანს სიყვარული,
სინამდვილეში მტარავალი და მწამებელია.

რ ო მ ე ო

ვაგლახ, სიყვარულს ახვეული ხომ აქვს თვალეხი,
თვალახვეულიც სახურველ გზას მაინც ვაიგნებს.
ხად ვისადილოთ? აჰ, ვაიმე! რაზე ჩხუბობდნენ?
თუმცა რას გკითხავ, უკვე მითხრეს სუყველაფერი.
ხედავ, სიძულვილს რა ამბავი დაუთევია...

სიყვარულისგან უარესსაც უნდა ელოდე!
ოი, სინაზე მძულეარების! ო, ტრფობას შეყოთვა!
ო, ყველაფერი, წარმომდგარი არაფრისაგან.
დინჯი ხილაღე და ამაო სიღარბაისლე,
ბნელი ქაოსი უღამაზეს ქმნილებათაგან,
ნათელი კვამლი, ცივი ცეცხლი, ტყვიის ბუმბული,
აქადმოფურთხი სიჯანსაღე, ძილი ფხიზელი,
ძილს რომ არა ჰგავს... ამ სიყვარულს, ამნაირ ტრფობას,
სიყვარულისა არაფერი რომ არა სცხია,
განვაცდი ახლა. ერთი მითხარ, არ გეცნება?

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

არა, მე უფრო მეტირება.

რ ო მ ე ო

კეთილ გულო,

რატომ?

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

იმად, რომ შენს კეთილ გულს დატანჯულს
ვხედავ.

რ ო მ ე ო

დასაბამითვე სიყვარულმა ეს დაგვიბედა.
გულს ლილად მაწევს ჩემი სუკდა, ისედაც მწველი,
შენმა ხევედამ კი, ღაძის არის, დამრიოს ხელი.
შენ თანამიგრძნობ, და მაგ ქმობით, მაგ სიყვარულით –
ჩემს ნაღველს შენიც ემატება, მაკვდება გული.
ტრფობა კვამლია, წარმომდგარი ოხერით და ხენწით,
ხან, თუ აღევზნო, ცეცხლს აკეცებს მიჯნურთ თვალეხში,
გზა თუ დაუხშეს, ცრემლებს ზღვად იქცევა მამან.
კიდევ რა არის სიყვარული? სიგიჟე არის,
ბრძნული სიგიჟე, ნაღველი და სიმწარე მტკბარი.
მშვიდობით იყავ, ბიძაშვილო.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

მეც გამოგყვები,

თუ არ წამიყვან, იცოდე, რომ გულს დამწყვეტ ამით.

რ ო მ ე ო

განა აქა ვარ, თავი ჩემი დაეკარგე ხულაც,
რიმეი არ ვარ, იგი საღვაც გადაკარგულა.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

კარგი, ნუ ხუმრობ, ეს მითხარი, ვინ შეიყვარე?

რ ო მ ე ო

მამ, გითხრა კენესია?

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

ნუ კი ხუმრობ, მითხარი ბარემ!..

რ ო მ ე ო

სიბოჟე ავადმოფის, დაგაწერის ანდერძი მხილად,
მარტო ამ სიტყვის გაგონებაც მოუღებს ბილის.
არ გეხუმრები, ბიძაშვილო, მე ქალი მიყვარს.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

კარგად მომირტყამს, აკი მიესვდი ქალი გაყვარდა.

რ ო მ ე ო

კარგი მსრილელა, მშვენიება ჩემი ტრფიადი.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

მით უფრო კარგი, კარგ ხანაშნის კარგად მიხედება.

რომეო

ახლა კი მართლაც ააცდინე. იმ ქალს, მშობილო, სულ ტყუილია, კუბიდონის ისრით ვერ დაჭრი. სიბრძნით, სიქველით სახელგანთქმულს დიანას დარად, უმანკოება და სიწმინდე მას დაიფარავს. ტრფობის ბალღური ისრისაგან უვნებელია. არ დავანებებს, დააშტერდე ურცხვი თვალებით, სასიყვარულო სიტყვებს ფურსაც კი არ ათხოვებს, და ვერც წმინდანთა წარმწყმედელი ვერცხლია

აცდუნეს.

მშვენივით მდიდარს, სიღარიბეც ასღვევსება, რადგან სიკვდილი მის მშვენივას თან გაიყოლებს?

ბენვოლიო

ნუთუ შეჭფიცა სიკვდილამდე უმანკოდ დარჩეს?

რომეო

ასე შეჭფიცა და სიძუნწით დაღუპვას არჩევს, რადგან ხომ იცის, სიღამაზის დამშევიტ ძალზე შთამომავლობა მოაკლდება კვლავ სიღამაზეს. ის მეტისმეტად ლამაზია, ჭკვიანიც მეტად, რომ ჩემი ჩავერით თვით სამოთხე მიიღოს ბეად. იმან შეჭფიცა არ უყვარდეს, და მე მკვდარს იმქნა მარგუნა წილად, რომ ცოცხალმა ვითხრათ ეს თქვენა.

ბენვოლიო

მე დაძიჯერე, დაივაწყე იმაზე ფიქრი.

რომეო

ესეც მასწავლე, ფიქრი როგორ გადავივაწვი.

ბენვოლიო

თავისუფლება მიეც ივალეებს, სხვა ღაპას ქალებს შეხედე ახლა.

რომეო

მაგრამ ეს ხომ, ერთხელ, ზედმეტად, მე გამახსენებს მის მშვენივას და სიღამაზეს: როგორც ნიღბები, ბელნიერნი, ტურფა ქალწულებს შუბლს უკაცნიან, თავად თადხნი, და უჩებურად ვაკვახსენებენ იმ სიტურფეს, რასაც თუთო ფარვენ. აბა, რამ უნდა დააიფიცოს პრზას თვალისწინი — ძვირფასი განძი, რაც დაკარგვა სამარადქაშიად! მაჩვენე თუნდა ქალი, ეშხით აღმატებულია, მისი მშვენიება მხოლოდ წაგნად გამოიხადება, სადაც მე იმას წავიკითხავ. ჩემი მშვენიება იმ აღმატებულ სიღამაზეს ვით აღემატა. მშვიდობით იყავ, სულ ერთია, ვერ დამავიწყებს.

ბენვოლიო

ან დაგავიწყებს ან მიწაში ჩაკვალ ამ ვაღით.

(ვადიან.)

სურათი მემორე

ქუნა იმავე ქალაქში.

შემოღიან კაპულეტი, პარისი და კაპელეტის მსახურნი.

კაპულეტი

მონტიგვაც სწორედ ჩემნიარი სახველი შეხვდა, დაკავარბიეს ერისსარად, ასე მგონია, არ არის მნელი ამ ხნის ხალხმა მშვილად ვიცხოვროთ.

პარისი

სამწუხაროა, რომ ყველასგან პატრიცეშულ ხალხს მუდამ შუღლი გაქვთ, და თქვენს დავას ბილი არ უნანს მავრამ, პატონო, ჩემს თხოვნაზე რას მიპასუხებთ?

კაპულეტი

გაიმიჯირობე მხოლოდ იმაზე, რაც წინათ მოთქვამს: ჯერ ჩემი ბავშვი ქვეყნის აკარგვს არ იცნობს კარვად არ მოსწრებია წელიწადის თითხმეტჯვერ შეცვლას, ირი ზაფხულსაც ვაატარას თავის ნებაზე და მხოლოდ შემდეგ ვიფიქროთ მის ქორწინებაზე.

პარისი

მაგაზე ნორნიც ბელნიერი დილაა ბევრა.

კაპულეტი

აღრე გათხოვალთ მუდამ აღრე ეღებათ ბილი. ყველა ნუცეში, მაგის ვარდა, მაწად წამართვა, ეს ერთი დამძრა ქვეყნად გულის გამხარებელი. თქვენ მარც სცადეთ ქალის გული მონადირით, მე კი რა მყოქმის, იმის სურვალს არ აღუვადებია. თუ დაივიღებთ, მის არჩევანს, ძვირფასი პარისი, დავეთანხმები, დაუმიწმებ მხურვალე დიცვით. მე მამაპაბურ წვეულებას ვმართავ ამალამ, მოწვეული მეყვს საყვარელი სტუმარა ბეერა, თქვენც იმათ შორის, სასურველი ყველაზე მეტად, თქვენი თქ ყოფნით სტუმაროა რიცხეს ერთი

შემატებლი

ჩემს დარბ ბერქვეშ დინახავთ ლხანში ამალამ ქვენიორ ვარსკვლავთ, ცის მნათობებს რომ აბნელებენ! და ისეთივე სეტარებებს იგრძნობთ ჩემს სახელში, რასაც ვაბუკის კნებთანა გული განსიდლის მონათულ-მოვარბულ ვაზაყვლას მოახლეობით, რომელიც ზამთარს, აკოჭლებულს, ეჩხილავს მოსდექს. თქვენ მოუსმინეთ იმათ ყველას, კარვად შეხედეთ, და ბარნიეთ, ვინც რჩეული იყოს მათ შორის. ჩემს ქალსაც ნახეთ, ქალი კრებულის ვახამრავლებლად თუც სიღამაზით თქვენ სულაც არ მავინდიოთ. ახლა წავლეთ. (მასხურს აძლევს ქალაღს.) შენ კი, მიტე ტურფა ვერინას

შეისივლი და მათ მოძებნი, ვინც აქ წერია.
დამიპატიეუ სუყველანი დიდა თაქათით.

(გაღიან პარიხა და კაპულეტი.)

მსახური

ვინც აქა წერია! აქა წერია, მეწადემ ადლი დასჭიროს ხელში, ხოლო თერძა სადგისი, მეთევზემ ფუნჯი აიღოს, მღებუქა კი ბადეო. ვინც აქა წერია! რომ არ ვიცი, რა დაწერა ამის დამწერმა! წაყალ და ნასწავლ ხალხს ვკითხავ. აჰა, ბედზე გამონდნენ.

(შემოდან რომეო და ბენეოლიო.)

ბენეოლიო

გაჩუმდი! ერთ ცეცხლს გაანელეს მეორე ცეცხლი, ტკივილს კი ისევ გააყურებს ტკივილი მწველი. დადექი, თავი მოაბრუნე, თუ თავბრუ გესხმის, და შენი ტანჯვა შეამცირე სხვა სატანჯველით. სხვა საწამლავი უფრო მწვავე შეასვი თვალებს და საშინელი ძველი შხამი გაქრება მალე.

რომეო

ეს მრავალბარდვა მისწრებაა სწორედ მაგისტვის.

ბენეოლიო

რას ამბობ, რისთვის?

რომეო

მაგ გატეხილ წვივისთვის-მეთქი.

ბენეოლიო

რა მოგივიდა შენ, რომეო, ხომ არ გაგიჟდი?

რომეო

გივი არა ვარ, მაგრამ გიუზე უფრო ძლიერად ვარ შეპოკილი, მოკლებული ყოველგვარ საზრდოს, ნაცემ-ნაგვემი და დილეგში დატყვევებული. (მსახურს.) გამარჯობა, მეგობარო!

მსახური

გავიმარჯვო ბატონო! ეს მიბრძანეთ, კითხვა თუ შეგიძლიათ?

რომეო

დიახ, ვკითხულობ ჩემს ბედ-იღბალს უბედობაში.

მსახური

ეს თქვენ იქნებ უწიგნოდ ისწავლეთ. მე გკითხვებით, დაწერილის წაკითხვა თუ შეგიძლიათ?

რომეო

შემიძლია, თუ ენა ვიცი და ანბანს ვარჩევ.

მსახური

პატიოსანი კაცი ბრძანებულხართ, მშვიდობით იყავით!

რომეო

დაიცადე, მეგობარო, წავიკითხავ. (კითხელს.) სინიორ მარტინო თავისი ცოლითა და ასულეზით; გრაფი ანსელმი და მისი მშვენიერი დები; ვიტრუვიოს ქერივი ქალბატონი; სინიორ პლაჩენციო თავისი ტურფა ძმისწულეზით; მერკუციო და მისი ძმა ვალენტინი; ბიძაჩემი კაპულეტი ცოლითა და ასულეზით; ჩემი მომხიბლავი ძმისწული როზალინა; ლივია; სინიორ ვალენტო და მისი ბიძაშვილი ტიბალტი; ლუჩიო და კეკულეცი ელენე. (უკანვე უბრუნებს ქალღმერთს.) მშვენიერი კრებულა! სად არიან მიწვეულნი?

მსახური

ზემოთ.

რომეო

ვისთან?

მსახური

ჩვენს სახლში ვაბშმად.

რომეო

ვის სახლში?

მსახური

ჩემი ბატონის სახლში.

რომეო

სწორედ ეგ უნდა მეკითხა შენთვის პირველად.

მსახური

ახლა ისედაც მოგახსენებთ. ჩემი ბატონი დიდი და დოვლათიანი კაპულეტი გახლავთ და თუ მონტეგის გვარისა არა ზარო, ვითხოვთ, თქვენც მობრძანდეთ და თითო ჭიქა ღვინო მიირთვათ. მშვიდობით ბრძანდებოდეთ.

(გაღს.)

ბენეოლიო

კაპულეტიების მამაპაპურ ლხინში იქნება შენი ბრწყინვალე როზალინა. იქვე იქნება ვერონის ყველა მშვენიერი, ჩვენც იქ წავიდეთ. კარგად შეხედე, შეადარე შენი მშვენება სახეს იმისას, ვისაც ლხინში მე დაგანახვებ. მაშინ ნამდვილად დარწმუნდები, რომ შენი ბედი ყვავი ყოფილა და ტყუილად გეგონა გედი.

რომეო

თუ ეს თვალები მაგ ცრურწმენას მიიღებს ნებით, ჩემო ცრემლებო, ნაკვერცხლებად იქეციო მაშინ, დასწვით, დადაგეთ შენიღბული ეს მწვალებლები, რომლებიც დღემდე არ დამხრჩვალან ცრემლების ზღვაში.

ჩემს მშვენებაზე უკეთესი!.. ჯერ ქვეყანაზე
ყოველის მხილველ მზეს არ უნახავს იმისი მსგავსი.

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

ჯერ არ გინახავს სხვა მშვენება იმასთან ერთად,
ამიტომ იგი დაუსახავს შენს თვალებს ღმერთად.
ახლა კი თვალებს — ბროლის სასწორს, მაიცი ნება
სხვა ლამაზ ქალწულს შეუწონონ შენი მშვენება.
ღხინში გაჩვენებ მე სხვა ქალწულს, ვინც ისე ელავს,
რომ შენს ხატებას გაახუნებს, გაჩვენებს ბნელად.

რო მ ე ო

მოგეყვები, მაგრამ სხვა ქალწულთა სამხერად არა,
მე ჩემი სატრფოს სილამაზით დაეტკბები მარად.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ მ ს ა მ ე

ოთახი კაპულეტების სახლში.

შემოდან ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი და გ ა მ დ ე ლ ი.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ძიძა, სად არის ჩემი ქალი? ჩემთან მოუხმე.

გ ა მ დ ე ლ ი

უკვე ვუთხარი, გეფიცებით უმანკოებას,
რაც მაშინ მქონდა, როცა ვიყავ თორმეტი წლისა.
სად არის მაინც ჩიტუნია, პატარა კრაი?
ღმერთო მიშველე, ჯულიეტა, სადა ხარ, ვიგო!

(შემოდის ჯ უ ლ ი ე ტ ა.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

აჰა, მოედი, ვინ მეძახდა?

გ ა მ დ ე ლ ი

ღელა გეძახდა.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მე აქ განსლავართ, რად მეძახდით, ჩემო დედო!

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

აი, რა, შეილი... მაგრამ, ძიძა, მარტო დაგვეტოვე,
საიდუმლოდ მსურს ვესაუბრო... თუმცა, დაბრუნდი,
შენც მოისმინე, შენთან რა გვაქვს დასამალავი!
ხომ ხედავ ავერ ჯულიეტას, როგორ დაქალდა.

გ ა მ დ ე ლ ი

საათობით მაქვს გამოთვლილი მაგისი ხანი.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

თოთხმეტისა არ არის ჯერაც.

გ ა მ დ ე ლ ი

თოთხმეტ კბილს დაკვებ სანახლეოდ, ამას ისე ვამ-
ბობ, თორემ ვაი, რომ მხოლოდ ოთხი კბილია შემრჩა,
თოთხმეტი წლისა ჯერ არ არის. პეტრე-პაულაბამდე
რამდენი დღეა?

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ორი კვირა, თუ ცოტა მეტი.

გ ა მ დ ე ლ ი

მეტი არის თუ ნაკლებია, ერთა კი ვიცი —
პეტრე-პაულაბის წინდლით თოთხმეტს ის შეასრულებს.
სწორედ ამისი კბილა იყო ჩემი სუზანაც,
ღმერთმა აცხონოს, მე რა ღირსი ვიყავი მისი,
ისეთი კარგი ვოგო იყო, ზეცამ წამართვა...

ჰო, რას ვამბობდი?... წინდლით-მეთქი პეტრე-პაულაბის
იგი ვახლება თოთხმეტისა, ეს ნაღდად ვიცი.
ავერ თერთმეტმა წელმა განვლო მიწისძვრის შემდეგ!
ჯულიეტა კი ის-ის იყო ძუძუს მოვწყვითეთ.
ეს კარგად მახსოვს, აბა იმ დღეს რა დამავიწყებს!
ძირმწარა მქონდა წაცხებული ძუძუს თავებზე
და მზეში ვიჯექ, არხეინად, სამტრედეს გვერდით.
თქვენ და ბატონი ბრძანდებოდით მაშინ მანტუას.
ჩემს მახსოვრობას დახეთ ერთი — ჰო, რას ვამბობდი?..

როგორც კი გემო გაუსინჯა ძირმწარას ბაღდა,
ისე ემწარა, გადმომიგდო ძუძუ ხელადვე...
და მიწაც იძრა, შეტორტმანდა ჩვენი სამტრედე...
ვაგინხარიათ, მე მოვკურცხლე!

მას შემდეგ, ავერ, შეთეროქმეტი წელი წავიდა,
მაშინ ეს ბაღლი თავისუფლად დგებოდა ფეხზე,
მაგრამ რას მივედ-მოვედები, რის ფეხზე დვომა!..
დარბოდა კიდევ, აქეთ-იქით დაბაჯბაჯებდა.

ეს იმით მახსოვს, რომ მიწისძვრის სწორედ წინადლით
პატარამ შუბლი ვაიტეხა, ჩემმა ქმარმა კი,
ღმერთმა აცხონოს, კაცი იყო გულმზიარული,
აიტაცა და დაუყვავა: „პირქვე დაეცა“.

არაფერია, გაიზრდები, დაჭკვიანდები
და შენც გულაღმა დაეცევი — პირქვე კი არა!
ასე არ არის, ჯიულია?“ — ცუგრუმელამაც
ხელად ანება თავი ტირილს და ზეცის მადლმა,
ჰო, ასეაო, უპასუხა. ხუმრობას დახეთ!

ათასი წელიც რომ მაცოცხლა, რა დამავიწყებს!
„ასე არ არის?“ შეეკითხა, და კულრაჭამაც
თავი ანება ხელად ტირილს, „ჰო“ უპასუხა.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

კარგი, გეყოფა, თუ ღმერთი გწამს, ახლა განუშდი.

გ ა მ დ ე ლ ი

აჰა, გაეჩუმდა... მაგრამ, რა ექნა, რომ ვავიხსენებ,
როგორ შესწყვიტა ტირილი და „ჰო“ როგორა თქვა,
სიცოცხლე ვერაფრით ვერ ვიკავებ. თანაც ყვინჩილას
კვერცხისოდენა კოპი აჯდა... მწარედ ტირილდა.

„პირქვე დაეცი? — შეეკითხა ჩემი მეუღლე, — არაფერია, დაქალღმობა, დიდი გაზღვბი, და შენც გულადმა დაეცეში. ასე არ არის?“ ესეც განუმდა და მიუგო, პო, ასეაო.

ჯულიეტა

მამ, შენც განუმდი, გეუკუწები, ჩემო ვადაა.

გამდელი

აჰა, გაენუმდი. კრინტს არ დაუძრავ. ღმერთმა გატოცხლოს!

შენზე ლამაზი ვერ არავინ არ ვამიზრდია, ნეტაეი ღმერთი მომასწრებდეს შენს გათხოვებას, მეტს აღარას ვთხოვ...

ქ-ნი კაპულეტო

მეც მაგისთვის მოვიხმეთ ახლა, გათხოვებაზე მინდა სწორედ მოვესაუბროთ. ჩემო ვოგონა, ჯულიეტა, ესურს გათხოვება?

ჯულიეტა

ამ დიდ პატოვზე მე ვერ არც კი მიოცნებია.

გამდელი

რათა, პატოვი! ერთადერთი ძიძა ვარ შენი, თორემ გეტყვოდი, რაქსთან სიბრძნეც გიწოვიათო.

ქ-ნი კაპულეტო

ღრო არის, შეილო, რომ იფიქრო გათხოვებაზე, აქ, ვერონაში, ბევრი ქალი, შენზე უძნროსი, ოჯახის შეილი ღირსეული, უკვე დედაა. მეც, ჩემდა თავად, შენოდენა არც კი ვყოფილვარ, როდესაც ოჯახს მოვეკიდე და დედა გაუზღი... ვაბს მოკლედ გითხრა, შენს თავსა მთხოვს მამაცი პარის.

გამდელი

კაცი, პატარა ქალბატონო, პოი, რა კაცი! მთელს ქვეყანადა ღირს! ხანთელივით ჩამოსხმულია.

ქ-ნი კაპულეტო

ვერონა არც კი მოსწრებია ვერ ამგვარ ყვავილს.

გამდელი

რა კარგად ბრძანეთ! ყვავილია, სწორედ ყვავილი.

ქ-ნი კაპულეტო

აბა, რას იტყვი, ჯულიეტა, არ შეიყვარებ? ამაღამ ნახავ ჩვენთან პარისს, ღზინში გვეწყვევა. შენ წაიციოსე მისი სახის ნათელი წიგნი, გასინჯე კარგად სილამაზის კალმით ნახატი ყოველი ნაკვით ერთმანეთს თუ ეხმატკბილება. და თუ კითხვის ღროს შეგზედეს რამე გაუგებარი, მაშინ თვალეშში ჩაიხედე და ის ავიხსნის.

სრულქმნილ მშვენებად რომ გადიქცეს ის ტრფობის წიგნი,

მას უნდა ჩანდა ასეთივე მშვენიერ ყდაში. თეზიც ხომ მუდამ სღვაში ცხოვრობს, და ეს განსოვდეს,

მშვენიერება გარეგანი ამაყობს მაშინ, როდესაც ფარავს სილამაზეს შინავანს იგი. უფრო მით არის ღირსეული ბევრისთვის წიგნი, რომ ოქროს ამბავს ოქროსავე ყდები კაზმავენ. გაიზიარებ შენ ამგვარად, რასაც იგი ფლობს, თუ მას ვაჰყვები; ამით შენიც არაფერს იკლებს.

გამდელი

იკლებს? იმატებს! დედაკაცებს კაცი ასუქებს.

ქ-ნი კაპულეტო

მოკლედ მითხარი, ნახავ პარისს და შეიყვარებ?

ჯულიეტა

ენახავ, თუ ნახვა კმარა კაცის შესაყვარებლად, და თანაც თვალეშს ნებას მივცემ, რამდენსაც შეტყვიოთ. (შემოდის მსახური.)

მსახური

ქალბატონო, სტუმრები უკვე მოვიდნენ, სურვა გამლილია, გათხოვენ მობრძანდეთ. თქვენცა გათხოვენ, პატარა ქალბატონო. ძიძას სწყველიან საკუჭნაოში. აურ-ზაურია აქეთ. მეც იქაურობას უნდა მივხედო. გემუღარებით, ვამომყვიოთ.

ქ-ნი კაპულეტო

აი მოგყვებით. (მსახური გადის.) ჯულიეტა, გრათი შენ გელოდება.

გამდელი

წადი, ვძიე ნეტარი დღე და ღამეები! (გაღიან.)

სურათი მეოთხე

ქუნა.

შემოდან რომეო, მერკუციო, ბენეოლიო, ბუთო თუ ექვსი ნიღბოხანი და მეჩირადღნე.

რომეო

როგორ მოვიქცეთ, ეთქვათ რაიმე სახლში შესვლისას, თუ უბოდიშოდ და უსიტყვოდ უნდა შევიდეთ?!

ბ ე ნ ე ო ლ ი ო

უკვე წავიდა დრო ასეთი უხვსიტყვაობის.
ჩვენ არ მიგვიძღვის კუპიდონი თვალახვეული,
ვისაც თათრული ჭრელი მშვილდი უპყრია ხელში
და ვისი ნახვაც ქალებს აფრთხობს საფრთხოსებლასებრ.
ანკი პროლოგი ვიდას უნდა სახლში შესვლისას,
ბორძიკით თქმული, მოკარნახის ნაწურჩულევი.
ეს საქციელი როგორც სურდეთ, ისე მიიღონ:
ერთი ვიცეკვით ჩვენებურად და გამოვბრუნდეთ.

რ ო მ ე ო

მე ჩირალდანი მომაწოდეთ, სული დაძმობდა,
ხტუნვა არ ძალმიძს და ჩირალდანს დავიჭერ ისევ.

მ ე რ კ უ ც ი ო

არა, რომეო, უსათუოდ უნდა ვაცეკვოთ.

რ ო მ ე ო

არა, მე არა, დამერწმუნეთ. თქვენ საცეკვაოდ
თხელლანჩიანი წალები გაქვთ. ჩემი ხული კი,
ვით მძიმე ტყვია, ისე მაგრად მაჯაჭვავს მიწას,
განძრევაც მიძმობს.

მ ე რ კ უ ც ი ო

მიჯნური ხარ, კუპიდონისგან
ითხოვე ფრთები და აიჭერ უჩვევ სიმაღლეს!

რ ო მ ე ო

თავისი ისრით ისე დამჭრა და დამანელა,
რომ აღარ ძალმიძს მაღლა აჭრა მსუბუქი ფრთებით,
შეპორკილი ვარ ისეთგვარად, რომ მწარე ნაღველს
ვერ ვავექცევი — ტრფობის მძიმე ტვირთი ჩამძირავს.

მ ე რ კ უ ც ი ო

თუ ჩაიძირე, სიყვარულიც ზომ ჩაიძირა!
ნუ მიაყენებ მძიმე ტვირთს ასეთ ნახ საგანს.

რ ო მ ე ო

ტრფობაა ნაზი? ტლანქია და მოუხეშავი,
შმაგი, მრისხანე... ეკალივით გჩხვლელტს და გაწამებს.

მ ე რ კ უ ც ი ო

თუ ტრფობა ტლანქად მოგებვრობა — ტლანქად მოეყარ,
ჩხვლელტის სანაცვლოდ — შენც უჩხვლიტე და დაანარცხე.
აბა, მომეცი ეგ შალითა, სახეს მოვარგო. (იკეთებს ნილაბს.)
ნილაბს — ნილაბი! რას დავუძებ, თუ დამძრახავენ,
დაე გაწითლდეს ჩემს მავიერად ჩემი ნილაბი.

ბ ე ნ ე ო ლ ი ო

დავაკაკუნოთ, შევიდეთ და შესვლისთანავე
ყველა ჩვენგანმა საცეკვაოდ გაუსვას ფეხი.

რ ო მ ე ო

მე — ჩირალდანი! იატაკი, ლერწმით ნაფენი,
გულმხიარულმა უქნარებმა თელონ ფეხებით.
მე დაეუჯერებ მამაპაპურ ანდაზის სიბრძნეს:
სანთელს დავიჭერ და შირიდან დავიწყებთ ცქერას.
მაშინ თამაშიც გახსურდება. ე, ჩემი საქმე
შავად და მყიდ მიდის ასე.

მ ე რ კ უ ც ი ო

მეცე თაგვია, მკვრამ თუ მართლა შავად მიდის შენი ღლეები?
მაშინ ჩვენ თვითონ ამოგათრევთ მაგ ჭაობიდან,
აი, მაგ ბატონ-პატივცემულ სიყვარულიდან,
სადაც ჩაფლულხარ ყურებამდე. ახლა წავიდეთ,
ტყუილად ვხარჯავთ სანთელს ღლისით.

რ ო მ ე ო

ნეტა რას ამბობ?

მ ე რ კ უ ც ი ო

ბატონო ჩემო, მე მსურს ვითხრათ, რომ ამ ყოყმანით
სიცოცხლის ნათელს ისე ვხარჯავთ, ვით სანთელს
ღლისით.
მაგრამ დასთანხმდი რჩევას ჩვენსას, რადგანაც მასში
ზუთჯერ მეტია სიბრძნე, ვიდრე ხუთის ჭკუაში.

რ ო მ ე ო

თქვენ მეუბნებით, ღრეობაში გამოგვევიო,
მაგრამ ეს ბრძნული რომ არ არის!

მ ე რ კ უ ც ი ო

მერედა რატომ?

რ ო მ ე ო

წუხელ სიზმარი დამესიზმრა და იმის გამო.

მ ე რ კ უ ც ი ო

სიზმარი ვნახე მეც აგრეთვე.

რ ო მ ე ო

შენ რაღა ნახე?

მ ე რ კ უ ც ი ო

რასაც ტყუიან ასე ხშირად მეოცნებენი.

რ ო მ ე ო

რატომ, სიზმარი ხშირად ვეამცნობს ჭეშმარიტებას.

მ ე რ კ უ ც ი ო

ეტყობა, ძილში, ფერიათა ბებიაქალი,
სულ პაწაწინა დედოფალი მეტი ვწვევია?
რომელიც, ზომით ოლდერმანთა ბეჭდის სამკაულს —
აქატის ქვებსა ოდნავაც არ აღემატება.

ატომები ჰყავს მას შებმული პაწია ეტლში
 და მიძინებულთ უღიტიანებს ცხვირში საამოდ,
 ობობას კრძელი ფეხები აქვს, ბორბლებს წვირებად,
 ხოლო ჩარდახად კუტკალას კოპწია ფრთები.
 ჭაპანადა ხმარობს აბლაბუდას უნაზეს ქსოვილს,
 ხოლო ცალულად — მოვარის მკრთალ და მიხნულილ

სხივებს.

მათრახის ტარად ჭრიჭინობლის სუსტი ძვალი აქვს,
 შოლტად კი — მუღამ ნაზი ფიბრა; შეეტილდა ჰყავს
 რუხი ხიფთანი თემოსილი პატარა კოლო,
 უფრო პატარა, ვიდრე მრგვალი, ნამცვეა მატლი,
 რომელიც ზარმაც ქალწულების თითებში ცოცავს.
 ფუტურო თხილის ეტლს უმზადებს ღურგალი ციფვი,
 ანუ მუხლუხო — ფერიების ძველი ოსტატი.
 ასე ამგვარად იგი დაჰქრის ღამიდან ღამით,
 მიფრურებს თავში შეეჭრება და მამის იმათ
 დაესიზმრებათ სიყვარული. ხან ჩაუქროლებს
 კარისკაცთ მუხლებს — დაასიზმრებს მდაბლად მოდრეკას,
 მსაჯულთა თითებს ჩაუვლის და — ქრთამს მოაჩვენებს;
 დიაცთა ტუჩებს რომ ჩაურბენს — კოცნას ასიზმრებს,
 ზღმურდლით უფარავს ხშირად ტუჩებს მრისხანე მეები,
 რადგან სუნთქვა აქვს მოწამლული შაქარყინულით.

ხან დიდებულთა ცხვირპირზედაც გაიჯსრიოებს,
 მეფის წყალობას მოაჩვენებს სიზმარში იმათ.
 ზოგჯერაც მეები მიძინარე მღვდელს ცხვირთან მიუტანს
 უკვე შეწირულ ვოჭის კუდსა და უღიტიანებს,
 ახალი მრველი ესიზმრება მამის ამ ხუცებს,
 ხან ჯარისკაცსაც მოეხვევა იგი კისერზე
 და დაასიზმრებს, როგორა სჭრის თავის მტერს ყელსა,
 მკრე უეცრად მოაჩვენებს ესპანურ მახვილს,
 მაწის საფრებსა, ღიდი თასით სადღევრძელოებს
 და წამსვე ყურთან დაფდაფის ხმა.. წამოვარდება,
 გამოიღვიძებს, დაინახავს, რამ დაუქვიათ,
 ორიოდ ლოცვას იბუტბუტებს და მიძინებს.
 ეს მეები ვაზლავთ, ცხენებს ღამით ფაფარს რომ უწნავს:
 ბალანს აუწეწს და ვაი მას, ვაი იმის დღეს,
 ეინც მის გამოხსნას მონინდომებს. ეს ჯადოქარი,
 თუკი შეასწრებს ქალიშვილებს გულადმა მწილთა,
 თვითონ ზევიდან დააწვება და შეასწავლის,
 კარგად გასწიონ მათ ჭაპანი მუელდუკობის.
 ეს ის მებია...

რომეო

მერკუციო, გეყოფა, კარგი.
 გაჩუმდი ერთი, რასა ჩმახავ, ნეტა ვიცოდე.

მერკუციო

შენ მართალი ხარ, მე სიზმარზე ვლაპარაკობდი,
 ხოლო სიზმარი მართოდენ ფუჭი ოცნების
 და მოცლილ ჭკუის ნაყოფია, სხვა არაფერი.
 ისეთგვარივე მერყევია, როგორც ჰაერი,
 და ქარზე მტლად ცვალებადი, რომელიც ავერ
 ეალურსება ჩრდილოეთის ყინულის უბეს,

მაგრამ უეცრად განრისხდება, გამოიქროლებს
 და პირს დაიჭერს ცვარნაკურებს საშხრეთისაკენ.

ბენკოლიო

სწორედ ევ ქარი გვიბნევს თავგზას, ჩვენ აქ უნებს
 ვითრეუთ. იქ უკვე ვახშამს მორჩებოდნენ. დავივიანებო!

რომეო

მე იმას ვუშიშობ, მეტისმეტად აღრე არ იყოს,
 რადგანაც ავი წინათგონობა მაფიქრებინებს,
 რომ ჩემს ვარსკვლავზე დაკიდული ვალალი ბედი
 ამაღამინდელ ღზინთან მწარედ ამოქმედდება
 და ეს სიცოცხლევ სვედიანი მით დასრულდება.
 თუმც ღმერთმა, ვისაც ხელთ უპყრია ცხოვრების ხაჭკ.
 წარმართოს ჩემი იალქანი თავის ნებასე.
 აბა, წაიფიდე, ვმანწილებო!

ბენკოლიო

მაშ, დაჰკათი დილსა!
 (გაღან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ს უ თ ი ე

ღარბაზი კაპულეტის სასლში.

სცენაზე მემუსიკენი არიან. შემოდიან მსახურნი.

პირველი მსახური

ქვაბქოთანა სადღა დაიკარგა, ალაგებას რომ არა
 მშველის? თეფშიფხეკია! ის თეფშიფხეკია, ისა!

მეორე მსახური

როცა ყველა სუფთა საქმე მხოლოდ ერთი ან ორი
 კაცის ხელთაა და მათაც ჭუჭყიანი ხელემა აქვთ, ნამდ-
 ვილი ჭუჭყიანი საქმეც ევ არის.

პირველი მსახური

აბა, ეს სკამები გაიტანე, კარადა გვერდზე მიღვი, თეფ-
 შების თადარიგიც გეჭიროს. თუ ღმერთი გწამს, ციტა
 ნამცხვარიც შემინახე. თან, თუ გიყვარდე, მეკარეს უთხა-
 რი, სუხანა დოლაბა და ნელი შემოუშვას. ბეი, ანკო-
 ნიო, ქვაბქოთანა, არ გესმით!!

მესამე მსახური

ჩვენ მზად ვართ, ბიჭო.

პირველი მსახური

თქვენ გეძებენ, გეძახიან, გელიდებიან დიდ ღარბაზში.

მესამე მსახური

ორად ხომ არ გაიჭრებით?! აბა, ცოცხლად, ბიჭებო! ვინც მეტს იცოცხლებს, მეტს იშოვის.

(მსახური ივლიან. შემოდინ კაპულეტო, ენი კაპულეტო, ჯულიეტა, ტიბალტი და სხვა მასპინძლები სტუმრებთან და ნიღბოსებთან ერთად.)

კაპულეტო

ხალამს მოვიძღვნიოთ!.. ვადახედეთ ამ ქალბატონებს, ვისაც ბებერა არ აწუნებს, იცეკვებს თქვენთან. ქალბატონებო, ერთი ვნახოთ, ვინ არ იცეკვებს! აბა, რას იტყვიო? პრანჭობას თუ მოჰყვა ვინმე, გეფიცებით, რომ მას ექნება ფეხზე ბებერა. ხომ გულში მოგხვიათ? ბატონებო, აბა მობრძანდით! იყო დრო, როცა მეც შეკეთა თქვენებრ ნიღაბი, მშვენიერ ქალებს ყურში ტკბილად ჩაჰრჩურჩულებდი მომხიბლავ ზღაპრებს. მაგრამ ვაგლახ, ის დრო წავიდა, მორჩა, გათავდა, წავიდა და არც დაბრუნდება! აბა, მობრძანდით, ბატონებო! შემუსიკენო, თქვენ დაუკარით! (მუსიკა უკრავს, ყველა ცეკვავს.)

გოგონებო, ფეხი გაუსვიო!

მეტი სინათლე, ჰე, ბრიყვებო, არ გეყურებათ?! ჰა, განი, განი! მაგიდებიც აკეცეთ ბარემ?! ბუხარში ცეცხლი გაანელეთ, ძალიან დაცხა. ერთი შეხედე, როგორ ხელად გამხიარულდნენ! აჰ, ბიძაშვილო კაპულეტო, მანდვე იჯექი, რაღა დროს ჩვენი ცეკვა არის! აბა, თუ გახსოვს, უკანასკნელად ჩვენ ნიღბები როდის გეკეთა?

მეორე კაპულეტო

ღვთისმშობლის მადლმა, ოცდაათი წელი იქნება.

კაპულეტო

რას ამბობ კაცო, ეგ ბევრია, ამდენი არა: სწორედ სამებას შესრულდება ოცდამეხუთე, რაც ლუჩნციო დაქორწინდა. ჩვენ კი ნიღბებით უკანასკნელად იქ ვიყავით, იმის ქორწილში.

მეორე კაპულეტო

არა, ბატონო, რასა ბრძანებ, მეტია, მეტი, იმისი ვაჟი ოცდაათის იქნება უკვე!

კაპულეტო

ასე გგონია? მაშ, ამაზე რას მეტყვი ახლა, რომ ორი წლის წინ იმას ისევე შეურვე ჰყავდა?

რომეო (მსახურს)

ვინ არის ის ქალი, იმ ჭაბუკის მკლავს რომ ამშვენებს?

მსახური

ვერა ვცნობ, ბატონო ჩემო.

რომეო

მისმა კაშკაშმა ჩირაღდნებსაც წაართვა ძალა. ტოლი არა ჰყავს ქვეყანაზე, მარტოა, ცალად! შავს ეთიოპელს ბრილიანტის საყურე შეენის, ღამის დაწვებს კი — ეს მშვენება, სინათლის მყენი. როგორც ყვაეებში თეთრი მტრედი თოვლივით ელავს. სხვა ქალწულებიც ამ მშვენებამ სულ ჩააბნელა. ცეკვას მორჩება და მეც მასთან გავწნდები სქარა, ნეტარებისთვის მისი ხელის შეხებაც კმარა. ჩემს თვალს აროდეს არ უხილავს სიტურფე მსგავსი, არც ჰყვარებია გულს არავეინ ასე ძვირფასი.

ტიბალტი

ხმაზე ვცნობ მონტეგეს! ჩემი ხმალი მომეცია, ბიჭო. ერთი შეხედე არამზადას, ყურმოჭრილ მონას! როგორ ვაბედა ამ ნიღაბით ჩვენთან შემოსედა! არ გვეპუება, მასხრად იგუბს ჩვენს დღესასწაულს. ახია მოვკლა და ღირსება ჩვენი დაიცვა! არც ჩამეთვლება ეს შე ცოდვად, წინაპრებს ვფიცავ.

კაპულეტო

რა მოგივიდა შენ, ძმისწულო, ვის ურისხდები?

ტიბალტი

შეხედე, ბიძავ, ჩვენი მტერი, ბილწი მონტეგე არაფრად გვაგდებს, საგანგებოდ მობრძანებულა, რომ სასაცილოდ გაიხადოს ჩვენი დღეობა.

კაპულეტო

რომეო არის ეს ემაწვილი?

ტიბალტი

ის არის სწორედ,

ბილწი რომეო.

კაპულეტო

დაეხსენი, ჩემო კეთილო, ხომ ხედავ, როგორ ღირსეულად უჭირავს თავი! მაგის ღირსება, ეაყვაცობა და გაზრდილობა, უნდა გამოეტყდეთ, მთელს ვერონას ესახებება. თუც მიეცემ ნებას, რომ ჩემს ჭერქვეშ ის შეურაცხიან, თუნდა ამისთვის დამიმკვიდრონ მთელი ქალაქი! შენც დაეხსენი, თითქოს სულაც არ შეგენიშნოს. ასე მსურს ახლა, და თუ რადმე მე მივანნივარ, მაშინ დამშვიდდი, მზიარული ეჩვენე ყველას, ნუ დამანახებ, ჩემო კარგო დაბღვერილ სახეს. ლხინის დროს ცხვირის ჩამოშვება აბა, სად თქმულა!

ტიბალტი

დაიხაც თქმულა, არამზადა როცა გყავს სტუმრად! არ შემიძლია, ვერ ავიტან...

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

აიტან-მეთქი, გეუბნები. შეხედე ერთი, არა, აიტან, რა თავს გაეიდა! მასპინძელი მე ვარ თუ შენ ხარ? იქით გამშორდი. ვერ აიტანს! ღმერთო, მიშველე! ჩხუბის ატეხა ვინდა ახლა სტუმართა შორის?! დავიღარაბის ატეხა გსურს? ამას დახედეთ!

ტ ი ბ ა ლ ტ ი

ეს შერცხვენაა, ბიძაჩემო, ჩვენი შერცხვენა.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

წა, წადი-მეთქი, შე თავხედო! იქით გამშორდი! ერთი შეხედე! ეს ანჩხლობა კარგს არას შევერის. აჰ, შეურჩები? ყოჩაღ, კარგი დრო მოგინახავს! (სტუმრებს.) კარგადა ბრძანეთ, ვეთანხმებით... შე
ყოყლოჩინა!
თუ არ დაიშლი... (მხასურთ.) მა, სინათლე, სინათლე მქცო! ქოი, სირცხვილო! რაი? კიდე! ჩავაწვევითინებ! (სტუმრებს.) გამხსარულდით, მოიღხინეთ, ჩემო კარგებო!

ტ ი ბ ა ლ ტ ი

ნამალაღევი თავდაჭერა და ბოღმა მწველი ერთმანეთს ებრძვის, ტანში მივლის მე ურუაჩტელი. რა გაეწყობა, წავალ, რაი მიბრძანეს გაცვლა, მაგრამ სიმწარეს მალე ნახავს ამ ღზინის ნაცვლად.
(ვადის.)

რ ი მ ე რ (ჯულიეტას)

უღირსი ხელით თუ შევბღაღე წმიდა მშვენიება თავგანსაკეში, სინაზით რომ არა ჰყავს სწორი, მაშინ ამ ტურებს, ორ მწირ მლოცველს, მიეცი ნება გამოსიყიდოს შეცოდება ნაზი ამბორით.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

შენ მეტისმეტად შეურაცხეოფ, მწირი, შენს ხელებს, მათი მოქცევა ღვთიურია, ფაქიზი, სწორი: მლოცველებივ ხომ ეხებთან ხელით წმინდანებს, ხელით შეხება არის მათთვის წმიდა ამბორი.

რ ი მ ე რ

მერე ტურებს არ აქვთ წმინდანთ ან იმ მლოცველებს?

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ღიახ, მლოცველო, რომ ტურებით ილატონ მხოლოდ.

რ ი მ ე რ

ჩემმა ტურებმაც მამ მიბაძინ, წმინდანი, ხელებს, მიეცი ნება, თორემ რწმენას დაკარგავ ბოლოს.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

თავის შერცხევა თანხმობის დროს არ მოსდგამს წმინდანს.

რ ი მ ე რ

მამ, ნუ შეარხევ! სიტკბობა ვიგემო მინდა (კოცნის.) შენმა ტურებმა მოაცილეს ცოდვა ჩემს ტურებს.
ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მაგრამ ის ცოდვა ჩემს ბავშვებს ვადმიჰყვია, ვანა!

რ ი მ ე რ

შენ ჩემი ცოდვა! ო, რა ტკბილი საყვადურია! მამ, ღამიბრუნე ჩემი ცოდვა (კოცნის.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

შენ ამისთანა
სამო კოცნა საღმრთო წიგნში ისწავლე, აღბათ.

გ ა მ დ ე ლ ი

ღელა გეძახით.

(ჯ უ ლ ი ე ტ ა ვადის.)

რ ი მ ე რ

მაგის დედა ვინ არის მერე?

გ ა მ დ ე ლ ი

როგორ, ვმაწვილო, დაასახლისს არ იცნობთ, ვანა? კეთილი არის მეტისმეტად, ბრძენი და ქველი. მისი ქალი კი, რომელთანაც თქვენ ხაეზრობდით, მე გამოეზარდე. მასაც გეტყვი, რომ ეს ქალწული ვისიც გახდება, დად განძეულს ჩაიხსნა აღებს.

რ ი მ ე რ

მამ კაპულეტი არის იგი? ჰოი, ვაებავ! ჩემი სიცოცხლე მტრის მახეში როგორ გაება!

ბ ე ნ ვ ო ლ ი ო

აბა, წავიდეო, თავშექცევა უკვე თავდება.

რ ი მ ე რ

ემიშობ, რომ მასთან ჩემი სულის შუთოფა იწყება.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ჯერ დაიცადეთ, ბატონებო, ნუ ეშურებით. თქვენთვის პატარა სუფრა უნდა გაშალონ კიდე. მინც არ იშლით? მამ, მშვიდობით, მადლობა. გწირავთ. მადლობა ყველას, ბატონებო, მშვიდობის ღამე. აბა, ღამპრები! ეჰ, წავიდეო, ჩვენც მოვისვენოთ. ღმერთმა დაღახვროს, მართლაც ვიან ყოფილა, ვანა.

(ვადის ყველა, გარდა ჯულიეტასი და გამდელისა.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ჩემი გადია, ჩემთან მოდი. მიიხარ, ვინ არის აი ის კაცი, იქ რომ მიღის?

გამდელი

ის კაცი ვახლავთ
ტიბერიოს ძე და მემკვიდრე.

ჯულიეტა

ის ვინა არის,
იმ კარიდან რომ გადის ახლა?

გამდელი

ღმერთო, ეს მგონი,
პეტრუჩიოა.

ჯულიეტა

ის ვინაა, მას რომ მიჰყვება,
აი, ცეკვა რომ არ ინდობა.

გამდელი

მაგას კი ვერ ეცნობ.

ჯულიეტა

წადი, გამიგე მისი გვარი, ჩემო გაღია,
და ცოლიანი თუა იგი, ცივი სამარე
შე საქორწინო სარეცელად გადამეცევა.

გამდელი

რომეო ვახლავთ, ერთადერთი ძე თქვენი მტრისა.

ჯულიეტა

იქ გაიფურჩქნა ერთადერთი, პირველი ტრფობა,
სად ერთადერთი, საშინელი, ჩვენა გვაქვს მტრობა.
ის მეტად აღრე ვნახე, გვიან ვიცანი მეტად,
ვაი, წყვეულ მტრის სიყვარული მერგო შე ბედად.

გამდელი

რაო, რას ამბობ, ჯულიეტა?

ჯულიეტა

არაფერს, ძიძა,
ლექსი მასწავლეს ცეკვის დროს და ვიმეორებდი.
(ეპახიან ჯულიეტას.)

გამდელი

მივდივართ კიდეც. მამ წავიდეთ. ყველა წავიდა.
(გაღიან.)

მოქმედება მეორე

პროლოგი

სურათი პირველი

შემოდის გუნდი.

მოედანი კაპულეტების ბაღის წინ.

შემოდის რომეო.

გუნდი

მოკვდა ის ძველი გატაცება, ის სიყვარული.
ნორჩი შემცვლელი გამოუჩნდა გრძნობას ვათვლილს.
იგი ნათელი, ვისთვის ძველად კვდებოდა გული,
ჯულიეტასთან აღარ არის უკვე ნათელი.
რომეო უყვართ, მასაც ტრფობის ცეცხლი ედება.
ორთავ ჰკლავს მზერა და ორივე იდაგვის ამით.
ვაჟი აშკარად ქალის სახლში ვერ გამოჩნდება
და ქალმაც უნდა მოიპაროს შეხვედრის წამი.
თუკი ჩავარდა, თუ გაიგეს ნამდვილი გვარი,
თავს ვერ დაიხსნის მიჯნურისთვის ჩვეული ფიცით.
ჯულიეტაც ხომ იმავ ცეცხლით არის დამწვარი,
მხოლოდ ესაა — ეშმაკობა ნაკლები იცის.
მაგრამ ჰა, ვნება გადიქცევა საოცარ ძალად,
და დრო უშველის ნახვის სიტკბო იგემონ კვალად.

გუნდი გადის.

რომეო

გული აქ მრჩება და უგულოდ სადღა წავიდე?!
მამ, მძიმე მიწავ, დაბრუნდი და ჰპოვე შენი შზე!
(ბაღის კედელს გადაეველება. შემოდინ ბენეკოლიო და
მერკუციო.)

ბენეკოლიო

ეი, რომეო, ბიძაშვილი!

მერკუციო

ბრძნულად მოიქცა
თავს გეფიცები, შინ წავიდა და სძინავს ტკბილად.

ბენეკოლიო

არა, აქეთკენ გამოიქცა და გადაეველო
ბაღის გაღიანს. მერკუციო, შენც დაუძახე.

მერკუციო

თილისმით შევეკრავ. ჰე, რომეო, შმაგო! შეშლილო! ვნებავე! მიჯნურო! ოხერა-სულთქმად გამოგვეცხადე. მითხარი თუნდა ერთი რითმა, მე დაგჯერდები, თქვი! „აჰ, ვაიმე მიჯნურთ ბედი“ – რითმად კი „მტრედი“.

მიუაღერსე ნათლიდელა ვენერას ტკბილად, ანდა შეარქვი მეტსახელი მის ბრმა მემკვიდრეს, მის ახალგაზრდა ვაჟიშვილსა – ადამ კუპიდონს, რომელმაც მეფე კოფეტუსას ისარი სტყორცნა და შეაყვარა მაშინათვე გლაზაკი ქალი. მაგრამ არ მისმენს, მაიმუნმა სული დალია. რახან ასეა, ჯობს ვიხმარო ისევე თილისმა: გაფიცებ-ძეთქი როზალინას ელვარე თვალებს, მის მაღალ შუბლსა და სისხლისფერ ტუჩებს გაფიცებ, კოპწია ფეხებს, საამურად ჩამოქნილ წვიკებს, მთრთოლავ თუბოებს და ყველაფერს იმის მოსაზღვრეს, რომ გამოცხადდე ჩვენ წინაშე შენივე სახით.

ბენეოლიო

კარგი, მოეშვი – გაიგონებს და გაბრაზდება.

მერკუციო

არ გაბრაზდება იგი ამით, მე რომ მომეხმო მის ქალბატონთან უცხო ვინმე, მაშინ სხვა იყო. ჩემი განზრახვა წმინდაა და პატიოსანი: მისი ტრფიალის დაფიცებით მსურს გვაფხიზლო.

ბენეოლიო

წავიდეთ, იგი მოეფარა დაბურულ ხეებს, რომ ერთიანად გაითქვიფოს ამ ბნელ ღამეში. ტრფობა ზომ ბრმა და სიბნელე შეჭყერის კიდევ.

მერკუციო

ის ბრმა რომ იყოს, ნიშანს ვეღარ მოახვედრებდა. ახლა ზღმარტლის ქვეშ ჩამოვდება რომეო ზენეშით, ნატყრას დაიწყებს, მისი სატრფო იმ ხილად იქცეს, ვოვონები რომ ეშმაკურად ზღმარტლს ეძახიან, როცა ჩუმ-ჩუმად ერთმანეთთან ლაზღანდარობენ. მართლაც, რომეო, მართლაც მოხდეს და ის ვადიქცეს გაშლილ და ღია... ან სხვა რამედ. შენ კი მსხლად იქცე. მშვიდობით იფაე, მივაშურებ ისევე ჩემს საწოლს, თირემ მინდორი ცივია და ვერ დავიძინებ. წამო, წავიდეთ. არ მოდიხარ?

ბენეოლიო

წავიდეთ, ბარემ. როდესაც იცი, ვერ იპოვი – ამაოდ ეძებ. (გაღიან.)

სურათი მეორე

კაპულეტების ბაღი.

შემოდის რომეო.

რომეო

ვინც არ დაჭრილა, იარასაც არაფრად აგლებს. (ფანჯარასთან გამოჩნდება ჯულიეტა.)

ეს რა ნათელი აელვარდა იმის სარკმელში? აღმოსავლეთი არის იგი, მზე – ჯულიეტა. ამოდი, მზეო, დააბნელე მოშურნე მთვარე, ისედაც მკრთალი და სნეული მწუხარებისგან, რადგან მის ქალწულს ელვარება მეტი გაქვს უფრო. ნუღარ მისახურებ იმ შურიანს; ქალწულთ სამოსი მწვანეა მეტად, უფერული – სჯობს გაიხადო და გადაავლო. მასხარებსლა აცვიათ ახლა.

ო, ჩემო ტკბილო დედოფალო, ო, სიყვარულო! მან რომ იცოდეს, როგორ მიყვარს! ის ლაპარაკობს, თუმცა არა, სდუმს. სულ ერთია, მისი თვალეები მეტყველებენ, მათ ვუპასუხებ. მაგრამ რას ვებედავ! ვანა ჩემთან ლაპარაკობენ! ორ ნათელ ვარსკვლავს განუზრახავს ზეციდან წახვლა, და ახლა სთხოვენ ჯულიეტას თვალებს ისინი – იციმციმეთო ჩვენს ადგილზე, დაბრუნებამდე. რა იქნებოდა, ეს თვალეები ზეცას ამკობდნენ, ვარსკვლავები კი ჩამოვიდნენ თვალების ნაცვლად! იმისი სახის ელვარება ჩააბნელებდა ვარსკვლავთა ციმციმს, ვით დღის შუქი ჩააქრობს ლამპარს,

ხოლო თვალეები დააფრქვევდნენ ისეთ სინათლეს, რომ ფრინველები დაიწყებდნენ დილის სიმღერას. აჰ, ეყრდნობა სახით ზელებს! ნეტავ მაქცია ხელთათმანებად იმ ზელებზე, რომ ტურფა დაწვებს შევეხო მაინც!

ჯულიეტა

მოი, ვაგლახ!

რომეო

ის ლაპარაკობს.

სხივმომფინარე ანგელოზო, კიდევ თქვი რამე! შენ ამ ღამეში იმგვარადვე აფრქვევ სინათლეს, როგორც ფრთოსანი, მოელვარე შიკრიკი ცისა, ზანტად მავალი ღრუბლებით რომ დაცურავს ცაში, ხოლო მოკვდავნი სასოებით მას შეჭყურებენ.

ჯულიეტა

ოი, რომეო, ო, რომეო, რად ხარ რომეო? მამა უარყავ, დაჰკმე ვვარი, გამოიცვალე. მაგრამ თუ არ ვსურს, სიყვარულის მომეტე აღთქმა, რომ შენი გავხდე, აღარ მერქვას მე კაპულეტი.

რომეო (ნუბად)

არ ვიცი, რა ვქნა, ეუსმინო თუ პასუხი გავცე?

ჯულიეტა

შენი გვარი მმტრობს მარტოოდენ, შენ არ ხარ მტერი; შენ ხომ – შენა ხარ! სრულებითაც არ ხარ მონტეგი! ანკი რას ნიშნავს ეს მონტეგი? ის არც ხელაა, არცა ფეხია, არც მკლავია და არცა სახე, არც სხვა რაიმე ნაწილია ადამიანის. გემუდარები, შეიცვალე შენი სახელი; ხომ სულ ერთია. ვარდს რომ ვარდი აღარ უწოდო, ტკბილსურნელება იმგვარივე ექნება მაინც, და რომეოსაც თუნდ რომეო არ დაუძახო, თავისი ძველი ბრწყინვალეობა მაინც შერჩება. დაჰკმე, რომეო, შენი გვარი... იგი ხომ მაინც შენ არ გეკუთვნის, შენ არა ხარ... იმ გვარის წაცვლად მე წამოვიანე.

რომეო

თუ აგრეა, სიტყვაზე ვიჭკრ. სატრფო მიწოდე, ხელშეორედ მოვიწაიდელება და დღეის შემდეგ მე რომეო აღარ მერქმევა.

ჯულიეტა

ვისა ხარ მანდა? ღამის წყვლიადს მოიფარებული, ქურდულად ისმენ ჩემს კულისთქმას!

რომეო

არ ვიცი სწორედ, რა ვიპასუხო. ჩემი გვარი მევე შემძულდა, ჩემი წმინდანო, რადგან იგი მტრად დავისახაეს. და რომ ქალაღღსე დაწერილი ვიხილო სადმე, მაშინვე დავხვე.

ჯულიეტა

შენგან ჯერაც არა მსმენია მე ასე სიტყვა და, მერწმუნე, მაინც ვცნობ ამ ხმას. ხომ რომეო ხარ შენ, მონტეგი?

რომეო

ტურფა ღვთაებავ, რაკი ასე ვბულს ეგ სახელი – არც ერთი არ ვარ.

ჯულიეტა

აქ რისთვის მოხველ, ანდა როგორ, მითხარი ერთი? ბაღის კედელი მადალია და მიუვალი, საბედისწერო არის შენთვის ეს არემარე. ხომ იცი კინც ხარ – არ დაგზოვევენ ჩემიანები.

რომეო

მე ვადმოფრინდი სიყვარულის მსუბუქი ფრთებით, წამდკოდ სიყვარულს ქეის ჯებირი რას შეაჩერებს:

გამხუდავია, ყოვლისშემძლე, ყველაფერს დასძლეეს. შენიანებიც, დამერწმუნე, ვერ დამიჭერენ.

ჯულიეტა

არა, მოგკლავენ, დამერწმუნე, თუ დავინახეს.

რომეო

შენი თვალების მრისხანება უფრო მაშინებს, ვიდრე იმათი ოცი ხმლისა. ოღონდ აღერსით მომპყარ თვალი, მათი მტრობა ვერას დამაკლებს.

ჯულიეტა

დღეც დამღეუა, ოღონდ იმათ არ დავინახონ.

რომეო

მათგან ეს ღამის მოსახხამი მე დამიფარავს. თუნდ დამინახონ, არ ვინაღვლი, ოღონდ გიყვარდე, მიჯობს იმათმა მძულვარებამ მომძღოს ბოლო, ვიდრე ეიცოცხლო შენს სიყვარულს მანატრებულმა.

ჯულიეტა

მაშ, ეს მითხარი, გზა აქეთკენ ეინ მოვასწავლა?

რომეო

მე შენა თავი სიყვარულმა მოამბებუნანა. მან რჩევა მომცა, მე ვათხოვე ჩემი თვალები. და ყოფილიყვე თუნდ უშორეს და უცნობ ნაპირს, ვრტველი ზღვის იქით, თუმც არა ვარ მე მქზღკაური, წამოვიდოდი, მოგებნდიი ასეთ საუნჯეს.

ჯულიეტა

არ მოფარავდეს ახლა სახეს ღამის ნიღაბი, ქალწულებრივი მორცხვობისგან გაეწითდებოდი, რადგან იდუმალ ყური მოჰკარ ჩემს აღსარებას. ნეტა შემეძლოს, რომ უარყოფო ჩემივ ნათქვამი!.. შორს, თვალთმაქცობავ! თქვი, ვიყვარეარ? ვიცი, „ისის“ მტტვეა

და მეც ვენდაბი მავ შენს სიტყვებს. რომ დაიფიცო, ხომ შეიძლება მომატყუო? აკი ამბობენ, იუპიტერი იცინისო მიჯნურთა ფიცზე! ჩემო რომეო, თუ გიყვარეარ, გულახდით მითხარ, მაგრამ თუ ფიქრობ, რომ აღვილად მოსინაღირებ, გაგიძაღდები, კოპებს შევკრავ, და გაიძულეებ, რომ მემუდარო, თორემ ისე არ დავიანხმდები... ეს მართალია, მეტისმეტად მიყვარხარ, მონტეგ, ამიტომ იქნებ შენ ჩამთვალო თავქარაიანად, მაგრამ მერწმუნე, ვიერთგულეებ იმათზე შეტია, ვინც ეშმაკობით თავს გაჩეყენებს მიუწყვლოძელად. უფრო გულცივიც ვიქნებოდი, უნდა გამოეტყდო, რომ შენ ანახლად ჭეშმარიტი შეყვარებულის არ მოვესმინა აღსარება. ეს მორჩილება ვთხოვე ქარაფშუტულ გატაცებად არ ჩამითყალო; ეს ხომ შემახვევით ბნელმა ღამემ გამომამკლავანა...

რომეო

ო, გეფიცები, ქალბატონო, კურთხეულ მთვარეს,
რომელიც ვერცხლით ავარაყებს წის კენწეროებს...

ჯულიეტა

ნუ! მერყევ მთვარეს ნუ იფიცებ. იგი მუდამ თვე
ლაღატობს ხოლმე თვის მრგვალ სახეს, და შენი
ტროფობაც
იმ მთვარის მსგავსად ცვალებადი ნუ შეიქნება.

რომეო

მაშ, რა შეგეფიცო?

ჯულიეტა

სრულებითაც ნუ დაიფიცებ...
და მაინც თუ გსურს, დაიფიცე შენ ჩემი კერპი,
ჩემი ღვთაება — შენი თავი, და დაგიჯერებ.

რომეო

თუ ჩემი გულის სიყვარული და სათაყვანო...

ჯულიეტა

ნუ! ნუ იფიცები! მიხარია თუმც რომ გიყვარვარ,
ეს ღამის აღიქმა მაინც ისე როდი მახარებს.
მეტად ჩქარია, უცარი, ნაუცბათევი,
და ეღვასა ჰვავს, რაიც ისე სწრაფად ქრება,
რომ ჩვენ თქმასაც კი ვეღარ ვასწრებთ, აჰა, ელავსო.
მშვიდობის ღამე! ჩვენს მეორე შეხედრისათვის
ზაფხულის სუნთქვა სიყვარულის ამ კოკონს გაშლის
ტურფა ყვავილად. მაშ, მშვიდობით, მშვიდობის ღამე!
დე შენმა გულმაც მოასვენოს ისევე მშვიდად,
რა სინშვიდითაც განისვენებს ეს გული წმინდა.

რომეო

ახე დამტოვებ? სანუგეშოს არაფერს მეტყვი?

ჯულიეტა

რა უნდა ვითხრა სანუგეშო ახლა, ამაღამ?

რომეო

შენც შემიძოვცე სიყვარული, ჩემის სანაცვლიდ.

ჯულიეტა

ვიდრე შენ მოხივდი, მე მანამდე მოგეც ეგ აღიქმა,
თუმც ახლა მინდა ისევე მქონდეს დასაფიცებლად.

რომეო

უკანვე მივაქვს? მაგრამ რისთვის, ჩემო ტროფილო?

ჯულიეტა

რამ უხვო ვიყო და შემედლოს ხელმეორედაც
ისე და ისე მოვცე აღიქმა! თუმიც რაღას ვნატრობ,

სიუხვეს ჩემსას, ვით ზღვას გაშლილს, არ აქვს
საზღვარი,
და სიყვარულიც ღრმაა ჩემი — რამდენს მეტს მოგცემ,
მეტი დამჩრება, რადგან ორივე უსაზღვრო არის.
სმაური მესმის, საყვარელო, ახლა მშვიდობით!

(ძიბა ეძახის.)

აჰა, მოვდივარ, ჩემო ძიბა. ძვირფასო მონტეკე.
ნუ ღამიფიწყებ... დაიცადე, ახლავე მოვალ.

(გადის.)

რომეო

ო, კურთხეული, კურთხეული, ნეტარი ღამე!..
ისე ტკბილი და ზღაპრული ჩანს სუყველაფერი,
რომ ვშიშობ კიდევ, ეს არ იყოს მხოლოდ სიხმარი.

(შეძიდის ჯულიეტა.)

ჯულიეტა

სამი სიტყვა და შემდეგ უკვე მშვიდობით იყავ.
ჩემო რომეო, თუკი მართლა გულით გიყვარვარ,
და თუ გწადია ჩემი შერთვა, მაშინ ზვალ დილით
ჩემს მოუზავნილ კაცს შენი სიტყვა გამოატანე.
მაცნობე, რა დროს, რა ადგილას გსურს ჯვარისწერა.
და მეც, მერწმუნე, ჩემს ბედ-იღბალს ყვეხქვეშ გავიშლი,
თუნდ ქვეყნის კიდის გამოგვეები, შენ — ჩემს მუღუფს.
მაგრამ იცოდე...

ვამდელო (შეინიღან)

ქალბატონო!

ჯულიეტა

აჰა, მოვდივარ...

მაგრამ იცოდე, თუკი გულში ბილწი ზრახვა გაქვს,
გეშუდარები...

ვამდელო (შეინიღან)

ქალბატონო!

ჯულიეტა

ახლავე მოვალ.

გეშუდარები, ნურას მეტყვი... ჩემთვის ვიტანჯი.
ჩემს მოუზავნილ კაცს ელოდე ხვალ.

რომეო

იხარე, სულა!

ჯულიეტა

მშვიდობის ღამეს მოგახსენებ ათასჯერ თუნდა.

(გადის.)

რომეო

მაშინ შენს ნათელს მე ათასჯერ მოვაკლდე უნდა.
როგორც მოწაფე ეშურება დააგდოს წიგნი,

ისე მიჯნური მიჯნურისკენ ისწრაფვის მარად,
განშორება კი, ვით ბავშვს სკოლა, ისევე ზარავს.

(გადის.)

ჯულიეტა (შემოდის)

რომეო, გესმის! ნეტა მომცა ხმა ბაზიერის,
რომ ისევ უკან მოვიტყუო ჩემი მიმინო.
ჩახლენილი აქვს მხევალს ხმა და რას დაიფვირებს,
თორემ შეგძრავდი მე იმ მღვიმეს, ექოს რომ სძინავს.
მაშინ ექოს ზმაც, მსუბუქი და ჰაეროვანი,
ჩემს ხმაზე უფრო ხრინწიანი შეიქნებოდა
ამ ძახილით და მოწოდებით: ჰეი, რომეო!
გესმის, რომეო!

რომეო

ჩემი სატრფო მეძახის ისევ!
ხმა მიჯნურისა ვერცხლის წკრიალს წააგავს ღამით,
ესალბუნება სულსა და გულს უნახეს ჰანგად!

ჯულიეტა

გესმის, რომეო?

რომეო

აი, გისმენ, ჩემო ძვირფასო.

ჯულიეტა

რომელ საათზე გამოგვზავნის ხვალ ღილით კაცი?

რომეო

სათის ცხრაზე.

ჯულიეტა

გამოგვზავნი. არ დავიფიწყვს,
თუმცა დილაძდე ბარემ ოცი წელიც იქნება.
აღარც კი მახსოვს, რად შოვიზმე, რა უნდა მეოქვა.

რომეო

აქვე დამტოვე, ხანამდე არ გაგახსენდება.

ჯულიეტა

არ გავიხსენებ მაშინ სულაც, რომ აქ გამყოფო,
და მხოლოდლა ის მეხსომება – როგორ მიყვარხარ.

რომეო

კარგი, დავიცდი, რომ აროდეს არ გაიხსენა,
მეც დავიფიწყვებ, სხვაგან თუ მაქვს თავშესაფარი.

ჯულიეტა

თენდება უკვე, წახვლის დროა, მაგრამ ნეტავი
მაფით გამოიბძულ ჩიტზე უფრო შორს არ წახვიდე,
რომელსაც, თითქოს, ჯერ გაუშვებს ცელქი გოგონა,
მაგრამ როგორც კი ლალი ჩიტი კამარას შეკრავს,

უკანვე მოსწევს აბრეშუმის ძაფით ტყვე-ფრინველს,
რადგან უყვარს და გასაშვებად არ ემეტება.

რომეო

ნეტავი ვიყო შენა ჩიტი!

ჯულიეტა

ნეტავი მართლა!
თუმცა აღერსით დავახრჩობდი. მშვიდობით იყავ!
ისე ტკბილია განშორების ეს ნაზი სევდა,
რომ ხვალ დილაძდე მსურს ვიძახო: „მშვიდობა შენდა“.

(გადის.)

რომეო

შენს სულს სიმშვიდე, თვალებს ძილი მიეტეხს ტკბილი.
ნეტავი ვიყო ის სიმშვიდე ანდა ის ძილი!
ახლა პირდაპირ ჩემს სულიერ მამასთან წავალ.
ამას ყველაფერს გავანდობ და დახმარებას ვთხოვ.

(გადის.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ს ა მ ე

ბერი ლორენცოს სენაკი.

შემოდის ლორენცო კალაითი სულმა.

ლორენცო

აჰა, უდიმის ქუეჩისა ღამეს რუხთვალა დილა,
აღმოსავლეთის ღრუბლებს სერავს ნათელ ზოლებით,
ჭრელი სიბნელე, როგორც მთვრალი, დღას ბილიკიდან
ცეცხლოვან ბორბალს ტიტანისას რხეით ვაურბის!
თავის მწველ თვალებს ვიდრემდე მზე გაანათებდეს
მზიარული დღით, გააშრობდეს დანაძულ მინდორს,
უნდა ვაეავსო მანამდე ეს ძეწნის კალათი
შხამა ბალახით და ძვირფასი ყვავილებითა.
ბუნების დედა – მიწა, მისივე ხაფილაი არის,
ქმნილებათ საშო მერე მათივ სამარე ხდება.
იგი წარმოგვშობს მრავალ სახის მრავალთა შვილთა
და თავისივე მკერდზე შემდეგ გვაწოვებს ბუძუს.
ყველა ქმნილება დიდი არის თავის სიკეთით,
ურვი – არც ერთი, და ყოველი განსხვავებული.
განუზომელად დიდი არის კეთილი ძალა
ყოველგვარ ქვასა, მტენარუსა თუ ყვავილთ შორის.
ისე არამი არაფერი ცოცხლობს ამქვეყნად,
რამე სიკეთეს არ აძლევდეს თვით ღეღამიწას.
არც სიკეთეა ისეთი, რომ თავის ნათელ გზას
არ გადაშორდეს, ბორბოტისკენ არ გადიხაროს.
კეთილი ხშირად გზას ასცდება, ბორბოტი ხდება,
ზოლი ბორბოტი კეთილ ძალად გადაიქცევა.
თუნდაც აი ეს პაწაწინა ყვავილის კარსი:

შხამიც აქვს ამას და ამასთან მკურნავი ძალაც.
თუ შეიყნოსავ, მაცოცხლებელ ძალას შეგმატებს,
თუ გემო ნახე, გავაგვირავს გულსა და კრძნობებს.
ორი მოქიშპე მეფე ბუღლას ადამიანში
და ყველა არსში — კეთილი და ბოროტი სული.
როცა ბოროტი გაიმარჯვებს, მაშინ მცენარეს
სიკვდილი დაღრღნის და მოუღებს თანდათან ბაღის.

(შემოდის რომეო.)

რომეო

მშვიდობის დილა, წმიდა მამავ!

ლორენცო

კურთხეულ იყავ!

ვინ მესალმება ასე ტკბილად ამ სიხამ დილით?
ვერძნობ, შვილო ჩემო, შეუპყრიხარ შენ მძიმე სევდას:
ამ უთენია ლოვინიდან რამ წამოგავლო?!
ზრუნვას დარაჯი ჰყავს ყოველთვის მოსუცის თვალში,
და სადაც ზრუნვა დაიბუღებს, ძილს იქ რა უნდა?
მაგრამ უდარდელ ყრმის საწოლში უნდა მეფობდეს
ოქროსფერადი ტკბილი ძილი. ამრიგად, შენა
გამოცხადება ადრიაინი იმას მიმტყიცებს,
გამოგაღვიძებს უგუნებო ფიქრებმა, ალბათ,
ან თუ არადა, მაშინ უკვე ნამდვილად ვიტყვი,
რომ ჩვენს რომეოს წუხელ არც კი დაუძინია.

რომეო

არ მიძინია, კარგად მიხვდი. მთელი ეს ღამე
მართლაც რომ ტკბილად გავატარე.

ლორენცო

ღმერთმა შევინდოს.

როზალინასთან იქნებოდი.

რომეო

როზალინასთან?

არა, მამაო, დამავეწყდა მე ევ სახელი
და ამ სახელით მოვლენილი მწუხარებაცა.

ლორენცო

კარგი, ბატონო. მაგრამ მითხარ, სად იყავ, შვილი?

რომეო

გეტყვი მანამდე, ხელმოორედ ვიდრე მკითხავდე:
ღზინში ვიყავი, ჩემი მტრების სახლში ვიღსენდი.
უცებ იქ ერთმა მტრმა დამჭრა — მე ის დაეჭერი.
ორივეს შეელა-განკურნება შენ ძალგიბს მხოლოდ.
წმიდა მოძღვარო, მძულვარება როდი მაქვს გულში,
რადგან ხომ ზედავ, რომ მტრისთვისაც გემუდარები.

ლორენცო

გამაგებინე, შვილო ჩემო, პირდაპირ მითხარ.
ქარავმულ თხოვნას ქარავმულად ვსიტყვებდიან.

რომეო

პირდაპირ გეტყვი. ჩემი გულის სათაყვანები
კაპულეტების მშვენიერი ასული გახდა.
სათაყვანო ეარ მეც იმისთვის, ვით იგი ჩემთვის.
შეთანხმებული ვართ ყოველმხრივ, ისღა გვაკლია,
რომ ახლა წმინდა ქორწინებით შენ შეგვაუდლო.
სად შეეხვდით, როგორ, ანუ როდის, ვით შევიყვარეთ,
როგორ შეეფიცეთ ერთმანეთსა — გზაში ვიამბობ.
გემუდარები, ახლავ, დღესვე დაგვწერო ჟვარი.

ლორენცო

წმიდა ფრანცისკა! ასე უცებ რამ გამოგცვალა?!
შენს ძვირფას სატრფოს როზალინას ღალატობ უკვე?
ნანს, ვმარწილკაცებს გულით კი არ — თვალებით
უყვარო.

ო, ღვთისმშობელო! როზალინას სიყვარულისთვის
ევ მტკნარი სახე ცრემლებს ზღვამ ჩამოვირცხა.
თუ გემოს აღარ იგემებდი, რატომღა ღვარე
ევ მლაშე წყალი სიყვარულის შესაკმაზავად?!
კვლავ ეფარება შენი ოხვრის ღრუბლები მზესა
და შენი კენესა ისევ რეკავს ჩემს მოსუც ყურში.
აბა, შენს დაწევებს კვლავ ანხიათ კვალი ცრემლისა,
რომელიც ძველად დაგდენია და არც ვამშრალა.
თუ შენი თაფი შენ გეკუთვნის, თუკი ნაღვლობდი,
თუ მწუხარებდი და ოხრაიდი როზალინასთვის,
რადამ შეგცვალა? აბა, ერთი ესეც იფიქრე —
ქალმა რაღა ქნას, ვაჟკაციც რომ ასე შერყეობს.

რომეო

ხშირად მტუქსავდი როზალინას სიყვარულისთვის!

ლორენცო

სიმშავისათვის, ჩემო შვილო, არა ტრფობისთვის.

რომეო

აკი მირჩევი, დამემარზა მე სიყვარული!

ლორენცო

ის როდი მითქვამს, დაემარზა საფლავში ერთი,
ხოლო მეორეს გადაჰყოფი!

რომეო

გემუდარები,
ნუღარ დამტუქსავ, რადგან იგი, ვინც ახლა მიყვარს,
სიყვარულს ჩემსას თანაუგრძნობს სიყვარულითვე,
ხოლო პირველი სულაც არა.

ლორენცო

იგი ზედავდა,
რომ სიყვარული შენ ზეპირად გქონდა ნასწავლი,
ხოლო ანხანი არ იცოდი სიყვარულისა.
ახლა დამშვიდდი, გამოიყვი, დაუღეგარო,

დაგეხმარები; შევეცდები, იქნებ როგორმე, ამ ჯვარისწერამ ძველი მტრობა ორი ვვარისა, საბედნიეროდ, სიყვარულად გადააქციოს.

რომეო

გული არ ითმენს — გავეშურათ.

ლორენცო

ბრძნულად და ღიზჯად, ხოლო ვინც ჩქარობს, იგი მალე წაიბორძიებს. (გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ო თ ხ მ

ქნა.

შემოდან ბენკოლიო და მერკუციო.

მერკუციო

ემშაკმა იცის, ხად იქნება ახლა რომეო, წუხელის სახლში არ მოსულა?

ბენკოლიო

პო, არ მოსულა. მის მსახურს კკითხე, ასე მითხრა, არ მოსულაო.

მერკუციო

ამ ფერწასულმა გულქვა გოგომ, ამ როზალინამ ღამის გონება დაუფანტოს, ისე აწვალებს.

ბენკოლიო

ტიბალტს, მოხუცი ეპიკურეტის მიკეთეს, თურმე რომეოსათვის შინ წერილი გაუგზავნია.

მერკუციო

ბრძოლაში იწვევს, უსათუოდ, თავს გეფიცები.

ბენკოლიო

ქოდა, რომეოც მოახერხებს როგორმე პასუხს.

მერკუციო

ვინც წერა იცის, ყველა გასცემს წერილზე პასუხს.

ბენკოლიო

მე იმას ვამბობ, წერაღის გამგზავნს არვენებს-მეთქი, რა გამბედავიც არის, როცა შებედავენ.

მერკუციო

საბრალო რომეო, ისედაც მკვდარია! განგმირული თუთრი ღიაცის შავი თეალებით; ყურები სიყვარულის

სიმღერითა აქვს ვახერხებია, ხოლო გულის წვერი შე- აზე აქვს ვაპობილი ბრმა მოისარი ბიჭის ისრით. ტი- ბალტს რას შეებრძოლება?

ბენკოლიო

რა გგონია ასეთი ტიბალტი?

მერკუციო

არხეინად იყავ! კატების მეფეც ვერ შოვა მაგასთან! ვაჟკაცურად იცავს ყოველგვარ წესებს. ისევე იბრძვის. როგორც შენ მღერი ნოტებით: იცავს ტაქტს, მანძილს და წინასწარობას. სულს არ მოვითქმევინებს, ერთი, ორი და... მესამეზე უკვე გულში ჩაგეკმს, გაგისისხ- ლიანებს აბრეშუმის ღილს. ნამდვილი მებრძოლია. სა- უცხოოდ იცის ღუელში გაწვევის პირველი და მეორე საბაბი. აჰ, უკვდავი passado! punto reverso! hay!..²

ბენკოლიო

რაი?

მერკუციო

თავი მოგვაბეზრეს ამ მასხარა მანჭიებმა, ამ ღიფი- ანმა შეოცნებებმა, ახალმოდურა ღაბარაკით: „ქრის- ტესა ვეფიცავ, ბრწყინვალე მახვილია! რა მოხდენილია ქა- ბუკია! რა მომხიბლავი კახპაა!“ გასა სამწუხარო არ არის, ბატონო ჩემო, რომ ასე გეაწამებენ ეს უცხოეთი- დან მოთრეული ბუზები, ეს მოღუბის გამყიდველები თა- ვიანთი pardonnez mois-ს მახილით! ისე მისდევენ ამ ახალ წესებს, რომ ძველ სკამზე დაჯდომაც ვეღარ მოუ- ხერხებიათ. ოჰ, იმათი ხიას და ხიას!

ბენკოლიო

აი რომეოც, რომეო მოდის.

მერკუციო

შეხედე ერთი, ქვირითგამოცლილ ქაშაყს არა ჰგავს! ო, ხორცო, ხორცო, რამ გგაათეგზა?... ახლა პეტრარკას გუნებაზეა, თუმცა ლაურა, ამის ქალბატონთან შედარე- ბით, ჭურჭლების მრეცხავი გოგო იყო, ეს კაა, უკეთესა მიჯნური ჰყავდა, ღეჰსიებს უთხზავდა. დიდონა! ჩანწუ- რაა მასთან, კლეოპატრა — ბოშა ქალი; ელენე და ჰე- როლ — უნამუსო, როსკიბი დედაკაცები არიან; ნაცრის- ფერთუალა თისბი კი — აბა, რა მოსატანია, როგორ შე- ედრება მაგის სატრფოს!

(შემოდის რომეო.)

ბონკურ, სინიორ რომეო. აჰა, ფრანგული საღამო შენს ფრანგულ შარვალს. ძალიან თინი გეყვავი წუხელ.

რომეო

ორივეს ვისურვებთ მშვილობის დილას. რა ითინი გა- ყავით?

მერკუციო

რომ ვაგვეპარე, ბატონო ჩემო, რომ ვაგვეპარე, ეერ მოვიცინე?

რომეო

მომიტყევე, ჩემო კარგო მერკუციო, საქმე მქონდა. ასეთ დროს კაცს ეპატიება ზრდილობას გადაუხვიოს.

მერკუციო

ეს იგივეა, იუნდა ვეთქვას, ასეთ დროს კაცი იძულებულია, თავი წელამდე დახაროსო.

რომეო

ესე იგი, ზრდილობისათვის?

მერკუციო

კარგად მიმიხვდი, სწორედ იგვრება.

რომეო

რა ზრდილობიანი სატყევა-პასუხია!

მერკუციო

მე ხომ გვირგვინი ვარ ზრდილობისა.

რომეო

როგორ, ყვაკალის გვირგვინი?

მერკუციო

ღიას.

რომეო

ჩემი ფეხსაცმელებაც ყვაკილებითაა მორთული.

მერკუციო

მოსწრებულად ლაპარაკობ. მაშ, მომყევი ჭკუამახვილობაში, ვიდრე ფეხსაცმელები არ გაგცვეთია, თორემ როცა ევ ერთადერთი თხელი ლანჩა გაუცვთება შენს ფეხსაცმელს, შენც გამოლეინდები.

რომეო

პოი, ცალღანჩიანი ხუმრობავ! უცილობლად ცალო ამატომ, რომ ცალი აღარა გყავს.

მერკუციო

ბუნელიო, შუაში ჩამოდექი, თორემ ჩემი ჭკუამახვილობა მარცხდება.

რომეო

დასცხე მათრახი და დეზები ამოკარ, დასცხე და დეზები ამოკარ, თორემ ვიფიყინებ, მე გავიმარჯვე-მეთქი!

მერკუციო

თუ შენი ჭკუამახვილობა გარეული ბატებივით ააფრინე, მაშინ ჩემი საქმე წასულია, რადგან ერთ გრძობაში შენ უფრო მეტი გარეული ბატი გყავს, ვიდრე მე ხუთივეში ერთად. ეს მითხარი, მიგანძღი როდესმე ბატად?

რომეო

სხვად არც არაფრად მიმანძღი, თუ არა ბატად!

მერკუციო

მაშ, ყურზე ვიკებენ მაგ ხუმრობისთვის.

რომეო

კეთილო ბატო, ნუ იკბინები.

მერკუციო

შენი ხუმრობა მწარ-ტკბილია, მეტად ცხარე საწებელია.

რომეო

მით უკეთესი, მოუხდება გემრიელ ბატის სორცს!

მერკუციო

ნამდვილი თხის ჭკუა გაქვს. მაგ თხის ტყავი ერთი გოჯიდან ერთი საყენის სივრძეზე იჭამება.

რომეო

მაშ, ასლა მაგ „სიგრძიდან“ გავჭიმავ; თუ მიუღმატებთ მაგ სიტყვას ბატს, მაშინ შენც გრძელი, ზორბა ბატი გამოდიხარ.

მერკუციო

ასე არა სჯობს სიყვარულისთვის კრუსუნს?! ახლა შენ ნამდვილი გულღია კაცი ხარ, ნამდვილი რომეო. ისა ხარ, რაც უნდა იყო აღზრდილი და ბუნებით. ეს ღორბლიანი სიყვარული მასხარასა ჰგავს, ენაგამოვდე-ბული დაძრწის, რომ თავისი ჯოჯი სადმე შესწაროს.

ბენეოლიო

შესდექით, გეყოფათ!

მერკუციო

ნუ გამანერებ, თორემ მეწყინება.

ბენეოლიო

თუ არ შეგანერე, გააბამ ზღაპარს.

მერკუციო

აჰ, ცდები, მალე უნდა დამემთავრებინა, რადგან უკვე შევედწიე ამბავის სიღრმეში და აღარ ვფიქრობდი გავრძელებას.

(შემოდან გა მ დ ე ლ ი და პ ი ე ტ რ ი.)

რომეო

რა მშვენიერი მორთულობაა! აურა, აურა!

მერკუციო

ერი ერთად — კაბა და პერანგი!

გამდელი

პეტრო!

პეტრო

რას მიბრძანებთ?

გამდელი

ჩემი მარაო, პეტრო!

მერკუციო

კეოილო პეტრო, სახეზე მიაფარე; ეგ მარაო მაგის სახეზე უფრო მშვენიერია.

გამდელი

მშვილობის დილა, ბატონებო!

მერკუციო

სალამო მშვილობისა, მშვენიერი ქალბატონო!

გამდელი

ნუთუ უკვე დაღამდა?

მერკუციო

არც რამე აკლია, მერწმუნეთ. თქვენი მკვრის ურცხვის ღარი სამხრობის დროს გვიჩვენებს.

გამდელი

თავიდან მომწყვდი! ვინა ყიფილხარ?

რომეო

ეს კაცი, ქალბატონო, თავისდა ჭირად გააჩინა ღმერთმა.

გამდელი

კარგადა თქვა, „თავისდა ჭირად“. მშვენიერადა თქვა! ბატონებო, ვის შევიძლიათ მითხრათ, სად იქნება ახალგაზრდა რომეო.

რომეო

მე მოვახსენებთ, მაგრამ როცა იპოვით, ისეთი ახალგაზრდა აღარ იქნება, როგორც ახლაა, როცა მას ეძებთ. მე უმრწემესი ვარ ყველაზე, ვისაც კი ეგ სახელი ჰქვია, თუ არ უარესიც.

გამდელი

მშვენიერად ბრძანებთ.

მერკუციო

როგორ, უარესი მშვენიერი იქნება? ეფიცავ, შესანიშნავად ლაპარაკობთ, ბრძნულად, ბრძნულად.

გამდელი

ბატონო ჩემო, თქვენ თუ ბრძანდებით რომეო, სად უმელოდ უნდა მოგესაუბროთ.

ბენეილიო

ვახშმად თუ ეპატიუებიან სადმე.

მერკუციო

მაჭანკალი, ჰეი, მაჭანკალი! ეცი! ეცი!

რომეო

რა მოხდა, ვის უსისინებ?

მერკუციო

კურდღელს არა, ბატონო ჩემო, და თუნდა კურდღელი იყოს, სამარხვო ღვეზელში თუ გამოდგება, რადგა შეჭმამდეა გამოშვრალი და გამოფიტული.

(ღადის და მღერის.)

კურდღელი, ბებერი კურდღელი.
კურდღელი, ჭაღარა კურდღელი.
მარხვაში ძალიან კარგია კურდღელი.
ყელში რომ ჩხირივით მოგზღება,
რომ ზმება, რომ შრება ძალიან.
ეს განა საბრალო კურდღელის ბრალაა?

რომეო, შინ არ მიღიხარ? მამაშენთან უნდა ვისაღილოთ.

რომეო

ახლავე დავეწვივით.

მერკუციო

მშვიდობით, ძველო ქალბატონო. მშვიდობით! (მღერის.) „ქალბატონო, ქალბატონო, ქალბატონო“.

(ღადან მერკუციო და ბენეილიო.)

გამდელი

მშვიდობით! ერთი მითხარი, ბატონო, ვინ არის ეს ურცხვი მეწერილმანე, ამდენს რომ ყბედობს?

რომეო

ამ ვაუბატონს, გამდელი, თავისივე ლაპარაკის მის მენა უყვარს, და ერთ წუთში იმდენს დაუქვავს, მერსანანებლად ერთ თვისაც ეყოფა.

გამდელი

მაგან რომ რამე გამოიხდეს, ერთს კარგა მივტყეპავ კი არ შეუუშინებთ! თავისთანა ვიფინდარას, ოცს ერ

თად მივტყუებ: მე თუ ვერ მოვერიე, მავის მომრევსაც ვნახავ. არამზადა! მე რა სათრევი გოვო მნახა, რა მავისი ტოლი ვარ?! (პიეტროს.) შენც დგახარ და ყვილა უმსგავსს ნებას აძლევ, როგორც მოესურვება, ისე მომიქცევ.

პიეტრო

არ შემიწინააღმდეგავს, ისე თუ მოვექცათ ცინძე, როგორც მოესურვება, თორემ მაშინვე ხმაღს ვიძრობდი. ვინ დამასწრებს შემოკერას... თუ კარგი ჩხუბი ვნახე და კანონიც ჩემს მხარეზე იქნა!

გამდელი

ღვთის მადლმა, ისე ვარ აფორიაქებული, რომ სახსრები მიკანკალებს. არამზადა!.. თქვენთან ორიოდე სიტყვა მაქვს, ბატონო. როგორც მოგახსენებდით, ჩემმა პატარა ქალბატონმა მიბრძანა, მომენახეთ. მაგრამ რა დამაბარა, იმას არ ვეტყვი. ჯერ უნდა გაგაფრთხილოთ: თუ მის გაცურებას ფიქრობთ, როგორც იტყვიან ხოლმე, ეს დიდი, რომ იტყვიან, უსინდისობა იქნება. ქალბატონი ჯერ პატარაა და ცუდი იქნება, თუ უორგულვით.

რომეო

ჩემი თაყვანისცემა გადაეცი, გამდელი, შენს ქალბატონს. გადაეცი, რომ...

გამდელი

კეთილი სული, ვეფიცები, ყველაფერს ვეტყვი. აჰ, ღმერთო, როგორ ვეხარალება!

რომეო

რას ეტყვი, გამდელი? რომ არ დამაცადე თქმა!

გამდელი

გადავცემ, რომ შენ განაცხადე სურვილი, როგორც ეს შე გავიგე. მისი შერთვისა.

რომეო

უხხარა, რომ დღეს შუაღლისას მოიმიხეზოს სააღსარებოდ წახვლა იმან ბერას სენაკში და იქ ლორენცო დავუწერს ჯვარსა. ეს შენ. გარჯისთვის.

გამდელი

არა, ბატონო, ხელს არ ვახლებ, როგორ იქნება!

რომეო

აჰ, აიღე, გამომარაოვი.

გამდელი

ღღეს შუაღლისას, არა, ბატონო? ფიქრი ნუ გაქვთ, ის იქ დაგხვდებათ.

რომეო

დაიცა, ძიძა, უნდა ვითხრა. ერთ საათს შემდეგ შენ მონასტერის გაღვანთან ჩემს მსახურს ნახავ. იგი გადმოგცემს თოკის კიბეს, რომლითაც უნდა უკუნ ღამეში ნეტარების მწვერვალს ავიდე. ახლა მშვიდობით, ამ გარჯისთვის დავაჯილდობ. მშვიდობით იფავ, შენს ქალბატონს სალაში ჩემგან.

გამდელი

ღმერთმა დაგლოცოს, ზეციერმა. იცი, რას ვეტყვი?

რომეო

რას მეტყვი, ძიძა?

გამდელი

ერთგულია შენი მსახური? ხომ ვაგივინია, ორმა თუ იცისო...

რომეო

შენ ფიქრი ნუ გაქვს, ფილადივით ერთგული არის.

გამდელი

ესეც ასე, ბატონო ჩემო. ღმერთო, ჩემს ქალბატონზე უმშვენიერესს ვერავის შეხედები ქვეყნად. სულ პაწაწინა რომ იყო და ენას იჩლექდა... ჰო, ერთი კეთილშობილი კაცია ჩვენს ქალაქში, პარისი ჰქვია. შორიდან ეკურკურება. მაგრამ ჩემს ქალბატონს ურჩევნია გომბეშოს შეხედოს, ნამდვილ გომბეშოს. ხანდახან ეუჯავრდები კიდევაც. ვეტყვი ხოლმე — პარისი ყველაზე ღირსეული კაცია-მეთქი... თქვენც არ მომიკვდეთ! როგორც კი ამას ვეტყვი, ტილოსავით გაფითრდება. მართლა, რომმარინი და რომეო ხომ ერთი ასოთი იწყება?

რომეო

ჰო, გამდელი ორივე „რაეთი“ იწყება. მერე რა?

გამდელი

აჰ, რა მასხარა ხართ! „რ“ ხომ ძაღლური ასოა? ეს გამოიღვება... არა, მე მჯერა, რომ თქვენი სახელი სხვა ასოთი იწყება; ჩემმა ქალბატონმა კი მშვენიერი კალამბური მიაწყო თქვენზე და რომმარინზე — გავეხარებდებო, რომ გაიგონებთ.

რომეო

ჩემი სალაში გადაეცი შენს ქალბატონს.

გამდელი

ათასჯერ გადავცემ თუნდა! (რომეო მიღას.) პიეტრო!

პიეტრო

ვისმენტ.

გამდელი

პიეტრო, მარაო გამომართვი და წინ გამიძებს! (გაღიან.)

ს უ რ ა ტ ი მ ე ს უ თ ე

კაპულეტების ბაღი.

შემოდის ჯულიეტა.

ჯულიეტა

ცხრა იყო, ძიძა რომ გავგზავნე; ასე აღმოჩქვა —
 მივალ თუ არა, ხელად უკან დავბრუნდებიო.
 იქნებ ვერ ნახა! თუმცა არა!.. ის ხომ კოჭლია!
 მიჯნურებს უნდა შიკრიკებად ჰყავდეთ ფიქრები.
 ისინი ათჯერ უფრო სწრაფად გაიქროლებენ.
 ვიდრე მზის სხივი ღამის წყვდიადს გაჰფანტავს მოიდან.
 იმიტომ დაქირის სიყვარული ფრთამაღ მტრელებით
 და ქარივით სწრაფ კუპიდონსაც მიტომ აქვს ფრთები.
 აჰა, მზემ უკვე მიაღწია თავის დღიურ გზის
 უმაღლეს მწვერვალს და თუმც სამი გრძელი საათი
 გავიდა ცხრიდან თორმეტამდე, ის მაინც არ ჩანს.
 ახალგაზრდულად რომ უჩქეფდეს იმასაც სისხლი,
 მაშინ ბურთივით გაიფრენდა, გავარდებოდა,
 ჩემი სიტყვები ჩემს სატრფოსთან გადასტყორცნიდნენ,
 იმისი — ჩემთან. მაგრამ მოხუცს რა აჩქარებს!
 თავს იმკვდარუნებს, უსისხლოა, ტყვიისებრ მძიმე.
 მაგრამ, ჰა, ღმერთო, ისიც მოდის!

(შემოდან გამდელი და მისი მსახური პეტრო.)

ტკბილო გამდელი,

რა ამბავს მტყევი? მითხარ, ნახე? ეს დაითხოვე.

(პეტროზე ანიშნებს.)

გამდელი

პეტრო, კართან დამელოდე.

(პეტროს ვაღის.)

ჯულიეტა

ახლა მითხარი,

ჩემო ვაღია! ღმერთო ჩემო, ასე მწუხარედ
 რატომ მიყურებ? თუნდ მწუხარე ამბავი იყოს,
 შენ მზიარულად მითხარ მაინც, და თუ კარგია,
 რატომღა წამლავ ტკბილი ამბის საამურ ჰანგებს?!

გამდელი

ცოტა მადროვე, დავიქანცე. ვაი, როგორ მტეხს!
 ვაიმე ძვლები! ესეც შენი გასვირნება!

ჯულიეტა

ნეტავი ჩემი ძვლები მოგცა, მე კი სანაცვლოდ
 იგი ამბავი, რაც შენ მოგაქვს. თქვი, რაღას უცდი!
 გემუდარები, კარგო ძიძავ, ჩქარა მითხარი.

გამდელი

ო, ღმერთო! ნეტა რა განქარებს, ვედარ მოითმენ?
 ვერ ხედავ მაინც, რა დღეში ვარ — სულს ვედარ

ვითქვამ!

ჯულიეტა

სულს ვერ ვითქვამო, რომ იმაზი, ამის სათქმელად
 ხომ გყოფნის სუნთქვა, და ეს შენი ფუჭი წუწუნი
 უფრო გრძელია იმ ამბავზე, რაც უნდა მითხრა.
 როგორი ამბის მოხრობელი ხარ — კარგის თუ ავის?
 ჯერ მოკლედ მითხარ, დაწერილებით მერე მიაგმე,
 ახლა მეტს არ გთხოვ, მიპასუხე, კარგი თუ ავი?

გამდელი

კეთილი. შენი არჩევანი ბევრი არაფერია, არა გცოდ-
 ნია კაცის არჩევა. რომეო... არა, რა ბრძანებაა!.. სახით
 კი სხვებსა სჯობს, ფეხებიც კარგი აქვს, ხელებიც, ტა-
 ნიც, მაგრამ ეს რა მოსატანია! მართალია, ვერაფერ შე-
 ედრება, მაგრამ მაინც ვერ არის თავაწიანობის ბრწყინ-
 ეალე თაიგული. ისე, ბატკანავით უწყინარი კია. ახლა
 შენს საქმეს მიხედე. უკვე ისადილეთ?

ჯულიეტა

მაგას არ გკითხავ, ეგ ისედაც ვიცოდი ადრე,
 ქორწინებაზე რა გითხრა მან, ქორწინებაზე?

გამდელი

ო, ღმერთო, თავი როგორ მტკივა! ვაიმე, თავი!
 მტეხს, მტეხს, ისე მტეხს, თითქოს ოცად უნდა
 გამისკვს.
 ახლა ეს ზურგიც! ვაი, ზურგი, ოი, როგორ მტეხს!
 შენმა გულმა კი გამიმეტა მე სასიკვდილოდ,
 აღმა თუ დაღმა მანაქჩაქებ, მახეტიალბ.

ჯულიეტა

ძალიან გწუხვარ, ცუდად რომ ხარ, ტკბილო ვაღია,
 მაგრამ მითხარი ჩემმა სატროფომ რა დაგაბარა?

გამდელი

ისეთი რამე დამაბარა შენმა მიჯნურმა,
 რაც პატიოსან კაცს შეჰფერის, ზრდილობით სავსეს,
 ამასთან კეთილს, წესიერსა და თანაც სათნოს...
 მაგრამ სად არის დედაშენი?

ჯულიეტა

ღედა სად არის?

შინ, სად იქნება?!.. აბა, ეს რა პასუხი არის!
 „ისეთი რამე დამაბარა შენმა მიჯნურმა,
 რაც პატიოსან კაცს შეჰფერის, ზრდილობით სავსეს...
 მაგრამ სად არის დედაშენი?“

გამდელი

ო, ღვთისმშობელო,

როგორ გაცხარდი, კარგი ერთი, დამშვიდდი, კმარა.
 მაგ მაღამოთი გსურს დამიცხორო ძვლების ტკივილი?
 მაშ, შენს თავს შენვე უშვიკრივე ამიერიდან.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ისევ დაიწყო აბდაუბდა! რამეიმ რა თქვა?

გ ა მ დ ე ლ ი

დღეს აღსარების მისაღებად თუ დავრთყის ნება?

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

დამრთყს.

გ ა მ დ ე ლ ი

მამ გასწი ლორენცოსთან სენაკში, ჩქარა. იქ შენი საქმრო დაგზვდება და ცოლად შეგირთავს. შეხედე, ლოყებს ცელქი სისხლი როგორ მოაწვა. ახალ ამბავზე ასე იცი, წამოჭარხლდები. ჩქარა ტაძრისკენ! მე კი სხვაგან უნდა წავიდე: კაბეს მოვიტან, რომ იმითი შენს სატრფოს ღამე შექძლოს თავის ჩიტუნიას ბუდეში ასვლა. თქვენ სიხარული, მე კი ამით — შრომა და ჯაფა. თუმცა შენც კარგა მძიმე ტვირთი გელის ამაღამ. მამ ახლა ჩქარა სენაკისკენ, მე კი სადილად.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ჩქარა სანატრელ ბედისაკენ! მშვილობით, ძიძა!
(გადიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე მ მ მ მ მ მ

ბერი ლორენცოს სენაკი.

შემოდან ბერი ლორენცო და რომეო.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ზეცავ, კურთხევას ნუ მოაკლებ ამ წმიდა საქმეს და მწუხარებას ნუ მოგვიღვენ შემდეგ სასჯელად.

რ ო მ ე ო

ამინ, ვისმინოს! მწუხარება მოვიდეს კიდეც. ის ვერ დამრდილავს იმ სიხარულს, რასაც ჩემს გულში ჩემი ტრფილის წამიერი ნახვა აღმიძრავს. შენ წმიდა ლოცვით შეაერთე ჩვენი ზელები, მერე მოვიდეს ტრფობის მტერი სიკვდილი თუნდა — ჩემთვის ის კმარა, ჩემი სატრფო ჩემდ ვიგულო.

ლ ო რ ე ნ ც ო

შმაგ ვატაცებას სავალალო ბილოც თან მოხდევს, და მაშინ კვდება, როცა ფიქრობს — გავიმარჯვეო, ჩაიფერფლება, როგორც დენთი ცეცხლთან ამბირით. უტკბესი თაფლიც გებუზრდება და მადას გვიფუჭებს სწორედ თავისი სიტკობებით. მამ, ეს გახსოვდეს, რომ სიყვარულში საჭიროა ზომიერება, მხოლოდ ასეთი სიყვარული გასძლებს ბილიმდე. კინც ძლიერ ჩქარობს, იგი მალე ტაატით ივლის.

(შემოდის ჯ უ ლ ი ე ტ ა.)

ჰა, შენი სატრფოც. საუკუნო კაყის ფილაქანს ვერ ვაცვიტის ასე წარწარი და მსუბუქი ფეხი. მიჯნურებს ძალუძთ იჯირითონ აბლაბუდაზე. რასაც ზაფხულის ცელქი სიო ზანტად შეარხეეს. ასე მსუბუქი არის მუდამ ამაოება.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

სალამს მოგიძღვნი, სულიერო ჩემო მოძღვარო!

ლ ო რ ე ნ ც ო

ორივეს ნაცვლად შენ რომეო მოგესალმება.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

რომ მომესალმოს, მე იმასაც მივესალმები.

რ ო მ ე ო

ჩემო ძვირფასო ჯულიეტა! თუ შენი გული ჩემებრ სავსეა მოზღვავებულ მხიარულებით, თუ უკეთესად შეგიძლია გამოთქმა მისი, მაშინ ქაერი შენი ტკბილი სუნთქვით დაატკბე და ეს უზომო სეტარება ამ შეზვედრისა გამოთქვი შენი უნაჩესი ენის მუსიკით.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

სიტყვაზე მეტად სხვა სიმდიდრეს ელობს სიყვარული, იგი ამაყობს არსით, არა სამკაულებით. ქონებას თვისას მათხოვრები ითვლიან მხოლოდ. ჩემი გრძნობა კი ისე გასცდა ყოველგვარ საზღვარს, რომ მის სიმდიდრის ნახევარსაც ვედარ დავითვლი.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ახლა მომევეით და სულ მალე მოვრჩებით საქმეს. თქვენ ორს კი მარტო ვერ დაგტოვებთ მე ჯერჯერობით, ვიდრე ტაძარი ერთ არსებად არ გადაგაქცევთ.

(გადიან.)

მოქმედება მესამე

სურათი პირველი

ვერონა. შოქლანი.

შემოდან მერკუციო, ბენვოლიო, უარემი და მსახურები.

ბენვოლიო

წამო, წავიდეთ, მერკუციო, საშინლად ცხელა, კაპულეტებიც ქუნა-ქუნა დაწანწალებენ, და თუკი სადმე შევეჩინებო, ჩხუბს ვერ ავცდებით, რადგან სიცხეში სისხლი ზელად ათუნთუხდება.

მერკუციო

შენ იმ ჭაბუკსა ჰგავხარ, საძიკიტნოში რომ შევა და ხმაღს შავიდაზე დაანარცხებს — ღმერთმა ქნას, შენი თავი აღარ დამპირებოდესო. მეორე ჭიქაზე კი დასტაცებს ხელს და მიეიტანს მივარდება სრულიად უსაბაზოდ.

ბენვოლიო

მართლა მაგისთანა ვარ?

მერკუციო

რა პრძანებაა — შენისთანა ჩხუბასთავს მეორეს ვერ შეგხვდები იტალიაში. ცოტა რომ ვაგაფიცხონ, მაშინვე იფეთქებ, ხოლო როგორც კი იფეთქებ — ხელად ვიწვეთები.

ბენვოლიო

კიდევ რას იტყვი?

მერკუციო

შენისთანა ორი რომ იყოს ქვეყნად. მაღე არც ერთი არ გაღარჩებოდა, ერთმანეთს დახოცავდნენ. შენა? შენ ამისთვისაც კი წაენხუბები კაცს, ერთი ღვრით შენზე ნაკლები ან ერთი ღვრით მეტი წვერი რომ ჰქონდეს. კაგალი რად ვატყებო, ამისთვისაც კი წაენხუბები კაცს და მხოლოდ იმატომ, რომ კაკლისფერი თვალები გაქვს. შენს ვარდა, აბა, ვისი თვალები იბოენიან ამაში ჩხუბის მაზესს?! შენა თავი ჩხუბით ისეა საესე, როგორც კურცხი გულ-ცილით. იმიტომაც, იმდენჯერ გაუტყბით თავი შენთვის დავე კურცხისვით. შენ არ იყავი, ვიდაცას რომ წაენხუბე, ქუნაში რად დაახვედლე და ძაღლი რად ვამიღვიძეო!.. შენ არ ეჩხუბე ერთ თერძს, ახალი ჯოზე ალღვიმამდე რატომ ჩაიცვლი! მეორეს კი შარი მოსდე, ახალი წესსაცმელები ძველი თასმებით რად შევიკრავსო! ასეთი კაცი მაშლი ჩხუბს?!

ბენვოლიო

შენისთანა ჩხუბასთავი რომ ვიყო, ყიველი გამვლელი იყოღდა ჩემს თავს და მისი მძღებისათვის ერთი საათის ლიდინიც არ დასჭირდებოდა.

მერკუციო

შენს თავს? აი თავი!

ბენვოლიო

თავი ნუ მომიკვდება, კაპულეტები მოდიან.

მერკუციო

ფიხები ნუ მომიკვდება, ეს სულაც არ შენადგვება.

(შემოდან ტიბალტი და სსუქია.)

ტიბალტი

აქეთ მომყვით, რაღაც უნდა ვუთხრა მე იმათ.

(მერკუციოს და ბენვოლიოს.)

სალამს შოვიძღვრით, ერთი სიტყვა ერთ-ერთ თქვენგანთან.

მერკუციო

მხოლოდ ერთი სიტყვა? ბარემ დააწყვილე, დარტყმაც მიუმატე.

ტიბალტი

არც მაგასე დავიხვე უკან, ოღონდ საბაბი მომეცით.

მერკუციო

რაღა ჩვენ მოგცეს, თვითონ მოძებნე.

ტიბალტი

მერკუციო, შენ რომეოს გუნდში ხარ...

მერკუციო

გუნდში? მომღვრლები გვიანაგარი?! თუ ასეა, ტყიბდ სიმღერას ვერ მოისმენ ჩვენგან. აი ჩემს ქამანი. ამით ავაციკვებ. ღმერთმა დასწყვილოს! გუნდი!

ბენვოლიო

რაღა საქვეწოდ ვაგვიხლია ეს ჩვენი დავა, მყუდრო აღვილი გამოენახით და იქ მოვროცდეთ, ან თუ არა და ვავეცვალოთ ერთმანეთს ჩქარა, აქ ხალხს დადის და სუფველა ჩვენ გვითვალთვლებს.

მერკუციო

მაშ, თვალი რიღას მაქნისია, თუ არ ვვიციქირეს! აქედან ფიხსაც კი ვერავინ მომაცვლევისებს.

ტიბალტი

კარგი, დამშვიდდი, ჩემი ბიჭი მოდის აქეთკენ.

(შემოდის რომეო.)

მერკუციო

დუ ჩამომახრწონ, ვაუბატონო, თუკი ის მართლა შენი ბიჭია. გაიწვიე სადმე მინდორში — დარწმუნდები, რომ მზად იქნება შენს სამსახურად. ალბათ ამიტომ თუ ეძახი ბიჭსა და მსახურს!

ტიბალტი (რომეოს)

ჩემი შენდამი მძულვარება უკეთეს სახელს ვერ მოიგონებს — არამზადა ხარ შენ, რომეო!

რომეო

იგიე მიზეზი, რომლის გამო უნდა მიყვარდე, ახლა მზორკავს, რომ შეგვარადეი მოგესალამო. მე არამზადა არ ვარ, ტიბალტო. მშვიდობით იყავ! როგორც ეტყობა, შენ ვერ იცნობ რომეოს კარგად.

ტიბალტი

ბაღლი, ნუ ფიქრობ დამავიწყე შეურაცხყოფა, ამას წინათ რომ გამაცეცხლეს! ხმალი იშისვლე!

რომეო

არა, აზრადაც არ მომსვლია შეურაცხყოფა. შენ ამას ვერც კი წარმოიდგენ, როგორ მიყვარხარ, ვიდრემდე მიზეზს გაიკვებდე სიყვარულისას. ახლა დამშვიდდი, საყვარელო ჩემო კაპულეტ, რომელ სახელსაც, ვით ჩემს სახელს, ალერსით ვამბობ.

მერკუციო

ო, ეს წვეული, სამარცხვინო დამორჩილება! *Alla stoccata*-ში უნდა გეიხსნას სირცხვილისაგან. თავიკეტერია ტიბალტ, აბა, ჩქარა გამიღი.

(იძრობს ხმალს.)

ტიბალტი

ჩემგან რა გინდა?

მერკუციო

შენი ცხრა სიცოცხლიდან მხოლოდ ერთი, კატების დიდებულო მეფე, სხვა არაფერი. ვნახოთ, მერე იქნებ დანარჩენი რვაც წავართვათ. არ ინებებთ, ყურით ამოსწოთ თქვენი ხმალი ქარქაშიდან? ჩქარა. თორემ ჩემი დაგასწრებს და ყურთან გაეტიროლებს.

ტიბალტი

მზად გაზღავარ სამსახურისთვის.

(იძრობს ხმალს.)

რომეო

ჩემო მერკუციო, ჩააგე ხმალი!

მერკუციო

აბა, ბატონო, თქვენი *passado*.

(იბრძვიან.)

რომეო

ხმალი იშისვლე, ბენეოლიო, და გაეაშვილოო. აა გრცხვენიათ! ბატონებო, დამშვიდდით, კმარა! ტიბალტ, გაშორდი! მერკუციო, პრინცმა აკრძალა ქუჩებში ჩხუბი. მერკუციო, ტიბალტ, დამშვიდდით!

(ტიბალტი რომეოს მკლავებზე გააცურებს მახვილს, მერკუციოს დასჭრის და გაიქცევა.)

მერკუციო

ჭირმა გასწევითოს ეს ორივე საგვარეულო! დამჭრა, გაეთავდი! უვნებელი წავიდა თვისითინ?

ბენეოლიო

რა მოვთვინა, დაჭრილი ხარ?

მერკუციო

გაკაწრული ვარ, მაგრამ კმარა! ფარეშს მომასმეი. წაღა, ბიჭო, და დასტაქარი მომგვარე ჩქარა.

(ფარეშს ვაღის.)

რომეო

გამავრდი, მეგობარო, დიდი ჭრილობა არ იქნება.

მერკუციო

არა, არც ჭასავით ღრმაა, არც ტანის კარიგათ ფართო, მაგრამ თავისას მაინც იზამს. ხვალ მიკითხე და განსვენებულს მნახავ. დამაპრილებს. საამქვეყნიოდ აღარ ვეარვივარ. ჭირმა გასწევითოს ორივე საგვარეულო! ღმერთმა დასწევლოს, ვილაც ლეკვმა, კატამ, ვირთაგვამ, თაგვმა სასიკვდილოდ დამჭრა! ბაქია არამზადა, ავაზაკი! ისე იბრძვის, ვეგონება წიგნის წესებს მისდევსო. შენ რაღა უშმაკმა ჩავაყენა ჩვენს შორის? სწორედ შენს მკლავებზე გამოაცურა ხმალი.

რომეო

ვცდილობდი, გამეშვილებინეთ.

მერკუციო

მხარში შემადექ, ბენეოლიო, და მიმავყენე ვინმესთან სახლში, თორემ ვატყობ, რომ უფლი მიძდის. ჭირი, გაწვევტა ორივე გვარს! მავათ მიზეზით მატლების საზრდოდ გადვიქცეო. ო, თქვენი გვარი! (ბენეოლიოს და მსახურებს გაჰყავთ.)

რომეო

უძვირფასესი მეგობარი, პრინცის მოკეთე, ჩემი; მიზეზით სასიკვდილოდ განგმარეს ახლა.

ღირსება ჩემი აწ შებღალა შმაგმა ტიბალტმა,
ტიბალტმა, ვისაც სულ ახლახან მე დაეუპოვერდი.
სულზე უტკბესო ჯულიეტა, შენმა მშვენებამ
მოსდრიკა ჩემი ვაჟკაცობა რკინისებური
და მე, საბრალო, ქალანუნად ვადამაქცია.

(შემოდის ბენვოლიო.)

ბენვოლიო

მოკვდა მამაცი მერკუციო, გესმის, რომეო,
იმის ამაყ სულს შეეზიზღა ცოლეილი მიწა
და ნაჩქარევად გაეშურა ღრუბლებიხაკენ.

რომეო

ეს ბედშაეი დღე კიდევ მრავალ დღეს გააშავეს.
ამ დღით დაიწყო მწუზარება, სხვა დაამთავრებს.

(შემოდის ტიბალტი.)

ბენვოლიო

ჰა, აქეთ მოდის ცოფიანი ტიბალტი ისევე!

რომეო

ეს ცოცხლობდეს და გამარჯვებას აქ ზეიმობდეს,
მერკუციო კი მკვდარი ეგდოს!.. შირს, მათმინებავ!
ჩემი არსება აწ ცეცხლთვალა სიშმაგემ მართოს!
ეპეი, ტიბალტ, არამზადა შენა ზარ თვითონ!
თავს დაგვტრიალებს მერკუციოს ნათელი სული
და შენსას უცდის, რომ ორივე ერთად გაფრინდეს.
აბა, გამოდი, ან შენ, ან მე, ანუ ორივე
თანამგზავრები უნდა ვაგზადო მერკუციოსი!

ტიბალტი

საბრალო ბაღლი, აქ შენ ჰყავდი იმას მეგობრად,
იქაც შენ გაჰყვივ.

რომეო

ვინ გაჰყვება, ხმალმა გვიჩვენოს.

(იბრძვიან. ტიბალტი დუცემა.)

ბენვოლიო

ჩქარა, რომეო, თავს უშველე, ხალხი ბობოქრობს.
ტიბალტი მოკვდა. რას გაშეშდი? თუკი შეგიპყრეს,
სიკვდილით დასჯა არ აგცდება. ახლავე წადი!

რომეო

ბედი დამცინის.

ბენვოლიო

გასწი ჩქარა, რაღას უდგახარ?!

(რომეო გადის. შემოდის მოქალაქენი და ღარაჯები.)

პირველი ღარაჯი

რა უზით გაიქცა მერკუციოს მკვლელი ტიბალტი?

ბენვოლიო

აი, აქა წევს.

პირველი ღარაჯი

ადექ ჩქარა და გამოიძვიკო.

პრინცის სახელით ვიბრძანებ, რომ დაშემარწალი!

(შემოდის პრინცი, მოსუცი მონტეუცი,
კაპულეტები, მათი ცილები და სხვანი.)

პრინცი

ვინ წამოიწყო ეს სისხლისღვრა საბედისწერო?

ბენვოლიო

მე შემიძლია მოგახსენოთ, ბატონო პრინცი,
ამ საშინელი, შავბედიანი ჩხუბის ამბავი.
თქვენი მოკეთის — მერკუციოს მკვლელი აქ გლია,
თვით განგმირული ახალგაზრდა რომეოს ხმლითა..

ქ-ნი კაპულეტი

ტიბალტ, ო, ჩემი საყვარელი, ჩემი ძმისწული!
პრინცი, მისმინეო, ოჰ, მეუღლეო, ოი, ძმისწული!
ხომ დაიდგარა ჩემი კარგი მოკეთის სასხლი!
მაშ, ახლა პრინცი, თუკი მართლა გაქვს სამართალი,
მინტევის სისხლს დაიდგაროს, ჩვენის სანაცვლოდ.

პრინცი

თქვი, ბენვოლიო, ეს სისხლისღვრა ვინ წამოიწყო?

ბენვოლიო

ტიბალტმა! იგი მოკლულია... რომეომ მოჰკლა.
მას ტკბილი სიტყვით მიმართავდა რომეო მშვიდად,
შეავიწყებდა ის ქიშპობის ამბობას,
თქვენის რისხვითაც დაემუქრა, და თუმც ყველაფერს
ეუბნებოდა ალერსით და მუხლის მოდრეკით,
შმაგი ტიბალტის დაწყნარება მაინც ვერ შეძლო,
დამშვიდებაზე ერთი სიტყვაც არ მოისმინა
და მერკუციოს ბასრი ხმალით ეკეთა მარდად.
გაფიცვებული მერკუციოც ჩაება ჩხუბში
ომის საზარი გაცოფებით. ერთი მოქნევით
ცივსა სიკვდილსა, მასზედ მოსულს, იგერიებდა,
მეორეთი კი ტიბალტისკენ გზავნიდა უკან,
ვინაც, თავის მზრვი, მოხდენილად იცდენდა დარტყმას.
რომეო ყვირის: „მეგობრებო, კმარა, გაშველდით“.
შუაში ჩადგა და ხელებით, სიტყვაზე სწრაფით,
საბედისწერო მახვილები დააყრევინა.
მაგრამ ტიბალტმა მას დაასწრო — რომეოს მკლავიქვეშ
თვისი მახვილი შეაცურა და დაუნდობლად
განგმირა გმირი მერკუციო მუხთალი დარტყმით,
თვით კი გაიქცა. მაგრამ შემდეგ, რიცა მობრუნდა,
შურისძიებით აღგზნებული დახვდა რომეო.
ელვაზე სწრაფი იყო მათი ხმლების ტრიალი
და ვერც მოვასწარ ჩაერეიდი გასაშველებლად,

უცებ ტიბალტი ძირს დავარდა გულგანგმირული,
ხოლო რომეომ თავს უშველა. ახლავ მომკალით,
თუკი ტყუილი იყოს რამე ჩემს ნაამბობში.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ტყუის, ეს ტყუის! მონტეგების მოკეთე ვახლავთ,
მიტომაც ცდილობს, რომ სიძარითლე დაჰფაროს ახლა;
ამ საზარ ჩხუბში ოცი — ერთი კაცს ებრძოდა მხოლოდ
და ოცმა კაცმა — ერთ სიცოცხლეს მოუღო ბოლო.
მართლმსაჯულება! შენგან, პრინცო, სამართალს ველით,
სიკვდილით უნდა დაისაჯოს ტიბალტის მკვლელი!

პ რ ი ნ ც ი

მერკუციოს მკვლელს მან სიკვდილი აგება მწარე!
მოკეთის სისხლი ვიღამ მიზლას, ესეც თქვით ბარემ.

მ ო ნ ტ ე გ ი

რომეომ არა! ნუ შეხედავთ, პრინცო, მას მტრულად,
სისხლის აღებას მეგობრისთვის ის დაეშურა;
მსაჯულს დაასწრო, მკვლელს სასჯელი მიუზღო თავად,
ბრალსაც ევა აქვს, ტიბალტის დღე მან გააშავა.

პ რ ი ნ ც ი

სწორედ მავისთვის გავაძეგებთ ამ ქალაქიდან.
მეც ბევრი მეგობო თქვენი მტრობით და მძულვარებით,
თქვენს უგნურ ჩხუბში ჩემმა სისხლმაც ბევრი იდინა.
ახლა კი მე თქვენ დაგიწესებთ ისეთ საზღაურს,
რომ სინანულით დაიტვირთო ჩემი ვარამი.
იცადეს ყველამ, არ შევისმენ თხოვნა-მუდარას
და ვერც ცრემლებით დამავიწყებთ ჩემს მწუხარებას.
რომეო ჩქარა გაეშუროს აქედან, თორემ
რა წამს ნახავენ, მოუღებენ მაშინვე ბოლოს.
მკვლელის დახოვეა იმას ნიშნავს, შენც მკვლელი იყო.
ეს გაასვენეთ და რაცა ვთქვი, კარგად გახსოვდეთ!

ს უ რ ა თ ი მ ე ო რ ე

კაპულეტების ბაღი.

შემოდის ჯ უ ლ ი ე ტ ა .

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ვასწით, გაფრინდით, ცეცხლოვანო მერნებო, ჩქარა,
გაიქროლეთ და მიიჭვრით ფეხუსთან მარდად...
თქვენი მეეტლე ფაეტონი! რომ იყოს ახლა,
ვაგაქროლებდით გამალებით დასაველეთისკენ
და ქვეყანაზე დაღებოდა უკუნი ღამე.
მიჯნურთ მფარველო ბნელო ღამეც, გაშალე ფარდა,
რომ შენს წყვილადში უცხოთ თვალმა ვერ დაინახოს
ჩემი რომეო. რომ იღუმალ მოვიდეს ჩემთან
და მომეხვიოს? მიჯნურთ ძალუბთ საკუთარივე

მშენიერების სინათლეზე იხილონ ყველა,
რაც თვითონა სურთ, და ბრმა იყოს თუნდ სიყვარული,
მით უფრო მსგავსი იქნებოდა ის ბნელი ღამის.
მოდი ღამეო, შენ შავებით მოსილო ქაღო.
მასწავლე, როგორ წავავო იმ მომენტ თამაშში,
სად წყვილ უმანკოს უბიწობა მიაქვს საწინდრად.
გაღამაფარე შენი შავი წამოსასხამი,
რომ არ გამოჩნდეს მღელვარება უწყვეთი სისხლის,
ვიდრე ეს მორცხვი სიყვარული გამამაცდება,
ვიდრე მიხედება, რომ ჭეშმარიტ მიჯნურებისთვის
მოკრძალება და გულწრფელობა არის საჭირო.
მამ მოდი, ღამეც, და შენც მოდი, ჩემო რომეო,
ნათელი დღეო ამ ღამეში... დღეო, რადგანაც
ღამის შავ ფრთებზე კიდევ უფრო მეტად ეღვარება,
ვიდრე ახალი თოვლის ფიფქი ყორნის ფრთებზედა.
ო, ტკბილო ღამეც, საყვარელო, შავივალა ღამეც,
მალე მოფრინდი, მომიფვანე ჩემი რომეო!
დასჭერ პატარა ვარსკვლავებად, როცა მოკვდება,
და ზეცას ისე გაანათებს, გააცისკროვნებს,
რომ ბრჭყვიალა მზეს მოაკლდება თაყვანისცემა,
და მთელი ხალხი, ტკბილო ღამეც, შენ შეიყვარებს!
თუქც ნაყიდი მაქვს სიყვარულის თაყვანისცემა,
ჯერ არ ვფლობ მაინც, და გავყიდე თუქც ჩემი გული,
მისი მყიდველი არ დამტკბარა ჯერაც ამითი.
ისე გრძელი ჩანს ეს დღე ჩემთვის და მომქანცველი,
როგორც დღეობის წინა ღამე გოგონასათვის,
რომელსაც დილის მოლოდინში გული ელევა,
რათა ჩაიცვას ტანსაცმელი ახალ-ახალი.

(შემოდის ვ ა მ დ ე ლ ი თაქის კიბით.)

ჰა, მიძაც მოდის, მოაქვს ჩემთვის ტკბილი ამბავი.
ყოველი ენა, ვინც რომეოს სახელს ახსენებს,
საამოა და ზეციური. რას მეტყვი ახალს?
ეს თოკის კიბე მოიტანე?

ვ ა მ დ ე ლ ი

კიბეა, კიბე.
(დააგებს კიბეს.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ვაიმე, თითებს რატომ იმტვრევ? რა მოგივიდა?

ვ ა მ დ ე ლ ი

ეს რა შავი დღე გავკითხვინდა! მკვდარია, მოკვდა!
მორჩა, ვათავდა, ქალბატონო, ჩვენ დავიღუპეთ.
ვაი ამ შავ დღეს! ის მკვდარია! მოკვდა, ო, მოკვდა!

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ვინ იფიქრებდა, შურიანი თუ იყო ზეცა!

ვ ა მ დ ე ლ ი

რა დაგიშავა ნეტა ზეცამ — რომეო გეტყვა!
ვაგლას, რომეო! აბა, ამას ვინ იფიქრებდა!

ჯულიეტა

ემშაკი ხარ თუ ავი სული, ასე რომ მტანჯავ?
ეს სატანჯველი ჯოჯოხეთსაც ააბლაგლებდა.
თავი მოიკლა მაშ რომეომ? შენ მხოლოდ „ჰო“ თქვი,
და ეს მშრალი „ჰო“ უფრო სწრაფად მომიღებს ბოლოს,
ვიდრე მშხამავი ბასილისკოს თვალის შეეღება?
შენ მხოლოდ „ჰო“ თქვი – და მე უკვე აღარ ვიქნები.
მაშ მოკვდა იგი? მიპასუხე, თქვი „ჰო“ ან „არა“,
მოკლედ მითხარი სიხარული ან მწუხარება!

გამდელი

მე თვითონ ვნახე, ჩემი თვალით, მისი ტრილობა.
ღმერთო, უღბინე! სწორედ აქა, ვაჟკაცურ მკერდში.
საბრალო ვვამი შედედებულ სისხლში სცურავდა,
სულ სისხლში იყო! ნაცარივით ფერდაკარგული!
დავინახე და მაშინათვე გრძნობა დაკარგე.

ჯულიეტა

ო, გასკდი გულო, უბედურო, გაკოტრებულო!
თვალნი – დილეგში! ნულარა სჭვრეტთ თავისუფლებას!
საბრალო ვვამი, მიწა ხარ და მიწად იქცევი,
რომეოს გვერდით განისვენე, მასთან კუბოში.

გამდელი

ო, ტიბალტ, ტიბალტ, მეგობარო უძვირფასესო!
კუთლშობილო ვაუბატონო, ზრდილობით სავსე.
რას მოეცნარი – შენ მკვდარი ხარ, მე კი ცოცხალი!

ჯულიეტა

რა უკულმართმა ქარიშხალმა ჩამოგვიქროლა?
რომეო მოკლეს და ტიბალტიც მკვდარია თურმე,
ბიძაშვილიც და საყვარელი მეუღლეც ჩემი.
საყვირო, შენის საზარის ხმით ამცნე ქვეყანას,
რომ აღსასრული დადგა მისი. ან ვინდა ცოცხლობს,
თუკი ეს ორი აღარ არის?

გამდელი

მარტო ტიბალტი!

ხოლო რომეო გააძევეს იმის მოკვლისთვის.

ჯულიეტა

ღმერთო, რომეომ დაანთხია ტიბალტის სისხლი?

გამდელი

მან დაანთხია, სწორედ იმან. ვაი, ამ შავ დღეს?

ჯულიეტა

ასპიტის გული დაუფარავს მომხიბლავ ვარდებს!
ურჩხულს ვინ მისცა საცხოვრებლად ეს ტურფა
მღვიმიე!

სად თქმულა, ეშმაკს ანგელოზის სახე ჰქონოდეც,
ან მგელს – ცხვრის ტყავი, ბილწსა ყორანს –
მტრელის ბუმბული,

უხაშს ქმნილებას – ღვთაებრივი სახიერება!
სახე სულ სხვა აქვს, ნამდვილად კი სულ სხვა
ყოფილა!

წმიდანო, ცოდვით დატვირთული! ჰოი, ბუნებაე,
ვიღას ამყოფებ ჯოჯოხეთში, რიღესაც ეშმაკს
ასეთ მშვენიერ სამოთხეში მიეცი ბანა?
ნეტა ოდესმე თუ ჰქონია შესამოებელად
ასე კარგი ყდა, წიგნს, ასეთი ბოროტის შეცკველს?
ო, ვერაგობა სასახლეში უნდა ცხოვრობდეს!

გამდელი

კაცებს ვინ მისცა ან სინდისი, ან ერთგულება?
ყველა უნდოა, მოღალატე, ფიცის გამტყისი.
ჩემი მსახური ხად წავიდა? არაფი მომე!
ამდენმა ვამ, მწუხარებამ და სატანჯველმა
სულ დამაბერეს. ეჰ, რომეო, შერცხველა შენ!

ჯულიეტა

ენა გაგიხმე, ვაგიშავდეს მაგ სიტყვებისთვის.
ის შერცხველისთვის ან შიბილა და თვითონ ხარცხილს
შერცხვება იმის კეთილშობილ შუბლს მიეკაროს!
იგი ტახტია, რომელზედაც უნდა ეკურთხოს
ქვეყნიურების მბრძანებელი პატიოსნება.
და მე კი, მხეცმა, უღაერო სიტყვით ვახსენე.

გამდელი

ბიძაშვილას მკვლელს ქებით ხომ არ მოიხსენიებ?

ჯულიეტა

მაშ, ჩემი ქმარი უნდა აეად მოვიხსენიო?!
საბრალო ჩემო მბრძანებელი, სხვამ ვიღამ უნდა
მოვიხსენიოს შენ ალერსით, როდესაც ცილმა,
შენთან სამიოდ საათის წინ შეუღლებულმა,
უკვე მოვასწარ და შევბღალე შენი სახელი?
ან რად მომიკალ, საძაგელო, მე ბიძაშვილი?
თუმც საძაგელი ბიძაშვილი ქმარს მომიკლავდა!
სულელნი ცრემლნი, დაუბრუნდით მშობლიურ წყაროს!
თქვენ მწუხარების მოხარკე ხართ, ახლა გეშლებათ
და სიხარულთან მოვაქეთ ხარკი: ტიბალტს ეწადა
ჩემი ქმრის მოკვლა, და ცოცხალი ვადარსა ქმარი,
მოკვდა ტიბალტი, ვისაც სურდა ჩემი ქმრის მოკვლა!
ეს ყველაფერი მანუგემებს. მაშ, რაღად გტირი?
მაგრამ აქ სიტყვა გაეიგონე უფრო მტანჯავი,
ვიდრე სიკვდილი ტიბალტისა. მე მკლავს ეგ სატყვა,
და თუმცა მინდა დავივიწყო, აღარ მშორდება
თავში მეჭობა, როგორც ცოდვილს ცოდვები მძამე:
ტიბალტი მოკლეს, რომეო კი გააძევესო.
ამ „გაძევებამ“, „გაძევებამ“, ამ ერთმა სიტყვამ
ათიათასჯერ გააქარწყლა ტიბალტის მოკვლა.
იმის სიკვდილიც მეყოფიდა მე მწუხარებად.
მარტო იგი რომ ყოფილიყო! ან მწუხარებას
თუკი სჭირდება თანამგზავრად სხვა რამ ნადევილი,
ტიბალტის მოკვლა რომ მაცნობეს, რატომ არ მითხრეს,

რომ მამაშენი, დედაშენი, ანუ ორივე
 მიიცვალაო მასთან ერთად. ეს მწუხარება
 უფრო ადვილი იქნებოდა, ჩვეულებრივი.
 მაგრამ ტიბალტის სიკვდილს შემდეგ იმის ვაკება,
 რომ გააძევეს, მომასწორეს ჩემი რომეო,
 ეს ივაკება, მომკვდარიყოს თუნდ მამა, დედა,
 ტიბალტიც მათთან, რომეოცა და ჯულიეტაც.
 „გააძევესო!“ ო, ამ სიტყვის საშინელებას
 არა აქვს ბოლო, არც საზღვარი და არცა ზომა.
 სიტყვებს არ ძალუძთ გამოხატონ ჩემი ვარაობი.
 დედა და მამა სად არიან, შენ ეს მითხარი?

გ ა მ დ ე ლ ი

ტიბალტის ცხედარს დასტირიან მოთქმით და ვიშით!
 შენც წახვალ მათთან? მე თვითონვე მიგიყვან მამინ.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

თაყის ტრემლებით დე მომბანონ კრილობა ტიბალტს,
 ჩემსას დავხოვავ. როცა ტრემლი მათ გაუშრებათ,
 მე დაღიტიარებ ჩემს განდევნილ რომეოს მამინ.
 ძიძა, ეს თაყიც ვაიტანე. საბრალო კიბეე!
 დღეს ჩვენ ვაგწბილდით ორივენი. ის გააძევეს,
 ვინც ჩემს საწოლში დამით უნდა ამოგვეყვანა.
 მაგრამ ქალწული ქალწულ ქვრივად მოგკვდები ძაღე.
 მამ წამო, კიბეე, შენც წამოდი, ჩემო გამდელი,
 ჩემს საქარწინო სარეცელში ჩაწვევა ახლა,
 და რაკი ჩემთან ვეღარ მოვა რომეო მეტად,
 დაე სიკვდილმა ქალწულობა ჩემი წაიღოს.

გ ა მ დ ე ლ ი

შენ ძაღლა წადი. მე წაყალ და შენს სანუგეშოდ
 რომეოს ვნახვ. ვიცი კიდეც, სადაც იქნება.
 იმედი გქონდეს, რომ იხილავ ამაღამ იმას.
 მასთან მივდივარ, ლორენცოსთან იქნება იგი.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ო, ნახე, ნახე... ეს ბეჭედიც მიეცი, ძიძა,
 უკანასკნელად მნახოს, უთხარ, გამოძეთხოვოს.

(გაღიან.)

ს უ რ ა ტ ი მ ე ს ა მ ე

ბერი ლორენცოს სენაკი.

შემოდან ლ ო რ ე ნ ც ო და რ ო მ ე ო.

ლ ო რ ე ნ ც ო

მოდი, რომეო, შენ საბრალოვ. უბედურებამ
 შეგიყვარა და მასთანა ჩარ ვეარდაწერილი.

რ ო მ ე ო

მითხარ, მამაო, განწინება პრინცისა ჩქარა,
 ჯერ ჩემთვის უცნობ რა ტანჯვას სურს გაცნობა ჩემი?

ლ ო რ ე ნ ც ო

შენთვის ასეთი სატანჯველი ნაცნობი არის,
 მე მოვიტანე პრინცის მსჯავრი, ძვირფასო შვილო.

რ ო მ ე ო

მერე და უფრო ღმობიერი, ვიდრე სიკვდილი?

ლ ო რ ე ნ ც ო

ჰო, ღმობიერი, გაძევება მოსწყდა მის ბაგეს.
 არა სიკვდილი ხორციელი – მხოლოდ განდევნა.

რ ო მ ე ო

თქვი, სიკვდილი-თქო, შემობრალე. სიკვდილი მიჯობს.
 უფრო საზარი თვალემა აქვს მაგ გაძევებას,
 კიდრემდე სიკვდილს. გაძევებას ნულარ მიხსენებ.

ლ ო რ ე ნ ც ო

მხოლოდ აქედან, ვერონიდან ხარ განდევნილი.
 იფავ სულგრძელი, ეს ქვეყანა ვრცელია, დიდი.

რ ო მ ე ო

ვერონას გარდა არ არსებობს ქვეყანა ჩემთვის,
 მის კედლებს გარეთ წამება და ჯოჯონეთია.
 წუთისოფლიდან წასვლას ნიშნავს აქედან წასვლა,
 ხოლო დათმობა წუთისოფლის – ხომ სიკვდილია!
 მამ, გაძევებაც სიკვდილია სახელმეცვდილი,
 და რაკი სიკვდილს გაძევებას ეძახი ახლა,
 ოქროს ნაჯახით მკვეთავ თავსა, თან იღიშები
 მომპკვდინებელ შემოკერისას და მით მამშვილებ.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ო, მძიმე ცოდვა, ო, ეს ტლანქი უმადურება!
 სიკვდილს გულისხმობს თუმცა შენი დანაშაული,
 კეთილმა პრინცმა შეგიბრალა, არ გაჰყვა კანონს
 და შავი სიტყვა გაძევებით შეცვალა ისე.
 მან შეგიწყალა – შენ კი ამას ვერ ხედავ, შვილო.

რ ო მ ე ო

რატომ გგონია შეწყალება?! ეს წამებაა.
 აქ ზეცა არის, ჯულიეტა ცხოვრობს ხომ აქა?
 და ყოველ კატას ანუ ძაღლსა, თავესა პატარას,
 ყოველ ქმნილებას უბადრუკსა ნება ექნება
 აქ, ზეცას იყოს, ჯულიეტას შესევით დატკბეს,
 მე კი წამერთვა ამის ნება. თვით ნაკვის მწერსაც
 მეტი ნება აქვს სიყვარულის, თავისუფლება,
 პატივისცემა უფრო მეტი, ვიდრე რომეოს.
 მწერს შეუძლია, რომ შეეხოს მის სპეტაკ ხელებს.
 თვით უკვდავების სიტკბოება წარსტაცოს ბაგეთ,
 ბაგეთ, რომელნიც ღუთაებრივის უმანკობათ

სირცხვილეულნი წითლღებთან მარტიოდენ იმით,
 თითქოს ერთურობის შეხებით და კოცნით სვოდავდნენ.
 მწერს ძალუმს, მე კი მიწერია — შორს გავვცადლო.
 იმით — უფლება ნეტარების, მე კი — განდევნა.
 და მაინც ამბობ, გაძეება სიკვდილსა სჯობსო!
 ნუთუ არა გაქვს საწამლაკი შეზავებული,
 ან ბასრი დანა, ან სხვა რამე, რაც სწრაფად მომკლავს,
 თუცა არც ისე საშინელი, როგორც განდევნა.
 „გაძეებული!“ — ამ სიტყვას ხომ ცოდვილნი სულნი
 კვნესით ამბობენ ჯოჯოხეთში და შენ, მამაო,
 ცით მოვლენილო ჩვენთა ცოდვით მისატყუებლად,
 ჩემი მოძღვარო, სულს მავ სიტყვით რატომ მიწეწავე?!

ლორენცო

მე მოამისძინე, შმაგო კაცო, მსურს რაღაც ვითხრა!

რომეო

ისევ და ისევ გაძეება უნდა მახსენო!

ლორენცო

მე მსურს გასწავლო იარაღი მის წინააღმდეგ.
 მწუხარების დრის მალამოა ფილისოფია,
 ის, განდევნილსაც, შვებას მოცემს და განუეშებს.

რომეო

ისევ „განდევნა!“ ჯანდაბას ევ ფილოსოფია!
 მას ხომ არ ძალუმს ჯულიეტა შექმნას, დაბადოს,
 ანუ ქალაქებს შეუცვალოს თვისი ადგილი,
 ან პრინცის მხავარი გააუქმოს? არა, არ ძალუმს...
 მამ, შენც დაუხსენ, ამის მიტად ნუღარ ახსენებ!

ლორენცო

ახლა კი ვხედავ, შმაგებს სძენა არა ჰქონიათ.

რომეო

ნეტა რას ვიკვირს, როცა ბრძენიც ვერაფერს ხედავს!

ლორენცო

ახლა მთლი და შენი საქმე განსჯათ ერთად.

რომეო

რასაც არა გრძნობ, იმის განსჯა არც შეგიძლია.
 რომ შენც ჭაბუკი იყო ჩემებრ, რომ ჯულიეტა
 შერთული გყავდეს ორიოდ საათის წინათ,
 და რომ ჩემსავით გაშმაგებულს მოგეკლას ტიბალტ,
 რისთვისაც ჩემებრ ყოფილიყო გაძეებული,
 მაშინ შეგეძლო გეთქვა რამე, მაშინ ხელუბით
 თმებს დაიგლეჯდი, ჩემებრ ჰირქვე განერთხებოდი.
 რათა აველო გაუთხრელი საფლავის ზომა.
 (გამღული აკაუნებს ვარდნა.)

ლორენცო

ადექ, რომეო, დაამადე, ეიღაცა მოდის.

რომეო

არა, არ წავალ. მე ჩემივე კვნესა და ოხვრა,
 ბურუსის მსგავსი, დამოფარავს უცხოის თვალსაგან.
 (კლავ აკაუნებს გამღელი.)

ლორენცო

არ გეხმის, ადექ! მანდ ვინ არის? ვინ აბრაახუნებს?
 წადი, თიანში დაიმადე! მოვდივარ, ვადებ. (აკაუნებენ)
 რაღას ჯიუტობ, ღმერთო ჩემო! ანა, მოვდივარ.
 (აკაუნებენ.)

ვინ აბრაახუნებს ასე მაგრად, ვინა ხარ, რა ესურს?

გამდელო (ვარდნა)

კარი გამიღეთ და გაიგებთ, რისთვის მოვდი.
 მე ქალბატონმა ჯულიეტამ გამომავსავენა.

ლორენცო

კეთილი იყოს შენი მოსვლა!

(შემოდის გამდელო.)

გამდელო

მოა, მამაო,
 წმიდაი მამაე! მითხარ ჩქარა, ხად უნდა იყოს
 ჩემი პატარა ქალბატონის ქმარი რომეო!

ლორენცო

აკერ მიწაზე, თავისივე ცრემლებით მოკრალი.

გამდელო

ჩემი საბრალო ქალბატონიც ასეთ დღეშია.

ლორენცო

ო, მწუხარებას იანაგრძნობავ, ო, საბრალონო!

გამდელო

ისიც ასევე წევს და ტირის, ტირის და მოთქვამს.
 კარგი, გვეოფა, წამოდექი, ვაეკაცი არ ხარ!
 ადექი, კაცო, ჯულიეტას ხათრით ადექი,
 იმას გაფიცებ! რატომ ოხრავ ასე მწუხარედ?

(რომეო წამოღება.)

რომეო

ძიძა!

გამდელო

ბატონო, სიკვდილია ყველაფერის ბოლო!

რომეო

შენ ჯულიეტას ახსენებდი, ის როგორ არას?
 მკვლელად არა მრაცნ, ავაზაკად?! მე ხომ შეკვდილე!

ნორჩი დღეები ჩვენი წმინდა ბედნიერების სისხლით, რომელიც ახლობელი იყო იმისთვის. ახლა სად არის? რას აკეთებს, ანუ რას ამბობს ამ წყნს დაღუპულ სიყვარულზე შეუღლე ჩემი?

გამდელი

არაფერს ამბობს, ტირის მხოლოდ, ტირის და ტირის, ხან დაეგდება სარეცელზე, შერე კი უცებ წამოიჭრება ისევე ზეზე, ტიბალტს ეძახის, შემდეგ რომეოს დაიფვირებს და დაკარდება.

რომეო

თითქოს ამ სახელს ტყვიასავით მოკვლას იგი, როგორც ტიბალტი ამ წყეულმა ხელმა განგმირა. მითხარ, მამო, სახელს ჩემსას სად აქვს სადგური? ჩემი სხეულის რა საზიზღარ ნაწილში ბუდობს? მითხარ რომელში და ამოვგდექე მის თავშესაფარს.

(უნდა დაიკრას ხანჯალი, მაგრამ ძიძა გააგდებინებს.)

ლორენცო

შენიერი, შოგო, მოასვენე ეგ შენი ხელი! კაცი არა ხარ? გარეგნულად ვაუკაცი ჩანხარ, მაგრამ ქალურად აფრქვევ ცრემლებს და ვახელებით მხეცს ეტოლები, უგუნურსა და დაუღვრომელს. ჰოი, უღირსო დედაკაცო, კაცის სახისაე! უგუნურო მხეცო, მოქმედება შენი მაკვირვებს. ღმერთს ვეფიცები, უფრო მტკიცე ნების შეგონე. ტიბალტი მოჰკალ, ახლა გინდა თავიც მოიკლა? თუ თავი შენი გაგიწირავს, მოვძულებია, ცოლს რაღას ერჩი, რატომღა ჰკლავ — ის შენით ცოცხლობს!

რად ურისხდები ზეცას, მიწას, ან გაჩენის წუთს? ისინი ყველა შეხმატკბილდნენ შენს გასაჩენად, შენ კი სამთავეს — მიწას, ზეცას და გაჩენას ჰგმობ. ფუ, შენვე ირცხვენ სილამაზეს, გრძნობას, გონებას, რადგან დიდ განძს ფლობ, მაგრამ უვიც მეუასშის მსგავსად

ვერ იღებ მაინც ამ განძიდან ისეთ სარგებელს, რაც სილამაზეს, გონებას და გრძნობას შევიძობს. შენი ბრწყინვალე გარეგნობა აწ სანთელსა ჰგავს, რადგან დაკარგე გულოვნება მამაკაცისა. ნაფიცი ტრფობა — ვერაგობა ყოფილა თურმე, რადგან სატრფოს ჰკლავ, ერთგულება ვისაც აღუთქვია. გონება შენი, რაც სიყვარულს და გარეგნობას შემამკობელად უნდა ჰქონდეს, ორივეს იმათ ცუდად წინამძღვრობს და ღენთსა ჰგავს მოუხერხებელ ჯარისკაცისა სასწრაფოში: ახლა შენივე უგუნურებით აფეთქდა და, ნაცვლად დაცვისა კაგანადგურა. წამოიდექი, შენი მუღღლე, ვის გამოც, აიერ, თავს იკლავდი, ცოცხალი არის, ბედნიერი ხარ შენ ამითი, მეტი რა გინდა?

ტიბალტს უნდოდა შენი მოკვლა, მაგრამ შენ მოჰკალ. აქაც შენა ხარ ბედნიერი ისევე და ისევე, კანონი, რაიც შენ სიკვდილით გემუქრებოდა, მეგობრად გექცა — გაძევება გაკმარა მხოლოდ, ბედნიერი ხარ აქაც კიდევ. ლოცვა-კურთხევის ნათელი ვადგას, თავს გვევლება ბედნიერება, შენ კი პირქუში, ჭირვეული გოგონას მსგავსად, ტუჩებს უბზუებ სიყვარულსაც და ბედსაც შენსას. სჯობს მოერიდე, მოერიდე უბადრუკ სიკვდილს. ჯულიეტასთან წადი ახლა, როგორც შეეთანხმით, აღი იმასთან ოთახში და ნუგეში ეცი. მაგრამ მცველების დადგომამდე ნუ დაყოვნდები, თორემ მანტუას ვეღარ წახვალ. შენ მანტუაში: დარჩები, სანამ ხელსაყრელი ღრო დადგებიდეს. ამასობაში ვავამეღავენებთ თქვენს ქორწინებას, პრინცს პატიებას გამოვთხოვთ და უკან მოვიხმობთ. ასიათასჯერ უფრო მეტად მოილხენ მაშინ, ვიდრე ამჟამად დაღრეჯილი და მჭმუნვარე ხარ. აბა, გამდელი, წინდაწინვე გასწიე სახლში და მომიკითხე ქალბატონი. უთხარი, სცადოს ოჯახის ადრე დაძინება. ეს ადვილია: გლოვისიგან ისეც მოქანცული არიან ახლა. რიმიოც შალე შოგა თქვენთან.

გამდელი

ო, ღმერთო ჩემო!

მე შემოძლია მთელი ღამე დაერჩე, ვისმინო ასეთი ბრძნული დარიგება. სწავლა რას ნიშნავს! ბატონო ჩემო, ჩემს ქალბატონს ეეტყვი, რომ მოხვალთ.

რომეო

ისიც უთხარი, მოემზადოს სასაყვედუროდ.

გამდელი

აი, ბეჭედი, ჯულიეტამ გამომატანა. (წახვლას დააპირებს, მაგრამ ისევ შემობრუნდება.)

ბატონო ჩემო, ჩქარა, თორემ დაგეიანდებით. (ვაღის.)

რომეო

ო, ამ ბეჭედმა გამიცოცხლა ტკბილი იმედი.

ლორენცო

მშვიდობის ღამე! ახლა წადი და ეს გახსოვდეს, რომ შენი ბედი იმაზეა დამყარებული, მცველთ დადგომამდე გაეცალო აქაურობას, ანდა ცისკრისას გადაცმული უნდა წახვიდე. ცოტა ხანს დაჰყოფ მანტუაში. ამასობაში შევატყობინებ ახალ ამბებს მსახურის პირით. მომეცი ხელი, ნუ აყოვნებ. მშვიდობის ღამე!

რომეო

რომ არ მიხმობდეს სიხარული აღმატებული, დაემწუნებოდეს მკნათან ჩქარი გამოთხოვებას, ახლა მშვიდობით!

(ვალიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ო თ ს ე

ოთახი კაპულეტების სახლში.

შესიძინა მისი კაპულეტა, ქ-ნი კაპულეტი და გრაფი პარისი.

კაპულეტი

ეჰ, თავს დაკავტყდა საშინელი უბედურება, და ჯერჯერობით არაფერი ვითქვამს ქალისთვის, იუთონ განსაჯეთ, ბაძაშვილი როგორ უყვარდა! რა ექნათ, საკვირის შვილები ვართ, რა ვაქვითა! ახლა, ბატონო, ვერ ჩამოვა, შუალამა! გამოვიტყდებით, ასე გვიან არ მსტუმრებოდით, მეც დიდი ხნიდან ვიქნებოდი უკვე ლოვისში.

პარისი

მწუხარების დროს სატრფიალად ვიდას სცალია! მშვიდობის დამე, ქალბატონო! თქვენს ქალს მოვიტყვა.

ქ-ნი კაპულეტი

ვადავიქმ დილით და ვაიციებ, რა აზრისაა; ამაღამ მძისე დარდს მოეცაგეს იმისი გული.

კაპულეტი

ბატონო პარის, მე ვაქნება იმის თაყვანის, რომ ჩემი ქალი შეეფიცაგებთ. ასე მგონია, ეს არ მგონია, ეჭვიც არ მაქვს, ის ვეღვალიერმა ჩემი გამგონე და მორწილი იქნება მუდამ. შენ კი ახლავე, მეუღლეო, დამანებამდე, ჯულიეტასთან შეიარე და გაუმეღავენ ჩვენი პარისის სიყვარული. ესეც უთხარი, კარგად მისმინე, რომ ოთხშაბათს... დღეს რა დღე არას!

პარისი

ოთხშაბათი დღეს, ბატონო.

კაპულეტი

ოთხშაბათი!

აჰ, ანა, არა, ოთხშაბათი ნაჩქარევია, ხუთშაბათის სიკე! ვააფრთხილე, რომ ამ ხუთშაბათის ის კეთილშობილ გრაფ პარისთან დაქორწინდება. თქვენ მზად იქნებით? თანახმა ხართ ამ დაჩქარებათ? დიდი დრუობა ან ვეუქნება—ორიოდ კაცა.

რადგან თქვენც ხედავთ, ხელ ახლახან მოკვლეს

და დიდი დიხინი თუ ვაემართეთ, ხალხი იუქიქებს, თითქო ჩვენ იმას, ჩვენს ნათესავს, აღარ ვვლიობდეთ. მოვიპატიეთ თუგობარი ხუთი თუ ექვსი და ამით მოქრწეთ. ხუთშაბათზე რა აზრისა ხართ?

პარისი

ეტყვ ხვალ იყოს ხუთშაბათი, ბატონო ჩემო.

კაპულეტი

ხუთშაბათს იყოს, რაკი თქვენც გხერო. შენ კი ახლავე ჯულიეტასთან შეიარე, დამსინებამდე, და საქორწილოდ შეაშადე, ჩემო მეუღლე! მშვიდობით იყავ, ვაუბატონო! აბა, სანთელი! ოთახისაკენ გამინათეთ. არ ვეფურებათ?!

ეჰ, უკვე ისე ვიანაა, რომ შევკვდილა ვიქვით, ადრეცო შეტყობიქვად. მშვიდობის დამე!

(ვალიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ს უ თ ე

ჯულიეტას ოთახი.

რომეო და ჯულიეტა კამოსნიკთან ფანჯარისთან.

ჯულიეტა

უკვე მიდიხარ?... ჯერ ადრეა, ჯერ დღე შორსაა. ეს ბუღბუღია, ტირილას ხმა ნუვა გვინია, და შენი ფრთხილი ყურთახმენა იმან შეაკროთ. აქ გალობს ხალმე, ბრაწიულის ბუნქაბზე დამათ... ბუღბუღი იყო, დამსჯერე ჩემი ტრფიალი.

რომეო

ტირილა იყო, განთიადის მაუწყებელი. აბა, შეხედე, სიყვარული, მოშურნე სხივებს, აღმოჩავლეთის მუმუნეარ დრუბლებს როგორა ქქარგავს, დამის ლამბრუბი ჩაიფერულა და განთიადის ნისლიან მწვერვალს ფეხაკრეუთ უახლოვდება. უნდა წავიდე, ან დაქრწე და სიკვილს ვუცადო.

ჯულიეტა

ეს დილის სხივი ნუ გვინია — მეტყორია, მზასაგან შენთვის მეჩინადლდე გამოცხაგნადა, რათა ამაღამ მანტუისკენ გვა გაგონათოს. მაშ, დაიცადე, ჯერ წახელის დრო არ დაგდგომია.

რომეო

თუნდა შემბეჯრან, თუნდ სიკვილით დამსიჯან მცისე, მისინ დაქრწება, რაკი შენვე სხურეებ ასე, და ეკ სინათლე დილის ევალი რიდაა მარალი.

ანარეკლია ის ცინთიას! ფერმიხდილ შუბლის.
არცა ტოროლას ხმა ყოფილა, თავის წკრიალით
ზეცის კამარა რომ გაჰკვეთა. მე მიჩრევი
აქ განსადღელში დაკრე ისევ, ვიდრე წავიდე.
მიდი, სიკვდილო, ვეხალმები! ჩემს მზეს სურს ასე.
ძელაპარაკე, სული ჩემო, ჯერ დღე შორსაა.

ჯულიეტა

ო, არა, არა, გაეშურე! უკვე გათუნდა!
ეს ტოროლაა, შემაზრხენად რომ ჭყვივის ასე.
უსიამოვნოდ, უხმატბილად, შემაღონებლად.
ზოგს საამურად ეჩვენება მისი სიმღერა,
მაგრამ ცდებიან – სწორედ ეს ხმა გვაშორებს ერთმანეთს!
ზოგი ამტყიცებს, ტოროლასა და საზარელ მუგარს
ერთმანეთისთვის თითქოს თვალნი გადაეცვალოთ.
ო, ნეტავ ხმებიტ გეცვალო, ამ ხმამ გათიშა
ჩემი ძკლავები, ერთმანეთთან გადატლიბიყნი.
და განთიადის მაუწყებელ სტეენა-სიმღერით
აქედან ვიხმობს. წადი, წადი, ჩემო ძვირფასო,
უფრო და უფრო ემატება დიღას ნათელი.

რომიო

უფრო და უფრო წველიადღება ჩემი ნადიქლი.
(შემოდის გამდელი.)

გამდელი

ო, ქალბატონო!

ჯულიეტა

რაო, ძიძა?

გამდელი

უკვე გათუნდა,
და დედაშენც მიღის აქეთ, ფრახილად იყავი.
(გაღის.)

ჯულიეტა

დღე შემოუშვი, მამ, ხარკმელი, სული გაუშვი.

რომიო

მშვილობით იყავ, ერთი კონცაღ და გაგშორდები.
(ხადის დაბლა.)

ჯულიეტა

წახუდი, ჩემო მბრძანებელი, ჩემო მეუფე?
ჩემო ტრფიალო, მეგობარო, ყოველდღიურად,
ყოველ საათში მიმწვდინე შენი ამბავი.
ჩემთვის კი წუთში ბერი დღეა; ამ ანგარიშით
მე დაკბერდები, კვლავ რომეოს ვიდრე ენახავდე.

რომიო

მშვილობით იყავ!
არ გამოვტოვებ არასოდეს მარჯვე შემთხვევას
და სალამს მუდამ შემოვიტოვდი, ჩემო ტრფიალო.

ჯულიეტა

როგორ გვონია, ჩვენ ერთმანეთს კიდევ შევხედებით?

რომიო

ეჭვიც არა მაქვს მე ამისა და შეხვედრისას
ამ მწუნარებას მოვიგონებთ ტბილი საუბრით.

ჯულიეტა

ო, ღმერთი ჩემო, რა წყეული წინათგრძნობა მაქვს.
ასე მგონია, როცა ქვემოთ გოყურებ ახლა,
თითქოს ვუტკერდე, სამარეში, ფერმახდილ ცხედარს.
თვალი მატყუებს, ანდა მართლა გაფითრებულხარ.

რომიო

მეც სწორედ ასე მეჩენები, ჩემო ტრფიალო.
გულქა ვარამი ჩვენ სისხლსა ვკწოვს. გემშვილობება.
(გაღის.)

ჯულიეტა

წყეული ბედი, ქვეყნად მუხთაღს გეძახის ყველა,
და თუკი მართლა მუხთაღი ხარ, რა გესაქმება
პატიოსნებით განთქმულ კაცთან?! იყავ მუხთაღი,
აღარ ამყოფებ მაშინ დიდხანს შენთან რომეოს
და ისევ უკან გამოგზავნი.

ქ-ნი კაპულეტი (შინგდან)

ჰაჰა ადექა, ჯულიეტა?

ჯულიეტა

ვინ არის მანდა?
დედაჩემია? ის ამღენ ხანს არ დაწოლილა,
თუ ასე ადრე ადგა უკვე? ამ უთენია,
ნეტა ვაცოდე, რა საქმე აქვს, რამ მოიყვანა?

ქ-ნი კაპულეტი

თავს როგორა ვრძნობ, ჯულიეტა?

ჯულიეტა

ცუდად ვარ, დედა.

ქ-ნი კაპულეტი

ისევ დასტირი შენს ბიძაშვილს? ხომ არ გვონია,
რომ მაგ ცრემლებით საფლაგიდან ამოთხრი მკვდარსა?
თუნდ ამოთხარო, სულ ერთია, ვერ ვააცოტხლებ.
გეყოფა! გლოვა ზომიერი სიყვარულს ნიშნავს,
ზედმეტი ურვა – ნიშანია ჭკვანაკლებობის.

ჯულიეტა

გამოვიტირო უნდა ვრძნობა მე დაკარგული.

ქ-ნი კაპულეტი

ამით ხომ უფრო ვააცხოვლებ დაკარგვის ვრძნობას;
ხოლო მეგობარს შენ ამ გლოვით ვერ ვააცოცხლებ.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მავრამ რაკი ვგრძნობ ამ დანაკლისს, არ შემიძლია, რომ შეგობარი არ ვიტირო.

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

დამშვიდდი, შეილო, ტიბალტს არ სტირი შენ იმდენად, რამდენად იმას, რომ მისი მკვლეელი არამზადა ცოცხალი დადის!

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ყინ არამზადა, ქალბატონო?

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

აი, რომეო.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა (თაყისოვის)

იმის სახელთან არამზადა ვეროდეს მთვ! ღმერთმა შეუნდოს! მივუტივებ მეც მთელის გულით, თუმცა არაყინ არ მიშუოთებს გულს იმასივით.

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ეს იმიტომ, რომ მკვლეელი ისევ ცოცხალი დადის.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

იმიტომაც, რომ ვერ მისწყდება მას ჩემი ხელი, ბიძაშვილისთვის თვითონვე მსურს ვიძიო შური.

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

შენ ნულარ სტირი, ჩვენ მოგვანდე შურისძიება! ის მაწანწალა მანტუაში წასულა თურმე. კაცს მივუვზავნი — შეაპარებს იმგვარ საწამლავს, რომ მოკლე დროში ის რომეოც ტიბალტს გაჰყეება და მაშინ, შეილო, ვიშედივინებ. შინც დამშვიდლები.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

რა დამამშვიდებს მე მანამდე, ვიდრე რომეოს არ ენახავ... მკვლარსა... ჰო, მკვლარსა ჰვავს ეს ჩემსა

გული

ამდენი დარკით. მავრამ დედა, თუკი მონახავთ თქვენ მანტუაში საწამლავის წამლებსა ვინმეს, მე მოვამზადებ იმგვარ სასმელს, რაიც რომეოს მაშინვე მშვიდად დაამსენებს. გული მიკედება! ვასმენ მის სახელს... და არ ძალბიძს მასთან მივიდე, რომ სიყვარულით — ბიძაშვილი რითაც მიყვარდა — ახლა დაუახრისო ერთიანად იმისი მკვლეელი.

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

შენ საწამლავი შეამზადე, კაცს მე მოგნახავ. ახლა კი, აი, რა გახარო, ჩემო გოგონი!..

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ამ მწუხარე დღეს სიხარული შეშვენის განა! მაინც რით უნდა გამახაროთ, დედა ბატონო.

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

შენ ხომ კეთილი და მზრუნველი მამა გყავს, შეილო, და გულიდან რომ გადაგვროდა ეს მძიმე სევდა, მოულოდნელად სიხარული მან მოგივლინა, არც შენ ელოდი ამ სიხარულს, არც მე ველოდი.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მიიხარით მაინც, ქალბატონო, რით გამახარებთ?

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ხუთშაბათ დილას წმიდა პეტრეს ტაძარში, შეილო, კეთილშობილი, მიხდენილი და ახალგაზრდა გრაფი პარისი ბუდნიერს გვიფხვ, ცოლად შეგირთავს.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მამ, ვფიცავ წმიდა პეტრეს ტაძარს და თვითონ პეტრეს, რომ არ გავხდები არასოდეს პარისის ცოლი. მიკვირს ასეთი აჩქარება! როგორ მიეთხოველ კაცს, ვისაც ჩემთვის ვერ ცოლობა არც უიხივია?! გეშუდარებით, ქალბატონო, უთხარით მამას, მბრძანებელს ჩემსას, რომ არა მსურს ვერ გათხოვება... და რომ ვისურვებ, გეფიცებით, მე მიეთხოვდები რომეოს უფრო, რომელიც მძულს, თქვენც კარგად იცით, ვიდრე პარისსა. ამას მართლაც არ მოეკვდილი!

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ჰა, მამაშენიც. შენ თვითონვე უთხარი ასე და თვითონ ნახე, აბა ერთი, რას ვიბახუხებს! (შემოღიან მიხევი ქ ა პ უ ლ ე ტ ი და გ ა მ დ ე ლ ი)

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

როცა მზე ჩადის, მიწას ნამი დაეკუთრება, ჩემი ძმისწულის მშის ჩასვლისას კი დღეღმა მოდის. რა ვემართება? გოგო ხარ თუ შადრევანი ხარ? დაუსრულებლად ცრემლების ღერა ხად გავიწინა?! შენა არსება სავაც არის, ზღვაცა და ქარიც; რადგან თვალები, რასაც ახლა მე ზღვას ვუწოდებ, ცრემლთა მოქცევით გეგვიბიან; შენა სხეული მლაშე ტალღებში მოცურავე ნავი მკონია. ქარი — შენივე ოზერა არის, გამძაფრებულა, ცრემლის ტალღებთან შებრძოლებათ, და თუ ახლავე არ ჩაღვა ქარი, იგი სხეულს დაგამსხვრევს სულმიდად...

რაო, შეუღლე, გადაეცი ჩვენი განზრახვა?

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ღიახ, ბატონო, მავრამ იგი უარხედაა, თუმცა მადლობას მოგახსენებს. ამ სულელს უჯობს შავ სამარესთან შეუღლება.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ჰა, რა მითხარი?! გამაგებინე, ამიზნენი... უარს ამბობსო?..

მიზნარი, ბარემ! ეს ძაღლობის მავიერია?!
ნუთუ ამითი არ ამაყობს? ნუთუ ვერ ხედავს,
რა ბედს ეწია, რომ თვით უღირსს, ჩვენ ღირსეული
და მოხდენილი, კარგი საქმრო გამოეურჩიეთ?!

ჯულიეტა

ვერ ვიამაყებ მაგ არწევნით, თუმცაღა ვძაღლობთ.
არც შემძლია ვიამაყო რაცა მძულს იმით.
მაგრამ ძაღლობას მოვარსებებთ, რადგანაც ვიცო,
ეს მხოლოდ ჩემმა საყვარულმა გაუფიქრებინათ.

კაპულეტო

დალაგებული ღაბარაკიც ასეთი უნდა!
„ვერ ვიამაყებ“, „თუმცა ვძაღლობთ“, „ვამაყობ კოლეც“,
„ძაღლობელი ვარ!..“ ნურც ამაყობ, ნურც რას

კვიმადლი!

თქვენ, ნებიერი ქაღალტანო, ამას არკინ ვახიოც!
შენ მოამზადე მოხდენილი ფეხები შენი,
რომ ამ ხუთშაბათს გრაფ პარისთან ერთად წახვალე,
პეტრეს ტაძარში საქორწინოდ, თორემ იცოდე,
ხელით მიგათრევ მე იქამდე, ახლა გამშორდი,
შე მწვანე მშორი, შე მანჭავ, შე ყვოციაწი.

ქ-ნი კაპულეტო

ფუი, რას ამბობ? სირცხვილია, ხომ არ გაგიფლი?

ჯულიეტა

კარგო შამილი, დანოქილი კემუდარები,
რომ ერთი სიტყვა მომისმინა შენ მოთმინებით.

კაპულეტო

იქით გამშორდი, შე მანჭავ, შე უჯიათო!
დაიმასხოვე: ან ხუთშაბათს წახვალ ტაძარში,
ან ვერასოდეს ამის შემდეგ ვეღარ მიხილავ.
ნუღარას იტყვი, ნურას ამბობ, ნუ მიბახუხებ,
ხელები ისეც შექავება! ჩვენ ბედნიერად
თავს არც კი ვრაცხდით, მეუღლეო, რომ ღმერთმა
მხოლოდ

ეს ერთი გოგო მოვევილინა. ახლა ხომ ხედავ,
ესეც ბევრია. ამის ყოლით ღმერთმა დავეხაჯა.
იქით გამშორდი, უნამუსოვ!

გამდელო

ღმერთო, მოხედე!

სად ვაგონილა ქალის ასე ღანძლევა და თათხვა!
უნდა გრცხვენოდეთ!

კაპულეტო

რატომ, ვითომ, ჭკუის კოლოფო?

ხმა ჩაიკმიდე, ქაღალტონო გონიერებავ,
ანდა წაღი და ილაქლაქე ნათლიდელებთან!

გამდელო

რა ვთქვი ასეთი სააუგო?

კაპულეტო

ო, ღმერთო ჩემო!

გამდელო

რაი, ხმაც ვეღარ გაგვიღია?

კაპულეტო

დანუმი-მეთქი,

ენაჭარტალავ! არ გეჭირდება აქ შენი სიბრძნე,
შეინახე და ილაქლაქე ნათლიდელებთან.

ქ-ნი კაპულეტო

რა მოგივიდა, რას ვაცხარდი!

კაპულეტო

პოი, მეუფეე!

ჭკუიდან შემშლის ეგ ამბავი. დღისით თუ ღამით,
სახლშიც, გარეთაც, ადრე, გვიან, მღვიძარს, მშინარეს,
მარტოცა მყოფს თუ შეგობრებთან სულ ეგ მახსოვდა,
ნიადავ, შავის გათხოვება არ მასვენებდა.
ბოლოს მოვანხე საქმრო, პრინცის შთამომავალი,
როგორც იტყვიან, მდიდარი და თავახიანი,
კეთილშობილი ახალგაზრდა, სიკეთით სრული...
უკეთესს ენა ვერ ინატრებდი... მაგრამ შეხედე,
ეს უგუნური, ეს ტირია, ბრავი ტიკინა
კარზე მომღვარ ბედს უპასუხებს, „არა ვთხოვლები,
არ შემძლია შეიყვარო, ჯერ მეტისმეტად
ახალგაზრდა ვარ, მაპატიეთ“, — მაშ გაპატიებ:
თუ გათხოვება არ გწადია, საცა გსურს, წაღი
და იქ იცხოვე, ჩემთან ბინა აღარ ვექნება.
კარგად დაფიქრდი, მე ხუმრობა როდი მჩვევია!
ეს ხუთშაბათიც კარზე არის. გულზე ხელები
დაიდგვი და თვით განსაჯე! თუკი ჩემი ხარ,
მაშინ გაქვეები ჩემს მეგობარს, თუ არ ხარ ჩემი,
წაღი მათხოვრად, იშინშალე, ქუჩაში მოკვდი.
მე კი, სულს ვუიციე, აღარასდროს ჩემად არ გიცნობ
და ჩემს — ნურაფერს ნუ იგულებ დღეიდან შენად.
მაშ მოიფიქრე. ეს იცოდე, მე ფიცს არ ვაკტებ.

(გაღის.)

ჯულიეტა

ნუთუ აღარ აქვს ზეცას გრძნობა სიბრალულისა?
იგი ხომ ხედავს ჩემს სატანჯველს! ტკბილო დედილო,
ნუ მომიძულე, ვთხოვთ, ვადასდოთ ეს ჯვარისწერა
ერთი თვით, ანდა ერთი კვირით, ან თუ არ ძაღვიძს,
შენ საქორწინო სარეცელი მაშინ მომიწვევე
იქ, ბნელსა და ცივს აკლდამაში, ტიბალტის გვერდით.

ქ-ნი კაპულეტო

ნუ მეხვეწები, ტყუილია — კრინტსაც არ დაეძრავ.
რაც გსურდეს ქენი, აღარაფერს არ ვეჭვეი მეტად.

(გაღის.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ო, ღმერთო ჩემო! რა ვიღისო, ჩემო გაძდელი? ჩემი შეუღლე მიწაზეა, აღიქმა — ზეცაში. ვით დაბრუნდება იგი უიცი თავისათ ქვეყნად, თუკი შეუღლემ არ დახტივა მაწა და თვისთონ არ გამოგზავნა აღიქმა ზეცით? ო, მანუგუშე, მირჩიე რამე. ახ, ვაიმე, თვის ძლიერებას ჩემებრ უსუსურ ქმნილებაზე რატომ ცდის ზეცა? შენ რაღას იტყვი? ნუთუ არ ვაქვს ხატევა ნუგუმის?

ვ ა მ დ ე ლ ი

როგორ არა მაქვს: რომეო ხომ ვანდენილია, და მაშინ მართლაც არაფერი არ გამეცება, თუ ის გაბედავს დაბრუნებას შენს წასაყვანად. და რაკი ხაქმე დატრიალდა ახლა ამეგარად, გონივე, რომ ისევე გრავს მისთხოვდე. ო, რა კაცია! რომეო მახთან ჩვარი არის. არწიხაც არ აქვს ასეთი მწყანე და ეღვარე, მკვირცხელი თვალეზი. მე ასე ვუთქრობ, გეფიცება, რომ ამ შეირე დაქორწინებით ბედნიერი ვახლები მართლაც, რადგანაც იგი პირველსა სჯობს. თუნდაც არ სჯობდეს, ის პირველი ხომ მკვდარი არის, ან თითქმის მკვდარი, რადგან, თუცც ცოცხლობს, შენთვის მაინც უსარგებლოა.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

შენ მაგას გულით შეუბნება?

ვ ა მ დ ე ლ ი

მაელის სულითაც, და თუ ვტყუოდე, წამეწყმიადის სულიც და გულიც.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

აჰან!

ვ ა მ დ ე ლ ი

რას ამბობ?

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ჩინებულად დამაშინებინე.

შენ ახლა წადი, და დედანემს ასე უთხარი, რომ მე მადიდებარ ღმერთისათან სააღსარებოდ. პატიებას ვთხოვ მამანემის გახელებასთვის.

ვ ა მ დ ე ლ ი

ახლავე ეტყვი, ბარაქლამ! ბრძენა ხარ, ბრძენი. (ცაღის.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ო, დაწყველილი, ბებრუხუნა, ბირატი სული. იმაზე უფრო მძიმე ცოდვა იქნება რამე, ვიდრე ის რჩევა, რომ გავტეხო პირველი აღიქმა; ან დამცარება ჩემი ქმრისა იმავე ენით, რომლითაც იგი აღმატებულს ქებას ახსამლა! განვედ, მაცდური, ჩვენ ხვეროთ აღანა ვვაქვს რა! ახლავე წაეღო ღმრთისთან. ენახავ, რას მეტყვის. თუ ვერ მიშეელის, საკვიდილისთვის ხომ შემწყვეს ძალა!

(ცაღის.)

მ თ ე მ ე მ დ ე ბ ა მ ე ო თ ხ ე

ს უ რ ა თ ი კ ი რ ვ ე ლ ი

ვერონა. ბერი ღმრთის სენაი.

შემოდონ ღ მ რ ე ნ ც ო და პ ა რ ი ს ი.

ღ მ რ ე ნ ც ო

სულშაბათიაო? ეერ მოვასწრებო, ბატონო ჩემო.

პ ა რ ი ს ი

ჩემსა სიამბრმსა კაბულეკმა ინიბან ასე და შეც არ ვფიქრობ დაგაბრეილო ეს აჩქარება.

ღ მ რ ე ნ ც ო

თქვენ შეუბნებთი, ქალის აზრი ვერ არ ვაციო, ეს კი არ მომწონს. უზრუნველ ამბავი გახდაეთ.

პ ა რ ი ს ი

ისე დასტირის იგი ტიპაღეს, რომ არ მოხერხდა, დრო ვერ ვიხელთე სიფვარულას ვასამკლავებდად; ტრფობას ღმერთიც ხომ არ ვვაღამის ცრემლია

სადვიმში!

ახლა, ბატონო, ქალის მამას აქედნა გვიოვა, ცოტა არ იყოს, მაინნა სასიუაითიდაც, და რომ შესწყვიტოს ნააღლა ო მსო ცრემლებს, მართლაც და ბრძნულად, დაჩქარა ჩვენს ქორცილს; განმარტობებულს მწუხარება უფრო მასიდაც.

ასაც აღვიღად ავარიდებთ დაქორწინებით, ხლა ზომ მისხვდით აჩქარების მიზეზს, მოძღვარო?

ლ. ო. რ. ე. ნ. ც. ო. (თაუისოვის)

არა მცოდნოდა შეყოვნების მიზეზი, ნეტაუ. აი, ბატონო, ქალბატონიც მოდის აქეთიკენ.

(შემოდის ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.)

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

რა ბედნიერი შეხვედრაა, ჩემო მეუღლეუ.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

ეს იქნებ მოხდეს, თუ ოდესმე ვაკვხდი მეუღლე.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

ეს „იქნებ მოხდეს“, უნდა მოხდეს კიდევ ხუთშაბათს.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

რაც უნდა მოხდეს, ის მოხდება.

ლ. ო. რ. ე. ნ. ც. ო.

რალა თქმა უნდა.

(გადის.)

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

საალსარებოდ მოხვიდით მოძღვართან, ალბათ.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

თუ ვიბასუხეთ, ეს ნიშნავს, რომ ვაკენდით თქვენა და არა მოძღვარს.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

მაგრამ იმას სუ დაუმაღავთ,

რომ მე ვიყვარვართ.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

მე ის მიყვარს, გამოვიტყდებით.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

ჩემს სიყვარულში, მჯერა, იმას გამოუტყდებით.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

რაკი ასე გსურთ, უფრო მეტი ფასი ექნება, როცა უთქვენოდ ვაკენდობი, მარტო, პირისპირ.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

საბრალოვ, თქვენი პირისახე ცრემლს შეულახავს.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

ცრემლებს ძალიან მცირე ბრაღი მიუძღვით, რადგან სახე ისედაც უღამაზო და ვონჯი მქონდა.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

ცრემლებზე უფრო მაგ სიტყვებით აყენებთ ვნებას.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

ცილს კი არ ვწამებ, მართალს ვამბობ, ბატონო ჩემო. ევეც არ იყოს, შე რაცა ვთქვი, ჩემს სახეზე ვთქვი.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

ეგ თქვენი სახე მე მეკუთვნის, თქვენ კი აძაგებთ.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

ეგ შეიძლება აგრეც იყოს, რადგანაც იგი მარტო მე მართლაც არ მეკუთვნის. წმიდაო მამაუ, ახლავ მოიცლით, თუ მოვიღე მწუხრის ლოცვაზე?

ლ. ო. რ. ე. ნ. ც. ო.

მზად ვარ გისმინო, ნადუღიანო ჩემო ასულლო. ბატონო ჩემო, უნდა ვთხიყვით, მარტო ლავგტოიოთ.

პ. ა. რ. ი. ს. ი.

ღმერთმა დამიხსნას, შეკაფერხო ღვთისმსახურება! ხუთშაბათს ადრე ვაგადვიძებთ თქვენ, ჯულიეტა, ახლა მშვიდობით, მიიღეთ ეს წმინდა ამბორი.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

კარი ჩაკეტე და იტირე შენც ჩემთან ერთად. აღარც საშველი, აღარც ხსნა და აღარც იმელი.

ლ. ო. რ. ე. ნ. ც. ო.

უკვე ვაგოვე ჯულიეტა შენი ვარამი. ფიქრით თავს ვიტეხ, გამოსავალს მივაგნო იქნებ! თურმე ხუთშაბათს გრაფთან უნდა ლავწერიან ჯვარი და ქორწინებას ვადადებაც არ შეიძლება.

ჯ. უ. ლ. ი. ე. ტ. ა.

სუ მეუბნები, ვაგიგეო, მამაო, ისე. თუ არ მასწავლი, ვით ჩავშალო ეს ჯვარისწერა. მაგრამ შენს სიბრძნეს თუ არ ძალუძს ხსნა

მომიკვლინოს,

მაშინ ვანზრახვა ჩემი მაინც ჩათვალე ბრძნულად და ამ მახვილით შე თვითონვე ვუშველი ჩემს თავს. რომეოსი და ჩემი გული ღმერთმა შეყვარა, შენ კი ხელები შეაერთე. ვიდრე ეს ხელი შეერთდებოდეს კიდევ სხვასთან, ან ჩემი გული მუხანათურის ორგულობით სხვას აირჩევდეს, დე ამ მახვილმა გამივძიროს ხელიც და გულიც. ან რჩევა მომეც შენ ხანგრძლივი გამოცდილებით, ანუ იცოდე, რომ ეს დანა, სისხლისა მსმელი, ბედისწერასთან შუამავლად ვადამექცევა და ის ვადასწვევებს, რაკი შენმა სიბრძნემ და ხანმა ვერ შესძლო საქმე მიყვანა კეთილ ბოლომდე. ჩქარა მითხარი, სუ აყოვნებ, და მხსნელსა გზასა თუ ვერ მასწავლი, მაშინ სიკვდილს არ დაჟაყოვნებ.

ლორენცო

შენერდი, შეილო, იმელის მსგავსს რაღაცას გეტყვი,
 თუძე თავვანწირულ მოქმედებას მოითხოვს იგი,
 მსგავსსა თქვითან იმ საშინელი განწირულების,
 რომლის თაგიდან აცალდება ჩვენ ახლა ცვდილობთ.
 რაკი ვქერია ნებისყოფა ისე ძლიერს,
 რომ გრადე პარისთან შეუღლებას სიკვდილი ვივარს,
 თქმა აღარ უნდა, ამ შერცხენის ასაცილებლად
 მოვიხილ საკვდილს მით უფრო არ შეუშინდები!
 თუკი ვაბედავ, ვამოსავალს მე ვაპოვინებ.

ჯულიეტა

ოღონდ კი პარისს ნუ შემრთავენ და თუნდ მიბრძანე,
 იმ ძალად კიშკის ქონეურიდან ძირს გადმოვეშა;
 ქორდ-ბაცალებში უგზო-უკვლოდ ვიხეტიალო,
 ასპიტ-გველებს ბნელ ხერელებში დავიდეა ბინა;
 საბრაზისაგან აბორეებულ დათვის სიმაჯატვეთ;
 ჩამკეტეთ ღამით მარტოდმარტი აკლდამაში,
 ვაღამაყარეთ ბედსავე თავზე ჩონჩხები მკვდრისა,
 თუნდა ჩამოვლით ყბამოგლეჯილ თავის ქალებში;
 ანუ მიბრძანეთ ახალგათხრილ საფლავში ჩასვლა,
 გამსვიეთ თუნდაც მკვდართან ერთად მის სუღარაში...
 ამას მოსმენა მე ოდესღაც ერუანტელს მგვრიდა,
 ახლა უშიშრად, უყოყმანოდ მას შევასრულებ,
 ოღონდ ერთეული ცოლი დავრჩე საყვარელ ქმრისა!

ლორენცო

მაშ, ყური მიგდე: მხიარულად ვასწიე სახლში
 და განაცხადე თანხმობა ამ ქორწინებაზე.
 ხვალ საღამოს კი — ოთხშაბათი არის ხომ ხვალა? —
 შენ მარტოდმარტი დაიძინე, ნებას ნუ მისცემ,
 რომ შენთან ერთად, შენს ოთახში, დაწვივს გამდელი.
 აჰ, ეს შუშა თან წაიდე და ხვალ საღამოს
 დაძინების წინ გამოსცადე. როგორც კი დაღვე,
 მარღებში წიციხლავ ცივი ძილი დავივლის მაშინ,
 შეგიწერდება მავისცემა. არც ტანის სითბო,
 აღარც ოღნავე სუნთქვა ვაგვემს, რომ ცოცხალი ხარ.
 ეს ვარდისფერი ბაგენი და დაწვები შენი
 გაფითრდებიან, ნაცრისფერად ვადიქცევიან;
 თვალის სარკმელი მაშინ ისე დაგეხურება,
 როგორც დახურავს სიცოცხლის დღეს შაეი საკვდილი;
 ყველა სახსარი, მოკლებული ძველს მოქნილობას,
 ღუნე და ცივი გაგიხდება სიკვდილის მსგავსად.
 ეს ასეთგვარად ფერმიხდილი, გამქმებული,
 ცხვდარის მსგავსად, ორმოცდღორ საათს იქნები,
 შემდეგ კი ისე გაიდვიებ, ვით ტკბილ ძილიდან.
 ამგვარად, საქმრის — როცა დაღლით ის გამოვივლის --
 მკვდარი დახვდება სარეცელში; მყის შევმოსავენ,
 როგორც ეს არის მიღებული ჩვენს ქვეყანაში.
 საუკეთესო სამოსით და ღია კუბითი,
 საგვარეულო აკლდამაში წავასვენებენ.
 ამასობაში, ვიდრემდე შენ ვაიდვიებდე.

შევატყობინებ რომეოსაც წერილით ამას,
 ისიც გამოსწევს აქეთკენა და ორივენი
 დაველოდებთ მოთმინებით შენს გავდიებას.
 ხოლო, როგორც კი ვაიღვიებ, იმავე ღამეს
 შენი რომეო ვაგაქროლებს მარტუისაკენ.
 ამით თავს იხსნი საშინელი შერცხენისაგან,
 თუკი ქალურმა მერყეობამ, ქალურმა შიშმა,
 ეს მამაცობა და სიმტკიცე არ გაგიწელა.

ჯულიეტა

მომე, მომეცი ვე წამალი! შიშს ნუ მიხსენებ.

ლორენცო

ჰა, გამომართვი. წადი ძალე და შეეცადე,
 რომ ამ საქმეში შენ სიმტკიცემ არ გიღალატოს,
 მე კი შენს ქმართან ბერს სასწრაფოდ წერილს ვაგატან.

ჯულიეტა

ო, სიყვარულო, მომეც ძალა, მხოლოდ ის მიხსნის.
 მშვიდობით იყავ, წმიდა მამაე!
 (გაღიან.)

სურათი მეორე

ღარბაზი კაპულეტების სახლში.

შემოდინ კაპულეტი, ქ-ნი კაპულეტი, გამდელი
 და ორი თუ სამი მსახური.

კაპულეტი

ეინც აქ წერია, სათითაოდ დამიბატივე.
 (მსახური გაღის.)

შენც წადი, ბიჭო, და სარქაროდ დამიქირავე
 ოცი ნაცადი მზარეული.

მეორე მსახური

ერთსაც კი არ მოვიყვან ცუღს, ბატონო, ჯერ გა-
 მოცვდი, თითების ალოკვა თუ იციან.

კაპულეტი

ვერა გამოცდაა?

მეორე მსახური

აი, მოვასხენოთ, ბატონო! ვისაც საკუთარი თითების
 ალოკვა არ შეუძლია, იგი ცუდი მზარეულია! მეც ისეთს
 არავეს წამოვიყვან, თითს რომ არ ილოკავდეს.

კაპულეტი

ვეყოფა, წადი!
 (გაღის მეორე მსახური.)
 მე უშიშობ, რომ ვეღარ მოვასწრებთ
 ჩვენ მომზადებას. ჩემი ქალი წავიდა ბერთან?

გ ა მ დ ე ლ ი

ღიას, წაყიდა.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

იქნებ კეთილად იმოქმედოს იმისმა რჩევამ.
რა ჭირვეული და თავნება გოგოა მაინც!

გ ა მ დ ე ლ ი

შეხედეთ, როგორ მხაარული მოდის იქიდან.
(შემოდის ჯ უ ლ ი ე ტ ა.)

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ჯიუტო გოგო, ერთი მითხარ, სად ყიალობდი?

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

სადაც მასწავლეს მე ცოდვების მონანიება,
სადაც გამკიცხეს ურჩობისთვის, ბატონო ჩემო,
რომ თქვენს ბრძანებას და თქვენს სურვილს არ
გემორჩილებდი.

წმიდა ლირენცომ დამაველა გავერთხო თქვენ წინ
და პატიება გამოვთხოვოთ. ვთხოვთ მომიტევეთ,
ამიერიდან ყველაფერში გემორჩილებით.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

გრაფთან სარქაროდ! ეს ამბავი შეატყობინეთ!
და ზვალ დილითვე ვაიჩარხოს უნდა ეგ საქმე.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მე უკვე შევხვდი გრაფს, ბატონო, ბერის სენაკში
და სიყვარულიც, წესისამებრ, მას გავუმჟღავნე!
ზომიერების საზღვარი არ გადამილახავს.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ეს კი მწამს! ყოჩაღ, გამახარე! ადექი ზეზე.
მაშ რა ვეგონათ! ასე უნდა! გრაფი სარქაროდ!
გრაფი მოძგვარეთ! გრაფი-მეთქი!.. ვთქვი და ვათედა!
ღმერთს გეფიცები, ღირსეული მოძღვარი არის,
მთელი ქალაქი მისგანა ვართ დავალებული.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

არ წამომეყვები ჩემს ოთახში, ჩემო გადია?
შემარჩევიანე შესაფერი სამკაულები,
რომ ღირსეულად ვიყო ზვალა.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

არა, ზვალ არა,

ხუთშაბათამდე ბევრი დროა.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

გაჰყევი, ძიძა.

გაჰყევი ჩქარა, რადგან ზვალე წავალთ ტაძარში.
(გაღიან ვ ა მ დ ე ლ ი და ჯ უ ლ ი ე ტ ა.)

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

რალას მოვასწრებთ სახვალიოდ? უკუ დაძვება!
კ ა პ უ ლ ე ტ ი

შენ ფიქრი ნუ გაქვს, მე თვითონვე დაუფაცვრდები.
და სუველაფერს მოვაგვარებ, რაც საჭიროა.
შენ ჯულიეტას მიეშველე, კარგად მოიროს.
არ დავიძინებ მე ამაღამ, მარტო დამტოვე,
ღიასახლისი მე ვიქნები. ჰეი, არ გესმით?
ყველა წაყიდა! არა უშავს, თვითონვე წაყალ,
გრაფს შევაძხადებ სახვალიოდ. რა გავიხარე!
ძლივს არ ეელირსე ამ ჯიუტის მოტყუიარებას!

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ნ ს ა მ ი

ჯულიეტას ოთახი.

შემოდან ჯ უ ლ ი ე ტ ა და ვ ა მ დ ე ლ ი.

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ეგ სამოსიელი მირჩევნია. მაგრამ, გამდელი.
ვემუდარება, რომ ამაღამ მარტო დამტოვე.
მინდა ვილიცო ვულმხურვალედ და ვთხოვო ზეცას
წყალობის თვალით გადმოხვდოს. შენც კარგად იცი,
სული რა მწარე ცოდვებით მაქვს დამძიმებული.

(შემოდის ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი.)

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ა

ამიორჩიეთ? დახმარება ხომ არ გჭირდებათ?

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

ღიას, ბატონო, ყველაფერი ამოვირჩიეთ.
რაც კი შეჰქურის ხვალინდელ დღეს. ნება მიბოძეთ,
მარტოკა დაერჩე. ძიძა თქვენთან იყოს ამაღამ.
ისედაც ბევრი საქმე შეგზვდათ ამ აჩქარებათ.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

მშვიდობის დაჰე, ჯულიეტა! დაწექი ბარემ.
მეტა სიმშვიდე არის ახლა შენთვის საჭირო.

(გაღიან ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი და ვ ა მ დ ე ლ ი.)

ჯ უ ლ ი ე ტ ა

მშვიდობით, ღედა, ღმერთმა იცის, კვლავ რიღას ენახავ.
მე შიშის ცივი ჟრუნატელი მიეღის ძარღვებში
და ღამისაა გამეყინოს სიცოცხლის სითბო.
ისევე უკან გამოვიხმობ, რომ დამამშვიდონ.
გამდელი. ძიძა! თუმც რად მინდა, რას ეამიკოთებს!
მწუხარე სცენა სჯობს მარტოკამ ვეიოთაოთაო.
აჰა ეს შუშაც!

ხომ შეიძლება საწამლავმა არ იმოქმედოს!
მაშინ პარისთან ძალად უნდა დამწერონ ჯვარი?
ო, არა, არა! ეს დამიხსნის! შენ აქ იყავი!

(ღაღუბს ხანჯალს.)

ან საწამლავი ხომ არ არის? იქნება ბერმა
გაიძვერულად შეამზადა, რომ მომაკვლინოს!
ეს ჯვარისწერა იმისთვის ხომ შემბლავია,
რადგანაც აღრე რომეოსთან დამწერა ჯვარი.
ვაითუ მართლა... მაგრამ არა, ეს არ მოხდება!
წმიდა კაცია, უმწიკლო და პატიოსანი.
ასეთი ფიქრი აღარ უნდა გავივლო გულში.
მაგრამ ვაითუ აკლდამაში გამოძევების
ჩემი რომეოს ჩამოსვლამდე! მაშინ რაღა ექნა!
მაშინ ხომ იქვე, აკლდამაში უნდა დავიხრჩო,
ვეღარ ვისუნთქო, ჩაკეტილმა, წმინდა ჰაერით,
და მოშხამული უნდა მოვკვდე; ან თუ არ მოვკვდი,
ხომ სულ ერთია: ბნელი დამე, შავი სიკვდილი,
ანუ აკლდამის შემაზრზენი საშინელება,
სადაც მრავალი ასეული წლობით აქამდე
წინაპართ ძელები სამუდამოდ იმარხებოდნენ,
სად ახლად მკვდარი, სისხლიანი ტიბალტის გვამი
იხრწნება თავის სულდარაში, სადაც აჩრდილნი,
როგორც ამბობენ, ღამდამობით წამოდგებიან,
დამრწიან თურმე... აჰ, ვაიმე, ხომ სულ ერთია:
გამოღვიძებულს, ჩემი ქმარის დაბრუნებამდე,
ჯოჯოხეთური გარემოცვა იმ აკლდამისა,
იგი სიმყრალე. შემაზრზენი კენესა-ღრიალი,
როგორც მიწიდან მანდრაგორის ამოძირკვის ხმა,
რაც მოკვდავებსაც კი ავიუებთ, მე ჰკვიდან შემშლის!
და შემდეგ უნდა, როგორც ვიქნა, მე ვაშმაგებით
დავიწყო ჩემი წინაპრების ძელებით თამაში,
ან სულდარიდან ამოვავლო ტიბალტის გვამი!
უნდა მივგარდე წინაპრის ძეგლს, გაცოფებული.
და როგორც იქნა, ამ განწირულ თავში დავიბრტყე.
შეხედე, თითქოს ბიძაშვილის აჩრდილსა ვხედავ.
რომეოს ეძებს, რომელმაც ის დაშნით განვმირა...
შეჩერდი, ტიბალტ! ო, შეჩერდი! ჩემო რომეო,
აჰა, მოვდივარ, სადღეგრძელოს ვსვამ ამით შესას!

(დავარდება საწოლზე.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ო თ ხ ე
დარბაზი კაპულეტების სასლში.

შემოდის ქ-ნი კაპულეტი და გამდელო.

ქ-ნი კაპულეტი
სანელებელი მოიტანე, ჰა გასაღები.

გამდელო

კომპს, ინდინსურმას თხოვლობენ ნამცხვრებისათვის.

(შემოდის კაპულეტი.)

კაპულეტი

ჰა, ჩქარა, ჩქარა, გაინძირით! მამალმა უკვე
ორჯერ იყვილა, სამრეკლომაც დარეკა სამი.
ჩემო კეთილი ანჯელიკა, ღვეხლებს მიხედე,
და არაფერი დაიშურო!

გამდელო

ნეტა ვიცოდე.

რას დაუფუფუხებთ აქ ქალივით, წადით, დაწეით,
ძილს ნუ გაიტეხთ, უქეიფოდ იქნებით ხვალა.

კაპულეტი

აჰ, სულაც არა! აქამდისაც მიიყნებია
ღამე ამაზე უმნიშვნელო საქმეებისთვის,
და ერთხელაც კი უქეიფოდ არა ვყოფილვარ.

ქ-ნი კაპულეტი

ღიას, მუსუსი ბრძანდებილით თქვენ თავის დროზე!
ახლა კი მაგვეარ ღამისთვის ნებას არ მოვცემ.

(გაღიან ქ-ნი კაპულეტი და გამდელო.)

კაპულეტი

აჰ, ეჭვი, ეჭვი!

(შემოდის სამი თუ ოთხი მსახური; შამურუბი, შეშა და
კალათუბი შემოაქვთ.)

ჰე, ძმობილო, ვე რაღა მოგაქვს?

პირველი მსახური

შხარეულისთვის მიმაქვს რაღაც, არ ვიცი რაა.

კაპულეტი

მაშ, მარდად, მარდად! ხმელი კუნძი გამოარჩიე.

(გაღის პირველი მსახური.)

პიეტროს ჰკითხე, ის გასწავლის, სად ალაგია.

მეორე მსახური

თავი მეცა მაქვს და მოძებნას მეც მოვახერხებ,
პიეტრო რისთვის შევაწუხო.

(გაღს.)

კაპულეტი

ჩინებულად თქვა.

მაშ, ნაბუშარო, კუნძის თავი იქნები მუდამ.
შემოგვათენდა! ღმერთო ჩემო, საცაა გრაფი
მობრძანდება და მუსიკასაც თან მოიფილგებს,
ასე შემპირდა. (ისმის მუსიკის ხმა.) აჰა, მოდის! მუსიკის
ხმაა.

ძიძა! მეუღლე! ძიძავ, ძიძა! არ გეყურება?

(შემოდის ძიძა.)

გამოაღვიძე ჯულიეტა, ჩაცმა უშველე.
მე კი წავალ და საუბარით შევიქცევ პარისს.
ნულარ ზოზინებს! სიძე უკვე მობრძანდა, ქალო!
იჩქარე-მეთქი, გაეშურე!

(გადას.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ს უ თ ი

ჯულიეტას ოთახი.

შემოდის გა მ დ ე ლ ი.

გ ა მ დ ე ლ ი

გამოიღვიძე ქალბატონო! ადექი ჩქარა!
გამოიღვიძე, ჯულიეტა, არ გვეურება?!
პატარა კრავო, სიყვარულო! უპ, მილისგუდაე!
ადე, ადექი, პატარაძალო! შეყვარებულო!
ხმასაც არ იღებს. იქნებ ფიქრობ, მთელი კვირისთვის
გამოიძინო შენ ერთბაშად? მართლაც, მერწმუნე,
გრაფი პარისი მოსვენებას იმითი ნახავს,
რომ მთელი ღამე შენ როგორმე არ მოვახუქნას.
ღმერთო მიხსენი, როგორ ტკბილად ჩახმინებია!
მაგრამ ზომ უნდა გავადვიძო! ჰე, ქალბატონო!
გესმის თუ არა, ქალბატონო?! ო, ქალბატონო!
გრაფი მოვისწრებს საწოლში და წამოგახტუნებს!
ჩაცმული რად ზარ? ჩაიცვი და ისეე ჩაწევი?!
უნდა როგორმე გავადვიძო. ო, ქალბატონო!
ვაიმე, ვაი, მომეშველე! ჩქარა! მომკვდარა!
ვაი, ეს რა დღე გამოთენდა, რას შევესწარი!
არაყი მასვით!.. ქალბატონო, პოი, პატონო!..

(შემოდის ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი.)

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

რა ამბავია, რა გაყვირებს?

გ ა მ დ ე ლ ი

ო, შავო დღეო!

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

რაო, რა მოხდა?

გ ა მ დ ე ლ ი

შეხეთ ერთი. ო, მძიმე დღეო!

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ვაიმე, ვაი! ჩემი შვილო, ჩემი სიცოცხლე!
ადექ, შემხედუ! ან არადა, თან გამოივლე!
მომეშველენით! მოგვეშველეთ! ოი, გვიშველეთ.

(შემოდის კ ა პ უ ლ ე ტ ი.)

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

გამოიყვანე ჯულიეტა. არა გრცხვენიათ?!
საქმრო აქ არის, ელოდება!

გ ა მ დ ე ლ ი

ვაი ამ შავ დღეს!

გარდაიცვალა, აღარ არის, მოკვდა, პატონო.

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ვაი ამ შავ დღეს, აღარ არის, მკვდარია, მკვდარი!

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

რაო? მაჩვენეთ! შემახედეთ! ვაი, ცივია!
არც სისხლი უჩქეფს და სახსრებიც გაშეშებია.
ბაგეს გასცლია, დაუკარგავს სიცოცხლის ნარი.
სიკვდილი ისე დასწოლია, ვით ტურუა ყვაილს,
მთელი მინდვრის თვალს, ნადრევი რთილი დაახრახს.

გ ა მ დ ე ლ ი

ვაი ამ შავ დღეს!

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ვაი ჩვენს დღეს და ჩვენს მოსწრებას!

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

გული ჩამწვევია მე სიკვდილმა — ქალი წამართვა,
ახლა კი ენაც შემობირკა — ხიტყვებაც ექრ ვობრავ!
(შემოდან ლ ო რ ე ნ ც ო, პ ა რ ი ს ი და მ ე მ უ ს ა კ ე ნ ი.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

ეკლესიაში წასასვლელად მზად არის ქალი?

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

დიახ, მზად ვახლავთ წასასვლელად, მაგრამ უკანკე
ველარასოდეს დაბრუნდება. ო, ჩემო სიძე,
შენი ქორწილის წინაღმით შენს მეუღლესთან
სიკვდილი დაწეა. აბა, ნახე შენი ყვაილი,
უკვე დამტყენარი, განგმირული სიკვდილის მიერ.
სიკვდილი გახდა ჩემი სიძე, ჩემი მეგობარე;
იგი ჩემს ქალთან დაქორწინდა. მე უნდა მოგველე
და ჩემს სიცოცხლეს, ჩემს ქონებას იმას ვუტოვებ.

პ ა რ ი ს ი

რა სასოებით მოველოდი ამ გათენებას,
მაგრამ ხომ ხედავთ, გამოთენდა ეს შავი დღეა!

ქ-ნი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

დღეე დაწყებული, უბედურო და საბუღველო!
ბოროტო წუთო, რომლის მსგავსი არც კი უნახავს
ღროს თავის ხანგრძლივ მტზავრობაში. ეს ერთი მყავდა,
მსალოდ ეს ერთი საყვარელი, საბრალო ბაგუი.
გულის იმედი, მსოლოდ ერთი გამხარებელი!
და ისიც, ავერ, გამოშტაცა შავმა სიკვდილმა.

გამდელი

ვაიმე, რა კენა! შავო, შავო, ბედგრული დღეო!
უბედურების, მწუხარების, ვაების დღეო!
ასე მწარე დღეს არავინაც არ მოსწრებია.
ვაების დღეო, დღეუ წყეულო, დღეუ საზარელო!
ამნაირი დღე ჯერ არავის გასთენებია.
ბედგრული დღეო, დაწყველილო და უღმობელო!

პარისი

გაწბილებული, ვალანძლული, ეული, მკვდარი!
შენგან, სიკვდილო, საზარელო, შენ გამაწბილე;
შენგან, წყეულო, შენ გამეციხე, შენ დამდე მსჯავრი.
ტრფობავ! სიცოცხლე! მკვდარო ტრფობავ, მკვდარო
სიცოცხლე!

კაპულეტი

შეძულეებული, წყალებული, გაწამებული
მკვდარი ვარ, მკვდარი! რად მოხვედი დროვ, უბედურო?!
რატომ მოგვიკალ სიხარული? ო, ჩემო ბავშვო!
ბავშვო კი არა, ჩემო სულო, შენ ხომ მკვდარი ხარ!
ვაი, მკვდარია ჩემი ბავშვი და მასთან ერთად
ჩემი ყოველი სიხარულიც დამარხულია!

ლორენცო

გაჩუმდით, კმარა, სირცხვილია! ნუთუ არ იცით,
რომ დამწუხრებით მწუხარება არ იკურნება.
ზეცას და თქვენცა, ორთაუ გელოთ წილი ამ ქალში,
ახლა, ხომ ხედავთ, მარტო ზეცამ დაისაკუთრა,
და ეს მით უფრო კარგი არის ჯულიეტასთვის:
ვერ დაიფარეთ სიკვდილისგან თქვენ თქვენი წილი,
ზეცამ თავის წილს საუკუნო სიცოცხლე მისცა.
მის ამადლეებას ნატრულობდით დღისით თუ ღამით,
ახლა კი, როცა ის დრუბლეზზე მალა აფრინდა
და თვითონ ზეცას მიადწია — ახლა თქვენ სტირით.
არ გვეარებით თქვენი ბავშვი, ჩანს, ჭეშმარიტად,
რადგან ხედავთ, რომ კარგად არის და ის გაგიყვებთ.
ის კი არ არის ქორწინების ბედნიერება,
დიდხანს იცოცხლოს გათხოვილმა. უფრო კარგია,
გათხოვილი რომ ქორწილს შემდეგ ჩქარა მოკვდება.
ცრემლი შეიშრეთ; ყვაილებით შეამკეთ ახლა
ეს მშვენიერი ცხედარი და როგორც წესია,
საუკეთესო სამოსელში გამოწყობილი
ეკლესიაში წაასვენეთ. თუმცა ბუნება
სულ გვატირებს და გვაწუწუნებს, ბუნების ცრემლი
გონებისათვის გართობა და სიხარულია.

კაპულეტი

რაც კი რამ გვექონდა ღზინისათვის მომზადებული,
ახლა დაკრძალვის მწუხარე დღეს უნდა მოხმარდეს.
მუსიკის ხმები სევდიანმა ხარმა შესცვალოს,
ღადი ქორწილი გადაიქცეს გლოვის ქელეზად,
ტკბილი პანგები — მწუხარების მოთქმა-ტირილად,

და ამ ჯვარსაწერ ვეირგვინითაც საფლავი მოვროთ!
სამგლოვიაროდ შეიცვლება სხვაც ყველაფერი!

ლორენცო

წადით, ბატონო! ქალბატონო, თქვენც თან ვაძყევით,
თქვენც წადით, პარის... მოემზადეთ კარგად ყველანი,
რომ სამარემდე მიაცილოთ მისი ცხედარი.
გაერისხებით ზეცა მძიმე ცოდვებისათვის
და ამ წუწუნით ხელმეორედ ნუ გაარისხებთ!

(გაღის კაპულეტი, ქ-ნი კაპულეტი, პარისი
და ლორენცო.)

პირველი მემუსიკე

სჯობს ჩაეღაგოთ სტირები და ჩვენს გზას კავუდგეთ.

გამდელი

ჰო, ჩაღაგეთ, ჩაღაგეთ, ვაყბატონებო,
თორემ ხომ ხედავთ, რა ვაების დღე გაგვიტენდა!
(გაღის.)

პირველი მემუსიკე

ჩვენ რაც გვეკუთვნის, მაინც უნდა გადაგვიხადონ.
(შემოდის პიეტრო.)

პიეტრო

აბა, დამკვრელებო, „ილხენს გული“ დაუკარით,
„ილხენს გული“, თუ გინდათ, რომ ცოცხალი დავრჩე და
არ მოვკვდე, „ილხენს გული“ დაუკარით.

პირველი მემუსიკე

რატომ მაინცადამაინც „ილხენს გული“?

პიეტრო

იმიტომ, რომ ჩემი გული ისედაც მღერის „გულზე სეუ-
და შემომაწეა“. ო, დამკვრელებო, დაუკარით რამე მხი-
არული, გამამხნევეთ!

პირველი მემუსიკე

არაფერსაც არ დაუკრავთ, ახლა დაკრის დრო არ
არის.

პიეტრო

მაშ არ დაუკრავთ?

პირველი მემუსიკე

არა.

პიეტრო

რახან ვერეა, მე თქვენ კარგა ვითავაზებთ.

პირველი მემუსიკე

რა უნდა გვითავაზო?

პიეტრო

რა თქმა უნდა, ფული არა. მასხრებს დაგიძახებთ, თქვე ქუნა-ქუნა მოყაყანებო.

პირველი მემუსიკე

შენ კიდე, მონის ჯილაგს გიწოდებთ.

პიეტრო

მაშინ მონის ჯილაგი ჩაცხებს ხანჯალს მაგ გოგრაში. თავი მომაბეზრეთ ერთი. მე თქვენ გარვენებთ „fa“ — „re“-ს! გირჩევნიათ მომეფარეთ!

პირველი მემუსიკე

ჰოდა, „fa — re“-ს თუ გვარვენებ, მაშინ ჩვენც მარად ჩავაფარებთ.

მეორე მემუსიკე

ის გირჩევნია, ხანჯალი ჩაავო და ჭკუა ისმარო.

პიეტრო

მამ უფროხილდით ჩემს ჭკუას, ხანჯალს ჩავაგებ, სამაგაერიოდ კარგად მიგტყეპავთ ჩემი ფოლადის ჭკუით. თუ შეეძლიათ, მიპასუხეთ! „როს მწუხარება გულის დარდს აშლის, როცა მოგვიცავს მჭმუნვარე სევდა, ტკბილი მუსიკა ვერცხლის ხმით მაშინ...“ რატომ ვერცხლის ხმით? რატომ ტკბილი მუსიკა ვერცხლის ხმით მაშინ? აბა, რას მიტყევი შენ, სიმონ ქამანო?

პირველი მემუსიკე

იმიტომ, ბატონო, რომ ვერცხლს ტკბილი ხმა აქვს.

პიეტრო

ძალიან კარგი. შენ რაღას იტყვი, ჭიანჭრო?

მეორე მემუსიკე

ვერცხლის ხმით იმიტომ, რომ მეტყველება ვერცხლისთვის უკრავენ.

პიეტრო

ეპეტ ჩინებულა. შენ კი რას მეტყევი, ჯეიმს დედალაფა?

მესამე მემუსიკე

მართალი გიიხრა, არ ვიცა, რა უნდა ვთქვა.

პიეტრო

აჰ, მომიტყევე, შენ ხომ მომღერალი ხარ. მამ მე ვიტყვი შენს მაგივრად: „ტკბილი მუსიკა ვერცხლის ხმით მაშინ“ იმიტომაცა, რომ თქვენსთანაა ყმაწვილებს ძალიან იშვიათად აქვთ ოქრო სახსრიალებლად.

„ტკბილი მუსიკა ვერცხლის ხმით მაშინ თავს გვაგრობინებებს ისევე მხსნება.“

(გადის.)

პირველი მემუსიკე

რა გესლიანი არამზადა!

მეორე მემუსიკე

ჯანდაბას მაგისი თავი, ჯეიმსო! სიხლში შევადეთ, ჭირისუფლებს მოვეუცადოთ და საღალად დაერჩეთ.

(გაღიან.)

მოქმედება მესამე

სურათი პირველი

მანტუა. ქუნა.

შემოდის რომეო.

რომეო

თუკი ამ სიზმრებს მართლაც რამე დაეჯერებათ, ტკბილი ზმანება მე სიხარულს მაქადის მალე! გული, მკერდისა მბრძანებელი, მკვებით ზის ტახტზე და მთელი დღეა უჩვეულო უცნობი სული ცაში დამაფრენს მხიარულის ტკბილის ფიქრებით.

მესიზმრა, თითქოს ჩემმა სატრომ მნახა მე ძველად. რა უცნაური სიზმარია? მეუღარს ფიქრს ანიჭებს! ტურნეში კოცნით მან სიცოცხლე შთაბეჭერა ოთქის და მეც გავცოცხლდი, მეუფით მეფე გავხდი უმცროს რაოდენ ტკბილი უნდა იყოს თუო სიფარულა, როს ჩრდილიც მისი ვანუზიამელ შეგებას ვაძინებს.

(შემოდის ბალთაჩარი.)

აჰა, ამბავიც ვერონადან! რაო, ბაღიანარ? წერილი მოგაქვს ბერისაგან? ჩქარა მითხარა, ჩემო მეუღლე როგორ არის? ან შამანემა? აა, როგორ არის ჯულიეტა? მეორედ გვიანდა! ის თუა კარგად — ყველაფერი კარგად იქნება!

ბ ა ლ თ ა ზ ა რ ი

ის კარგად არის და მამ ცუდიც არაფერია:
მისი სხეული განისვენებს აკლდამაში,
უკვდავი სული კი დაფრინავს ანგელოზებთან.
საგვარეულო აკლდამაში როგორ დაკრძალეს,
მე სკითხონ ვნახე და მაშინვე გამოვეშურე,
რომ თქვენთვის მეთქვა, მომიტევეთ, ცუდი ამბისთვის,
აქი თქვენ თვითონ დამაკისრეთ ეგ სამსახური.

რ ო მ ე ო

ასეა, განა?! აღარ მჯერა, ვარსკვლავნო თქვენი.
წადი, ჩემს სახლში მიიტანე ქალღაღ-მელანი,
დამიქირავე თან ცხენებიც — ახლავე გავსწავე.

ბ ა ლ თ ა ზ ა რ ი

გთხოვთ, მოთმინება იქონიოთ, ბატონო ჩემო:
სულმთლად გაფითრდით და თვალებიც ისე ავემღვრაო,
რომ კარგს არაფერს არ გვიქადის.

რ ო მ ე ო

შენ გერვენება.
მარტო დამტოვე, რაც გიბრძანე, ის გააკეთე!
სუთუ ბერს ჩემთვის წერილი არ მოუწერია?

ბ ა ლ თ ა ზ ა რ ი

არა, ბატონო.

რ ო მ ე ო

არა უშავს. ახლა გამშორდი,
დამიქირავე ცხენები და მეც მალე მოვალ.
(ვალის ბ ა ლ თ ა ზ ა რ ი.)

ო, ჯულიეტა, ამდამე დაწვეები შენთან.
ჯერ მოვიფიქრო რანაირად. ბოროტო ფიქრო,
შენ განწირულ კაცს როგორ ხელად მოველინები!
მეაფთიაქე მომაგონდა... სადღაც აქ ცხოვრობს...
ცოტა ხნის წინათ დავინახე, წარბშეჭმუნნილი,
დაკონკილ ჩერებში გახვეული, ბალახს არჩევდა.
გამხდარი არის შესაბრალოდ, მკაცრ სიღატაკს
გადუქცევია ის ძვალ-ტყავად. თავის საბრალო
დუქნის კედლებზე დაეკიდა კუს, ნიანგისა
და საზარელი თევზულის ფიტულ-ქეცედი!
თაროებზე კი დაეყარა მას მათხოვრულად
რღაც ყუთები ცარიელი, მწვანე ქოთნები.
იქვე ეყარა მარცვლეული, ობშოდებული,
პურის გამხმარი ნამცეცები, რღაც ძაფები...
ვევლაფერი ეს საგანგებოდ გამოეფინა.
რა წამს ვიხილე სიღატაკე მე ასეთგვარი.
ვთქვი, „უბედურ კაცს საწამლავი თუ მოუნდება,
რის გაყიდვისთვის მანტუაში სიკვდილით სჯიან,
ეს შესაბრალო მათხოვარი უთუოდ მისცემს“.
ჩანს, გულმა მიგრძნო, საწამლავი დამჭირდებოდა.
მოწყიდის კიდევ ეს ღატაკი. — თუ არ შეშლება,

ეს სახლი უნდა იყოს მისი. დღეს უქმე დღეა,
აღბათ, დუქანიც დაკეტილი ექნება. ჰეი,
მეაფთიაქე!

(შემოდის მ ე ა ფ თ ი ა ქ ე.)

მ ე ა ფ თ ი ა ქ ე

ვინ შემახის? რა ამბავია?

რ ო მ ე ო

აქ მოდი, კაცო. ღატაკი ხარ, ზედვე გეტყობა...
აჰა, აიღე, გამომართვი ორმოცი ოქრო.
უნდა მომვიდო საწამლავი, სწრაფადმოქმედი,
შესმისთანავე ერთბაშად რომ დაივლის ძარღვებს
და კაცს, სიცოცხლე-მომძულეებულს, მყის სიკვდილს
მოჰკვრის.
თან სხეულს ისე სწრაფად უნდა გაშორდეს სუნთქვა,
რა სისწრაფითაც ზარბაზნის ტუნს, საბედისწეროს,
მრისხანე ტყვია მოშორდება, ცეცხლმოდებული.

მ ე ა ფ თ ი ა ქ ე

ასეთი შხამი კი მაქვს, მაგრამ ჩვენი კანონი
სიკვდილითა სჯის მის გამყიდველს.

რ ო მ ე ო

ნუთუ სიკვდილის
შენც ვეშინია, ასეთ ღატაკს და გაჭირვებულს?
შიმშილი ბუდობს შენს ღაწებში და თვალებს შენსას
სიცოცხლეს ართმევს გაჭირვება და სიღარიბე.
ზურავით ატარებ დამცირებას მათხოვრობისას,
ქვეყანაცა და კანონებიც მისი შენ გმტრობენ.
ქვეყანა არ ქმნის ისეთ კანონს, რომ შენ გასდიდრდე.
მამ დაჰკმე მისი კანონები — ღარიბი ნუ ხარ.
ჰა, გამომართვი!

მ ე ა ფ თ ი ა ქ ე

სიღარიბე მსდის მე თანახმას,

არა სურვილი.

რ ო მ ე ო

თუ ასეა, სურვილს კი არა —

მეც სიღარიბეს გადაეუბდი.

მ ე ა ფ თ ი ა ქ ე

აი, გახსენი

რამე სითხეში ეს შხამი და ისე დალიე:
თუნდ ოცი კაცის ძალა გქონდეს, იმ წუთში მოგკლავს.

რ ო მ ე ო

ჰა, შენი ოქრო: უფრო შხამავს იგი კაცის სულს
და უფრო მეტს კლავს ამ საზიზღარ წუთისოფელში,
ვიდრე ეს შხამი, რის გაყიდვას შენ გიკრძალავენ.

ეს მე მოგიყვებოდა საწამლაკი და არა შენა.
მშვიდობით! პური იყიდე და მოსულდი.
წამო, ბალზამო, საწამლაკი როდი ხარ, წამო!
იქ, ჯულიეტას აკლდამაში უნდა დაეცალო.

(გადას.)

ს უ რ ა თ ი მ ე რ ი

ბერი ლორენცოს სენაკო.

შემოდის ბერი იოანე.

ბერი იოანე

ფრანცისკანელი წმიდა მამაჲ! ძმაო, არ გეხმის?

(შემოდის ლორენცო.)

ლორენცო

ძმა იოანეს ხმაა მგონი. მშვიდობის მოსვლა!
რა დაგაბარა შენ რომელიმე? ანდა წერილით
თავის ამბავი თუ მაცნობა — ავერ მომიცი.

ბერი იოანე

სანამ მანტუას წავიდოდი, ჯერ გავიარე
ჩვენი ორდენის ფეხშიშველა ძმის სანახაუად,
რომელიც ახლა ჩვენს ქალაქში სნეულებს უკლის,
იმედი მქონდა, რომ ისიც თან გამოფეხობდა.
მაგრამ უეცრად დაგვაკავა ქალაქის მცველმა.
კარები მაგრად დაგვიბეჭდა და არ გავიშვა —
ჩვენც იმ სახლიდან გამოსული ვეკონეთ იმას,
სადაც მძვინვარებს შავი ჭირი. ევლარას გავზდით,
ვერაფრით ევლარ მოვაზებრხეთ მანტუას წასვლა.

ლორენცო

ჩემი წერილი რომელსთან ვიღამ წაიღო?

ბერი იოანე

ევლარც წერილი გავუგზავნი. აქა მაქვს ისევე;
იმ სნეულებამ ისეთგვარად დააფრთხო ხალხი,
ვერ დავიბრუნე, წამოღება არცინ იკისრა!

ლორენცო

გავერისხებია ბედისწერა! მე იმ წერილით
უსიამოვნო ამბებს ვწერდი, მაგრამ ძალიან
მნიშვნელოვან და ძვირფას ამბებს ვატყობინებდი,
და არ მიღებთ ფათერაკს არ ვადავეყაროთ!
ძმა იოანე, ძალაყინი მოძებნე ჩქარა
და ჩემს სენაკში მოიტანე.

ბერი იოანე

ახლავე, ძმაო.
(გადას.)

ლორენცო

ახლა კი უნდა აკლდამაში გავწიო მარტომ
ჯულიეტა ზომ სამ საათში გამოიღვიძებს!..
როგორ დამწყველის, რომ აქამდე მე ეს ამბავი
ვერ მივაწვდინე მის რომოს, მეორედ მივწერ.
ჯულიეტას კი ჩემს სენაკში დავაცდევინებ,
ვიღრე რომელი მანტუიდან დაბრუნდებოდეს.
პოი, ბედჯრულო! თ, საბრალო, ცოცხალი ვვამო,
გამომწყვედულო მკვდრებთან ერთად ცივს აკლდამაში!

(გადას.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ს ა მ ე

სასაფლაო. იქვეა კაპულეტების აკლდამა.

შემოდის პარისი და მისი ფარეში ყვაილებითა და ჩირაღდით.

პარისი

ეგ ჩირაღდანი მომაწოდე, შენ გამეცალე
და მოშორებით დადექ სადმე. თუცა ჩაქვს,
არ მინდა ვინმემ დამინახოს. იქით მიდექა
და იმ ურთხელის ხეებს ქვეშ დაწექი ჩუმად.
ყურით გაეკარ დედამიწას, ფხიზლად იყავი,
და უმნიშვნელო მოძრაობაც, უბრალო ჩქამიც
ამ ახალ ვათხრილ საფლაკების ფხვიერ მიწაზე
შეუმჩნეველი არ დარჩება შენს მახვილ სმენას.
თუკი შენიშნო ვინმე ახლოს, სტეკნიო მანიშნე;
ეს ყვაილებიც აქ მომეცე, ახლა გამოირდი
და რაც ვიბრძანე — შეასრულე.

ფარეში (თავისთვის)

უნდა გამოიჭყდეს.

სასაფლაოზე მეშინია მარტო დარჩენა,
მაგრამ რას იზამ. ეჰ, გავბედავ!

(გადას.)

პარისი

ტკბილო ყვაილო!

ყვაილებით ერთავ საქორწინო სარეცელს შენსას.
(აყრის ყვაილს.)

პოი, ვაგლახ მე! გავალაკად ქვა და მიწა გაქვს,
რომელთაც ღამით სურნელოვან წყალს მოვაკურებ —
ან თუ არადა, ამ მდულარე ცრემლებით მივრწყავ.
ამიერიდან ჩემი ვალი ეს არის, წმინდა!
ღამით, მტირალმა, ყვაილები გაფრქვიო, მინდა.

(ისმის სტუენის ხმა.)

აღბათ, აქეთკენ მოდის ვინმე, სტუენის ხმა მესმას,
ნეტავ ვინ დაძრწის, დაწყველილი, აღვსილი ვესლით,

და აქ ხელს მიშლის, შევასრულო ტრფიალის წესი.
ჩირაღდნით მოდის. ო, ცოტა ხნით დამძალე, ღამე!

(იმალება. შემოდის რომეო და ბალთაზარი
ჩირაღდნით, ძალაყინითა და წერაქვით.)

რომეო

ეს ძალაყინი და წერაქვი აქ მომაწოდე.
აჰა, წერილი გამომართვი, ხვალ დილით ადრე
მამაჩემს ნახავ და გადასცემ. ღამპარიც მომე.
ახლა მისმინე, თავი თუ არ მოგებუზრებია,
აქ რაც არ უნდა დაინახო, ან გაიგონო, —
შენთვის იდექი მოშორებით და ჩემს საქმეში
ხელს ნუ შემიშლი. ამ საფლავეში მისთვის ჩავდივარ,
ერთი — რომ ვნახო ჩემი ცოლი უკანასკნელად,
უფრო კი მისთვის, რომ ძვირფასი ბეჭედი იმას
ავაძრო თითზე; ის ბეჭედი ძლიერ მჭირდება.
მამ ახლა წადი, გაძეცალე. მაგრამ იცოდე,
თუ დაბრუნდები, თუ დამიწყებ აქ ურცხვად ცქერას,
ზეცასა ვფიცავ, ასო-ასოდ აგკუწავ მაშინ
და მიმოგაბნევე გაუძაღდარ სასაფლაოზე.
მეცა და ღამეც ერთგვარად ვართ გააფთრებული
და უფრო მეტად უღმობელი, დაუნდობელი,
კიდრემდე ვეფხვი, დამშეული, ან ზღვა მრისხანე.

ბალთაზარი

არა, ბატონო, გაგეცლებით, ხელს არ შეკვიშლით.

რომეო

მაგიტ კი მართლაც მეგობრობას ვამიწევე ნამდვილს.
აჰა, აიღე, იცოცხლე და იბედნიერე!
ახლა მშვიდობით, მეგობარო!

ბალთაზარი (თავისთვის)

სწორედ ამიტომ

დავიმალეები აქვე ახლოს. მე საშინებენ
მისი თვალები. ავი რამე არ განეზრახოს.

(გაღის.)

რომეო

წყვეულო ხაზა, შესაზარო სიკვდილის საშოვე,
უძვირფასესი, ამა ქვეყნის, ნაყოფი შთანთქე,
აჰა, მოვედი, რომ გავიხსნა დამძალი ყბები
და კიდევ ერთი ლუკმა ზიზღით გადაგაყლაპო.

(ხსნის საფლავს.)

პარისი

ეს ხომ ყოყონი მონტეგია, გაძეკებული!
ჩემი საცოლის ბიძაშვილი მაგან არ მოჰკლა!
იმის დარდმა კი ჩემი სატრფოც გადაიყოლა.
ახლაც აქ მკვდრების შესაბღღად მობრძანებულა.
მაგრამ შევიპყრობ. შეაჩერე ეს ბილწი საქმე!
გესმის, მონტეგო, არამზადავ! შურისძიება

ნუთუ სიკვდილზე მეტს მოითხოვს? დამნებდი, ბილწო.
დამმორჩილდი და გამომყევი! შენ უნდა მოკვდე.

რომეო

ჰო, უნდა მოკვდე! აბა, რისთვის მოვედი აქა?!
შენ კი, ჭაბუკო, განწირულ კაცს ნულარ აცთუნებ,
ჩქარა გამშორდი, გამეცალე! ამ მკვდრებს შეხედე,
იქნება მაგათ შეგამიწინ. გემუდარები,
ნუ გამაცოფებ, ახალ ცოდვით ნუ დამამძიმებ.
ო, გამეცალე! ზეცას ვფიცავ, საკუთარ თავზე
მეტად მიყვარხარ; ხომ ზედავ, რომ მე იარაღით
ჩემივე თავის წინააღმდეგ მოვედი აქა.
ნულარ აფოვნებ, გამეცალე, წადი, იცოცხლე
და თქვი, რომ გიხსნა შმაგი კაცის გულმონწყალბამ.

პარისი

მე მძაგს ეგ შენი ჯადოქრობა! ბოროტმოქმედო,
აბა, გამოდი!

რომეო

ჩხუბში მიწევე? მამ ფრთხილად იყავ.
(იბრძვიან.)

ღარეში

ღმერთო, ჩხუბობენ! გაეიქცევი, მცველს დაუუძახებ.
(გაღის. პარისი დავარდება.)

პარისი

ვაიმე, მოკვდი! თუკი მართლა გულმონწყალე ხარ,
აკლდამა გახსენ, ჯულიეტას გვერდით დამპარხე.

(კვდება.)

რომეო

კარგი, დაგმარხავ. მაგრამ სახეს დავხვდო ერთი.
გრაფი პარისი! ნათესავი მერკუციოსი!
გზაში რალაცას მიაძობობდა ჩემი მსახური,
მაგრამ უბედურს, საღლა მქონდა მოსმენის თავი!..
მგონი ის მითხრა, რომ პარისსა ჯულიეტასთან
დაეწერათ ჯვარი უნდა. ნუთუ ასე თქვა?
თუ დამეხიზმრა? თუ გავგიჟდი? რაკი საერთოდ
ჯულიეტაზე მიაძობობდა, იქნებ მეჩვენა,
რომ ასე მითხრა. ო, ძმობილო, მომეცი ხელი,
ბედის მწუხარე წიგნში თურმე ჩვენ ერთადა ვართ.
ახლავ დაგმარხავ ამ დიდებულს საფლავეში შენა.
საფლავეში? არა, სხივმოძფინარ კოშკში დავმარხავ.
საბრალო მკვდარო, ჯულიეტა აქ განისვენებს
და ამ აკლდამას ჯულიეტას მშვენიერება
განსხივოსნებულ, საზეიმო დარბაზად აქციეს.
აქ დაწექ, მკვდარო, უბედურო, მკვდრისგან მოკლული.

(ჩააწვენს პარისს საფლავეში.)

ხშირად მომაკვდავს, სიკვდილის წინ, მოულოდნელად,
რალაცნაირი სიხარული მოიცავს ხოლმე

და სასიკვდილო გაულებას მას ეძახიან.
 ვით შემძლია გაულება უუწოდო ამას?
 ო, ჩემო ტკბილო სიყვარულო, ჩემო მეუღლე!
 თუმცა სიკვდილმა გამოგწოვა სუნთქვის ნექტარი,
 შენს მშვენებაზე ძალა ჯერაც ვერ უხმარია,
 ვერ დაუყრისხარ. ბაგეებსა და ღაწვებს შენსას
 ისევ ამშვენებთ ვარდისფერი, სიკვდილს იქ ჯერაც
 არ აღუმართავს ფერმიხილი ალაში თვისი.
 ამ სისხლით მოსვრილ სუდარაში ეს შენ ხარ, ტიბალტ?
 რა შემძლია გაგიკეთო მე უკეთესი,
 ვიდრე ამ ხელით, რამაც შენი ნორჩი სიცოცხლე
 გადასჭრა ძირში — ახლა შენს მტერს მოვუღო ბოლო.
 ო, მომიტევე, ბიძაშვილო, ო, ჯულიეტა,
 რატომ ხარ ისევ მშენიერი? თუ დავიჯერო,
 რომ შეგიყვარა უსხეულო სიკვდილმა ახლა,
 და ამ წყვდიადში აჩონჩხილი საშინელება
 მისთვის გამოფიქვს, რომ იმისი მიჯნური ვახდებ?
 მეც მაგის შიშით აქ დავრჩები და ამ სასახლეს,
 ქუფრი ღამისას, აღარასდროს არ გავშორდები.
 აქ, აქ ვიქნები მატლებთან — შენს მოახლებთან,
 სამარადისო განსვენებას აქ დავიმკვიდრებ,
 და ქვეყნიური სატანჯველით ქანცაწვევტილი
 მოვიხსნი უღელს, ავბელით ვარსკვლავს დადგმულს.
 თვალნო, შეხედეთ — კვლავ სინათლეს ვეღარ იხილავთ;
 მკლავნო, იგემით თქვენ მოხვევნა უკანასკნელი,
 და თქვენც ტურნებო, სუნთქვის კარნო, კოცნით

აღბეჭდეთ

ჩემი უვადო შეთანხმება მსუნავ სიკვდილთან.
 მაშ, მოდი, ჩემო გესლიანი გამცილებულო,
 მწარე მეგზურო, უსასოო მესაჭვე, მოდი
 და ქარიშხლებით მოქანცული ნავი ახლავე
 ციცაბო კლდეებს მიანარცხე. შენთვის ვცლი, სატრფოვ.
 (სვამს.)

მართლაც სწრაფია შენი შხამი, მეაფთიაქვე.
 ჩემო ტრფიალო, გაკოცებ და ისე მოვკვებები. (კვება.)
 (სასაფლაოს მეორე მხრიდან შემოდის ბერი ლორენცო
 ფარნით, ძალაყინით და ბარით.)

ლორენცო

წმიდა ფრანცისკა, შენ მისხენი; ეს მერამდენედ
 წაიბორძიკე მე ამაღამ საფლავის ქვეშე
 ჩემის უძღურის ფეხებითა. ვინ არის მანდა?

ბალთაზარი

მეგობარი ვარ. მე თქვენ კარვად გიცნობი, მოძღვარო.

ლორენცო

ღმერთმა დაგლოცოს! ერთი მითხარ, ჩემო მშობილო,
 რა ლამპარია, ასე უქმად რომ აბნეეს ნათელს
 იმ მატლებში და თვალგბდათხრილ თავის ქალებში?
 კაპულეტების აკლდამაში ანათებს, მგონი.

ბალთაზარი

დიახ, მამაო; იქვე არის ჩემი ბატონიც,
 რომელიც ძლიერ გიყვართ თქვენა.

ლორენცო

ვინა?

ბალთაზარი

რომეო.

ლორენცო

დიდი ხანია, რაც აქ არის?

ბალთაზარი

ჰო, ნახევარი

საათი უკვე.

ლორენცო

გამომყევი შენც აკლდამისკენ.

ბალთაზარი

ვერა, ბატონო, ვერ გაეუდავ, არ შემძლია,
 ახლა წასული ვეგულები აქედან ბატონს.
 მოგკლავო, — მკაცრად დამემუქრა, — თუ აქ დარჩები
 და შემხედავო.

ლორენცო

მარტო წაუღალ. მე შიში მაპყრობს,
 არ დატრიალდეს საშინელი უბედურება!

ბალთაზარი

ვიდრე ურთხელის ქვეშ მეძინა, სოზმარი ვნახე,
 თითქოს ბატონი ვიღაც კაცთან იბრძოდა აქა,
 ჩემმა ბატონმა, ვითომ, მოკლა ის კაცი მკრე.

ლორენცო (მეა აკლდამასთან)

რომეო! ვაი, რა სისხლია აკლდამის კართან?
 ან უპატრონო სისხლიანი ხმლები რას ნიშნავს
 აქ, ამ მყუდრო და მშვიდ ადგილას?

(შეა აკლდამაში.)

ჰეი, რომეო!

გაფითრებულა. ეს ვინდაა? ვაი, პარისიც!
 სისხლში მოსვრილი სულმთლიანად! რა უკუღმართმა
 ვამმა, საათმა მოგვივლინა ეს მწუხარება?
 აჰა, იღვიძებს ჯულიეტა.

(ჯულიეტა იღვიძებს.)

ჯულიეტა

ჩემო მოძღვარო,
 მითხარ, სად არის ჩემი ქმარი? მე კარვად მახსოვს.

ახლა ხად უნდა ვყოფილიყავ, — იქა ვარ კიდევ.
ჩემი რომეო სადღა არის?

(ისმის ხმაური.)

ლორენცო

ხმაური მესმის.

ჩქარა მოშორდი, ქალბატონო, ამ მუდმივ ძილის,
სიკვდილისა და სნების ბუდეს. ზენარმა ძალამ,
რომელსაც წინ ვერ აღვუდგებოთ, ჩვენი განზრახვა
სულერთიანად ჩაგვიშალა, ახლა წავიდეთ,
შენი მეუღლე აქ წევს მკვდარი, პარისიც მოკვდა.
შენ წმიდა დების მონასტერში წავიყვან ახლა.
ნულარას მეთხავ, ჯულიეტა, დარაჯი მოდის!
წამო, წავიდეთ. დაყოვნება მე აღარ ძალმიძს.

(ვალის.)

ჯულიეტა

შენ თვითონ წადი, მე აქედან აღარ მივდივარ!
მაგრამ ეს რაა? შუშა ჩემი რომეოს ხელში!
მამ ამან მოიკლა? საწამლაება მოვიღო ბოლო?
ხარბო, სულ შესვი? ერთი წვეთიც არ დამიტოვე?
ჩემო ძვირფასო, დავიკოცნი ახლა ამ ტუჩებს,
იქნება ბედზე საწამლავე აქვთ შერჩენილი
და ის მომაკვდენს! (კანცის.) ო, თბილია შენი ტუჩები!

პირველი დარაჯი (შენიდან)

გაგვიძებს, ბიჭო, რომელი გზით უნდა წავიდეთ?

ჯულიეტა

ხმაური მესმის, ჩქარა, ჩქარა! ხანჯალიც ბეღზე.
(ამიღებს რომეოს ხანჯალს.)

აჰა, ქარქამს! მომკალ, შენ კი აქ მოსხვეწე.

(ხანჯალს დარტყმის და თავს მოიკლავს. შემოდის
დარაჯი და პარისის უარეშა.)

ფარეში

ეგერ, სადაც ის ჩირაღდანი ანათებს, იქა.

პირველი დარაჯი

მიწა სულ სისხლით მისვრილია. ახლავე წადით,
კარგად დაძებნეთ; ვინც კი შევხვდეთ სასაფლაოზე,
შეიპყართ და აქ მომგვართ.

(ვალის რამდენიმე დარაჯი.)

საზარელი სანახავია.

აქ გრაფი ვღია განგმირული. ჰა, ჯულიეტაც.
ორი დღის წინათ დაკრძალულსა ახლა სდის სისხლი
და თბილიც არის, ვით ახალი მიცვალებული.
წადით ახლავე, პრინცს აცნობეთ. კაპულეტებსაც
შეატყობსნეთ. მონტიკები გამოადვიებთ.
ზოგი აქ დარჩეს, აქ ეძიეთ: ჩვენ ვხედავთ მხოლოდ

ნიადავს, სადაც ეს ბედკრული ამბავი მოხდა,
მაგრამ თუ კარგად არ ვაგვივით სუყველაფერი,
რა ნიადაგზე მოხდა იგი, ვერ გამოვარკვევთ.

(შემოდის სხვა დარაჯი და შემოიყვანს პალოტაზარს.)

მეორე დარაჯი

აი მსახური რომეოსი, ეხოლა ენახეთ.

პირველი დარაჯი

პრინცის მოსვლამდე აქა გყავდეთ, თვალი გეჭიროთ.

(შემოდის სხვა დარაჯი და შემოიყვანს ლორენცოს.)

მესამე დარაჯი

ბერი შევიყვარ, სულ კანკალებს, ოზრავს და ტირის,
ეს ძალაყინი და ნიჩაბიც ამას წავართვით,
სასაფლაოდან მიდიოდა და თან მიჰქინდა.

პირველი დარაჯი

საეჭვო არის მეტისმეტად. ბერიც აქ გყავდეთ.

(შემოდის პრინცი ახლით.)

პრინცი

რა მოხდა ასე ხაშინელი, ამ ადრიაანად
დილის ძილსა და მოსვენებას რომ გვაფრთხილებს ყველას?

(შემოდის მოხუცი კაპულეტო, ქ-ნი კაპულეტო და
სხვები.)

კაპულეტო

სეჭა რას ნიშნავს ეს ყვირილი, აურხაურნი?..

ქ-ნი კაპულეტო

ზოგი „რომეოს“ ვაიძახის, და ზოგი „პარისის“.
„ჯულიეტაო“, ზოგი ყვირის და მთელი ხალხი
წვილ-კივილით აკლდაძისკენ მოემუხრება.

პრინცი

გამაგებინეთ, ეს რა ეღლა გვიშფოთებს სმენას?

პირველი დარაჯი

ჩვენო ზელმწიფევე, განვმირული პარისი აქ წევს,
რომეოც აქვე მკვდარი ვღია და ჯულიეტაც,
წინათ მიცვლილი, თბილია და ახლად მოკლული.

პრინცი

გამოარკვიეთ ამ საშინელ ელექტის მიზეზი!

პირველი დარაჯი

აქ ბერი არის და რომეოს მსახურიც გახლავთ;
საფლავის ქვების ასაყრელად ძალაყინებაც
თან აღმოაჩნდათ.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ო, ზეცათ! იო, მკუდლქვე!
შეხედე ერთი, ჩვენს ქალაშვილს სისხლი რიგონ სდის!
მანვილს შეშლია სამყოფელი; აბა შეხედე,
ქარქაშის ნაცვლად ჩვენი ქალის გული უნახაეს
და ცარიელი ქარქაში კი მონტივს ჰკიდია.

ქ-ნ ი კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ვაი, სიკვდილის საშინელი ხანახაობა,
ეთი გლოვის ზარი, მე მაუწყებს საფლავში ჩასვლას.
(შემოდან მონტივო და სხვესი.)

პ რ ი ნ ც ი

მიდი, მონტივო, დღეს შენ აღრე ამდგარხარ ზეზე,
რათა იხილა შენი ვაჟი, შენი მემკვიდრე.
ეთი ჩაწვა ასე ნადრეყად თავის საფლავში.

მონტივო

ჩემი მეუღლე წუხედ მოკვდა, ჩემი ზედმწიფის
შვილის განდევნის მწუხარებამ დღე მოუსწრაფა.
კიდევ რა ელდა ემუქრება სიხერეს ჩემსას?

პ რ ი ნ ც ი

შეხედე ერთი, თვითონ ნახავ.

მონტივო

ო, გაუზრდელი,
მამაზე აღრე საფლავს ჩასვლა რა ზრდილობა!

პ რ ი ნ ც ი

საყვედურისთვის შენ ცოტა ხნით იყუჩე ახლა.
ვიდრემდე კარგად გავარკვევით ამ ბნელ საქმეებს
და მივაგნებლეთ მის სათავეს, მის მდინარებას.
შემდეგ კი თვითონ მევე ვანვსჯი თქვენს მწუხარებას
და სიკვდილითაც არ დაგზოგავთ. მანამ დაჩუმიდით
და მოთმინებას დაუმონეთ ნაღველი თქვენი.
საეჭუო პირნი აქ მომგვართ!

ლორენცო

მთავარი მე ვარ,
თუმცა ყველაზე ნაკლებ ძალშიმს ავის ჩადენა.
დროც და ადგილიც მეტყველებენ ჩემ წინააღმდეგ
ამ შემაზრზენსა მკვლელობაში. მეც თქვენ წინ ვდგავარ
გასამტყუნებლად ჩემივ თავის და მისარჩლედაც,
მსჯავრდასადებლად და ამასთან შესაწყალებლად.

პ რ ი ნ ც ი

მაშ, ჩქარა გვითხარ, რაც კი იცი.

ლორენცო

მოკლედ ვიამბობთ,
რადგან დღე ჩემი სიცოცხლისა აღარც კი არის
იმდენად გრძელი, რომ მომქანცველ ამბისთვის მეყოს.

რომეო გახლდათ ჯულიეტას მეუღლე, ქმარი,
და ჯულიეტაც თავისი ქმრის ერთგული დარჩა.
ისინი მევე შევაუღლე, ზოლო ამათი
ქარწინების დღე – ტიბალტისთვის შაკი დღე გახდა;
სწორედ ტიბალტის მოკვლის გამო განდევნეს ქმარი
და ჯულიეტაც მას გლოვობდა – არა ბიძაშვილს.
თქვენ კი ამ სეულის და ნაღველის გასაქარვებლად
ვინდობდით მისი მითხოვება ვრათ პარისისთვის;
დაიფიქრებოდა ჯულიეტა ჩემთან მოვიარდა,
შემომევედრა – მოვიგონე რაიმე ზერხი,
რითაც ამაცდენ გეორეჯერ დაქორწინებას,
თორემ ახლავე, შენს ზენაქში, თავს მოვიკლავო.
რა უნდა მექნა – ჩემი ცოდნა გამოვიყენე,
რადაც წამალი შეეუზრით, ძილისმომკერელი,
რამაც მეკვდარევიტ დააძინა,
ამასობაში მე წერილით ვამცნე რომეოს,
ჩამოსულიყო ვერონაში ამ შავბედ დამეს
და ჯულიეტას გამოსხსნაში მომშველებოდა
ამ ნათხოვარი საფლავიდან, რადგანაც წამალს
ამალამ უნდა დაქარგოდა თავისი ძალა.
მმა ითანე, ვინც წერილი წაიღო ჩემი,
შემთხვევით აქვე შეაჩერეს და წუხელ იმან
წერილი უკან დამიბრუნა. რაღას ვიზამდი,
მარტო მოვედი ჯულიეტას გავლიძების დროს,
რომ გამომეხსნა წინაპართა აკლდამისაგან.
ეფიქრობდი, ჩემთან დამეძილა სენაქში იცა,
და ეს ამბავი რომეოსთვის მიცნებებინა.
მე აქ მოვედი ჯულიეტას ვადვიძებამდე
ცოტა ხნით აღრე. და ვიხილე უდროოდ მკვდარი
გრაფი პარისი და ერთგული რომეოც აქვე.
გამოიღვიძა ჯულიეტამ. მუდარით ვთხოვე
წამოსულიყო ჩემთან ერთად და მოთმინებით
ვადავტანა რისხვა ცისა. ამ დროს მომესმა
რადაც ზმაური. მყის ვაეშორდი აქაურობას,
ჯულიეტა კი, განწირული, აღარ გამომყვა.
აქავე დარჩა და, რიგორც ჩანს, თავი მოიკლა.
აი ეს გახლავთ ყველაფერი. რაც კი ვიცოდი.
თუ ამ საქმეში მე რაიმე ბრალი მიმიძღვის,
მკაცრი კანონის მრისხანებამ დე მომიწრაფოს
და შეიწიროს ეს მოხუცა სიცოცხლე ჩემი.

პ რ ი ნ ც ი

ჩვენ სულყოველთვის წმიდა კაცად მიგვაჩნდი შენა,
რომეოს ბიჭი სადღა არის? ის რაღას გვეტყვის?

ბ ა ლ თ ა ზ ა რ ი

მე ვამცნე ბატონს ჯულიეტას ვარდაცვალება,
ისიც მაშინვე მანტუიდან გამოიშურა
და აქ მოვიდა, ამ ადგილას, ამ აკლდამაში.
ჰა, ეს წერილი ვადმომცა და ასე მიბრძანა,
მამამისისთვის მიმეტანა დღეს დილით აღრე,
თან დამემუქრა, აკლდამაში რომ შედიოდა –
თუკი მარტოკას არ დამტოვებ, მყისვე მოგკლავო.

პ რ ი ნ ც ი

აქ მომაწოდე ეგ წერილი, ენახო, რასა სწერს.
გრაფის მსახური რაღა იქნა, მცველს რომ მოუხმო?
შენი ბატონი აქ, ჭაბუკო, რას აკეთებდა?

ფ ა რ ე შ ი

მან ყვაეილები მოიტანა ცოლის საფლავზე,
მე კი მიბრძანა მოშორებით წავსულიყავი.
მეც გავეცალე. მერე ვიღაც ჩირაღდნიანი
მოვიდა მალე და დაიწყო საფლავის გახსნა.
ჩემი ბატონი მას ეკვეთა მაშინვე ფიცხლად,
მე გავიქეცი საჩქაროდ და მცველებს მოვუხმე.

პ რ ი ნ ც ი

აგერ, წერილიც ადასტურებს მოძღვარის სიტყვებს,
იმათს სიყვარულს, ჯულიეტას სიკვდილის ამბავს.
აქა სწერია: ვიღაც ლატაკ შეაფთიაქეს
მიუყიდა საწამლავი რომეოსათვის,
რომ აკლდამაში მომკედარიყო მეუღლის გვერდით.
მტრები რა იქნენ? ჰეი, მონტეგ და კაპულეტო!
შეხედეთ ერთი მაგ მტრობისთვის რა ბედი გერგოთ:
ზეცამ მოვიკლათ სიზარული თვით სიყვარულით.
ორი ძვირფასი ნათესავი მეც კი დაკარგე,
მხოლოდ იმიტომ, რომ თქვენს მტრობას თვალს
ვარიღებდი.

ჩვენ სუყველანი დავისაჯეთ.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

ძმაო მონტეგო,
მომეცი ხელი, ქალიშვილის გამოსასყიდად
მე ეს მეყოფა. მეტის თხოვნა არ შემიძლია.

მ ო ნ ტ ე გ ი

სამაგიეროდ მეტს მე მოგცემ. მე ჯულიეტას
უნდა ავეუგო ქანდაკება წმინდა ოქროსი,
ვიდრე ვერონა ვერონადვე იხსენიება,
ალარ იქნება სხვა ქანდაკი უფრო ძვირფასი,
ვით ქანდაკება კარგ და ერთგულ ჯულიეტასი.

კ ა პ უ ლ ე ტ ი

რომეოც ასე იელვარებს მეუღლის გვერდით.
ამ ჩვენი მტრობის და ქიშკობის საბრალო მსხვერპლნი!

პ რ ი ნ ც ი

ამ გათენებამ მოგვიტანა მშვიდობა მწარე?
მზემ არ ინება გლოვის ნიშნად დღეს გამოჩენა.
აწ ვითათბიროთ იმათ ბედზე, წაკვიდეთ ბარემ:
ზოგს მიუტუტევოთ, ზოგიც უნდა დავსაჯოთ ჩვენა.
ან სამწუხარო სხვა ამბავი იქნება განა,
რომეოსა და ჯულიეტას ამბავისთანა?!

(გაღიან.)